

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ»

**Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ LOGISTICS**

**THE EXPANSION OF THE SPECIAL CUSTOMS REGIMES FOR THE
IMPROVEMENT OF LOGISTICS**

Όνοματεπώνυμο Σπουδαστή:

ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΤΕΦΑΝΗ

Όνοματεπώνυμο Υπεύθυνου Καθηγητή:

Δρ. ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΟΥΤΣΙΔΑΚΗΣ

ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Φεβρουάριος 2020

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Τμήμα Μηχανικών Βιομηχανικής
Σχεδίασης και Παραγωγής

&

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ**

Τμήμα Ναυτιλίας και
Επιχειρηματικών Υπηρεσιών

ΤΙΤΛΟΣ

***Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ LOGISTICS***

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΤΕΦΑΝΗ

Μεταπτυχιακή Διατριβή που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για την μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νέες Τεχνολογίες στη Ναυτιλία και τις Μεταφορές» του Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Τμήματος Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης και Παραγωγής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Δήλωση συγγραφέα διπλωματικής διατριβής

Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος / η ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΤΕΦΑΝΗ, του ΚΩΝΙΝΟΥ, με αριθμό μητρώου Ε006119 φοιτητής / τρια του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νέες Τεχνολογίες στη Ναυτιλία και τις Μεταφορές» του Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Τμήματος Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης και Παραγωγής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι: «Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής διατριβής και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην διατριβή. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η διατριβή προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τη συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική διατριβή».

Ο δηλών

Ημερομηνία

07/02/20

Περίληψη

Οι εξελίξεις στον τομέα των Logistics και στο περιβάλλον των λιμένων έχουν δημιουργήσει την ανάγκη στο να γίνουν τα λιμάνια μέρος του δικτύου της εφοδιαστικής αλυσίδας ώστε να παρέχουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.[7] Στην εποχή της οικονομικής παγκοσμιοποίησης τα λιμάνια εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς, αποτελώντας όχι μόνο μία απλή σύνδεση μεταξύ ξηράς και θάλασσας όπως έως τώρα, αλλά παρόχους ολοκληρωμένων δικτύων logistics και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας. Έχουν εξελιχθεί σε σημεία που προσδίδουν αξία στα προϊόντα και αποτελούν τα κεντρικά σημεία σύνδεσης της εφοδιαστικής αλυσίδας και της αλυσίδας μεταφορών, παρέχοντας ενιαίες εγκαταστάσεις μεταφορών με ισχυρή διασύνδεση με άλλα μέσα μεταφοράς.

Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, τα κέντρα εμπορευματικών μεταφορών, οι σταθμοί μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, αποτελούν συστατικά των λιμένων ως εμπορικών και βιομηχανικών κέντρων, με έναν διαρκώς αυξανόμενο ρόλο στη διαχείριση των δικτύων της εφοδιαστικής αλυσίδας και των logistics.[7]

Ο Πειραιάς είναι ο πρώτος φυσικός λιμένας βαθέων υδάτων τον οποίο προσεγγίζουν πλοία εμπορευματοκιβωτίων από την Ασία προς την Ευρώπη μετά από τη διέλευση τους από το κανάλι του Σουέζ στην Αίγυπτο. Τα τελευταία χρόνια το λιμάνι του Πειραιά έχει μετατραπεί σε κεντρική πύλη εισόδου αγαθών στην ευρωπαϊκή αγορά από τις τρίτες χώρες. Εκτός από την θέση του λιμανιού, σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί επίσης το κέντρο διαχείρισης και αποθήκευσης εντός της Ελεύθερης Ζώνης του λιμανιού του Πειραιά.

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπου μπορούν να εισέρχονται μη κοινοτικά εμπορεύματα τα οποία τελούν υπό καθεστώς αναστολής καταβολής εισαγωγικών δασμών, φόρων και μέτρων εμπορικής πολιτικής έως ότου λάβουν νέο τελωνειακό προορισμό, καθώς επίσης και εγχώρια εμπορεύματα τα οποία, εφόσον προβλέπεται από ειδική

κοινοτική ρύθμιση, διέπονται λόγω της εισόδου τους στην Ελεύθερη Ζώνη, μέτρων που συνδέονται κατά κύριο λόγο με την εξαγωγή.[21]

Η διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών πέραν των ελληνικών συνόρων, μέσω απλουστευμένων, αποτελεσματικών και ψηφιακών διαδικασιών, αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα για τις εταιρείες που σκοπεύουν είτε να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα ως στρατηγικό κόμβο των logistics τους στην Ευρώπη, είτε να συμμετάσχουν στο εμπόριο με ελληνικούς οργανισμούς. Η διευκόλυνση λοιπόν των εμπορικών και τελωνειακών επιχειρήσεων ιδιαίτερα στα ελληνικά λιμάνια, μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τόσο τις εισαγωγές όσο και τις εξαγωγές. Οι αποτελεσματικές διαδικασίες πριν και κατά τη διάρκεια του εκτελωνισμού, μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εξάλειψη των καθυστερήσεων, στη μείωση του διοικητικού κόστους και στη βελτίωση της όλης διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας.[21]

Μία σημαντική πρόοδο αποτέλεσε η εφαρμογή του νέου ολοκληρωμένου συστήματος τελωνειακών πληροφοριών (ICISnet) το 2013, το οποίο διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό την ηλεκτρονική υποβολή των τελωνειακών διασαφήσεων. Επίσης, υιοθετήθηκαν κίνητρα για τη σύσταση ΕΟΦ (Εξουσιοδοτημένοι Οικονομικοί Φορείς). Το μεγάλο πλεονέκτημα των ΕΟΦ είναι ότι απολαμβάνουν τις τελωνειακές απλουστεύσεις και την διευκόλυνση όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους που σχετίζονται με την ασφάλεια και την προστασία. [2]

Βάση της μέχρι πρότινος διαδικασίας εξαγωγής, ο αποστολέας των εμπορευμάτων ήταν υποχρεωμένος να εκδώσει τιμολόγιο με Φ.Π.Α. Για το ίδιο τιμολόγιο εκδιδόταν κατόπιν ένα πιστωτικό από τις τελωνειακές αρχές, με την παραλαβή της αίτησης για την απαλλαγή του φόρου, μέσα σε διάστημα 40 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου. Σε αυτή την περίπτωση, η εταιρεία ήταν υπεύθυνη για την εξαγωγή του φορτίου, την διεκπεραίωση της διασάφησης

εξαγωγής και την αίτηση για την απαλλαγή του ΦΠΑ. Εάν για οποιοδήποτε λόγο, πχ καθυστέρηση άφιξης του εμπορεύματος στον προορισμό, περνούσε το διάστημα των 40 ημερών, ο πελάτης υποχρεούνταν να πληρώσει τελικά τον Φ.Π.Α.[1]

Σύμφωνα με την νέα νομοθεσία (ΠΟΛ. 1026/16.02.2016) [27] για την απαλλαγή του ΦΠΑ στις Ελεύθερες Ζώνες, ο πελάτης εκδίδει εξ αρχής τιμολόγιο χωρίς ΦΠΑ.

Η ευνοϊκή ρύθμιση απαλλαγής από το ΦΠΑ που ισχύει στην Ελεύθερη Ζώνη έχει πλέον εφαρμοστεί στις αποθήκες που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά και σε εφοδιαστικές επιχειρήσεις. Άξιο αναφοράς είναι επίσης ότι είναι πλέον σύνηθες η διαχείριση της αποθήκευσης στα λιμάνια να γίνεται είτε από την ίδια τη διαχειριστική αρχή του λιμανιού είτε από έναν 3PL φορέα ο οποίος αναλαμβάνει την όλη διαδικασία έχοντας αποκτήσει πιστοποίηση ΕΟΦ. Τα τελευταία χρόνια, σημαντικό ποσοστό των 3PL, αεροπορικών και ναυτιλιακών εταιρειών, έχουν πιστοποιηθεί ως Εξουσιοδοτημένοι Οικονομικοί Φορείς (ΕΟΦ) στην Ελλάδα. [6]

Abstract

Logistics is one of the main sectors in Greece and constitutes an important source of income, representing 10, 85% of GDP, and amounts to 19.8 billion euro (according to a study EEL in 2014). [21]

The developments that have been observed in the logistics sector in relation to the ports over the last years have created the need to make ports part of the supply chain in order to provide value added services to customers. Ports and especially those for container ships are evolving rapidly, providing integrated solutions for the improvement of logistics.

The free trade zones, the freight transport centers and container transport hubs are part of the ports with an ever-increasing role in the management of supply chain and logistics.

During last years, the port of Piraeus has become a central gateway to the European market from third countries. In addition to the port's location, the warehouse center within the Piraeus Free Zone is also an important asset. The Free Zones are part of the customs territory of the European Community where non-Community goods which are under suspension of payment of import duties, taxes and commercial policy measures may enter and be stored until they are assigned a new customs regime.

Moreover, an important percentage of 3PL companies in Greece have been assigned as Authorized Economic Operators. This characteristic provides them the jurisdiction to use simplified customs procedures during import and export procedures.

More and more companies are keen on using special customs regimes in Piraeus Port, as they intend to use Greece as their strategic hub in logistics in Europe or start trading within the country.

Efficient procedures prior and during customs clearance can have a significant impact on eliminating delays, reducing administrative costs and improving the overall management of the supply chain. [22]

The benefits that will arise in favor of logistics by the use of special customs regimes are following [28]:

- Facilitating foreign trade by providing incentives for the collection and distribution of goods, thus contributing to the development of transit trade.
- Support for business in logistics
- Possibility to provide VAT-exempt services in storage areas
- Possibility of transferring the ownership of goods, with VAT exemption, into storage areas
- Liquidity savings for firms
- Storage capacity of large quantities of goods
- Possibility of combining VAT facilities and simplified customs procedures
- Facilitating the channeling of domestic goods into international markets
- Investment and growth in work positions

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	- 5 -
Abstract.....	- 8 -
Πίνακας περιεχομένων	- 10 -
Πίνακας Εικόνων.....	- 12 -
Εισαγωγή.....	- 13 -
Κεφάλαιο 1	- 15 -
1.1 Βελτίωση των Αλυσίδων Εφοδιασμού.....	- 15 -
1.2 Συμβολή του Πειραιά.....	- 16 -
1.3 Περιγραφή 3PL.....	- 17 -
1.4 Βασικοί Τελωνειακοί Ορισμοί.....	- 19 -
1.5 ΑΕΟ	- 21 -
1.5.1 Κριτήρια Χορήγησης πιστοποιητικού ΑΕΟ	- 21 -
1.5.2 Είδη πιστοποιητικού ΑΕΟ	- 22 -
1.5.3 Διευκολύνσεις και οφέλη από την ιδιότητα του ΑΕΟ[2]:.....	- 22 -
1.6 Τελωνειακή Αποθήκη	- 23 -
1.7 Είδη τελωνειακών αποθηκών [1]	- 23 -
1.8 Ελεύθερη Ζώνη.....	- 25 -
1.8.1 Τι είναι η Ελεύθερη Ζώνη	- 25 -
1.8.2 Χαρακτηριστικά των Ελευθέρων Ζωνών	- 26 -
1.8.3 Χώρος της Ελεύθερης Ζώνης.....	- 28 -
1.8.4 Κριτήρια των προσώπων που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη[28] -	30 -
Κεφάλαιο 2.....	- 31 -
2.1 Ειδικά Τελωνειακά Καθεστάτα	- 31 -
2.2 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.....	- 32 -
2.3 Απαλλαγή Φ.Π.Α	- 33 -
2.4 Καθεστώς 42.....	- 33 -
2.5 Τελωνειακή Διαδικασία.....	- 34 -
2.6 Προκλήσεις στον τομέα του εκτελωνισμού.....	- 36 -

Κεφάλαιο 3	- 43 -
3.1 Logistics	- 43 -
3.2 Η επίδραση των Containers στα Logistics	- 44 -
3.3 Ο ρόλος των λιμανιών στα Logistics	- 48 -
3.4 «Ελεύθεροι Λιμένες» ως δίκτυα logistics	- 51 -
3.5 Αποθήκες	- 53 -
3.6 Μελέτη Περίπτωσης – Λιθουανία[12]	- 55 -
4. Συμπεράσματα.....	- 59 -
Βιβλιογραφία	- 63 -
Παραρτήματα.....	- 67 -
Αριθ. ΠΟΛ. 1026.....	- 67 -
Ε.2176/2019 Οδηγίες για την διακίνηση εμπορευμάτων προς / από την Ελεύθερη Ζώνη - Εφαρμογή της αριθμ. ΔΔΘΕΚΑ Δ1144720 ΕΞ2018/27-9-18 Απόφασης Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 4513/Β/15-10- 18) με θέμα «Ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών»	- 74 -

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1. Διακίνηση TEUS στο λιμάνι του Πειραιά τον 08/2019	- 17 -
Εικόνα 2. Καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης.....	- 24 -
Εικόνα 3. Διαδικασία εκτελωνισμού.....	- 35 -
Εικόνα 4. Επίπεδο της Ελλάδας στον τομέα των logistics και του εκτελωνισμού σύμφωνα με τον δείκτη LPI.....	- 54 -
Εικόνα 5. Η επίδραση των ειδικών τελωνειακών καθεστώτων στις εισαγωγές/εξαγωγές της Λιθουανίας.....	- 58 -
Εικόνα 6. Δείκτες LPI και η θέση της Ελλάδας.....	Error! Bookmark not defined.

Εισαγωγή

Τα λιμάνια την σημερινή εποχή χαρακτηρίζονται ταυτόχρονα από μια δυναμική αλλά και από αναταραχές στη λειτουργία τους, απόρροια και τα δύο δυνάμεων όπως η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι αλλαγές στις προσδοκίες των συμμετεχόντων μερών στην εφοδιαστική αλυσίδα.[26] Η ναυτιλία γραμμών ενδιαφέρεται σήμερα περισσότερο στο να παρέχει υπηρεσίες μεταφορών door-to-door καθώς και υπηρεσίες logistics προστιθέμενης αξίας (value-added services), εξέλιξη που σε μεγάλο βαθμό έχει καταστεί δυνατή από την καθετοποίηση των παραδοσιακών ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών, των λιμένων και των εταιρειών logistics,

Οι αλλαγές στις ναυτιλιακές εταιρείες, που αποτελούν τον κύριο πελάτη των λιμένων, ώθησαν τα λιμάνια στο να προσαρμοστούν στις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Επιπλέον, εξελίξεις και αλλαγές στην εφοδιαστική αλυσίδα και τα logistics, όπως:

- η παγκοσμιοποίηση της παραγωγής,
- η χρήση υπηρεσιών outsourcing,
- οι τάσεις αναδιάρθρωσης του δικτύου των περιφερειακών και τοπικών κέντρων διανομής,
- η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών που συνδέουν στρατηγικά θαλάσσιες, σιδηροδρομικές, οδικές και εσωτερικές πλωτές μεταφορές,
- η πρόοδος της τεχνολογίας,
- η δύναμη της τεχνολογίας των πληροφοριών,
- η μείωση του χρόνου ζωής των προϊόντων,
- η μεταβαλλόμενη φύση της εργασίας,
- οι αλλαγές στη ζήτηση διαφόρων αγαθών,
- η εφαρμογή πρακτικών Ολικής Ποιότητας και JIT (Just-In-Time),
- η ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πελατών σε μικρότερους χρόνους, και

- η καλύτερη μετάδοση πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εμπλεκομένων στην εφοδιαστική αλυσίδα,

έχουν δημιουργήσει εξαιρετική «πίεση» στα λιμάνια στο να αναδιοργανώσουν τις υπηρεσίες logistics και να επαναπροσδιορίσουν τις στρατηγικές και τους στόχους τους για να διατηρήσουν την ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά. [20]

Έχοντας, επιπλέον, υπόψη ότι τα λιμάνια αποτελούν την πιο ευάλωτη περιοχή στην εφοδιαστική αλυσίδα και στις αλυσίδες μεταφορών, εκτεθειμένα συνεχώς στις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων μερών, σε ένα εξαιρετικά κινητικό, δυναμικό και με σχέσεις αλληλοσυσχέτισης περιβάλλον, όλες οι παραπάνω καταγραφείσες εξελίξεις έχουν πιο σοβαρές συνέπειες γι' αυτά παρά για τους άλλους φορείς της εφοδιαστικής αλυσίδας. [21]

Οι εξελίξεις στα logistics και στο περιβάλλον των λιμένων έχουν δημιουργήσει την ανάγκη στο να γίνουν τα λιμάνια μέρος του δικτύου της εφοδιαστικής αλυσίδας ώστε να παρέχουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας. Στην εποχή της οικονομικής παγκοσμιοποίησης τα λιμάνια εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς, αποτελώντας όχι μόνο παραδοσιακές διεπαφές ξηράς και θάλασσας όπως έως τώρα, αλλά παρόχους ολοκληρωμένων δικτύων logistics και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, ο δε κυρίαρχος ρόλος που κατέχουν στη μεταφορά και διανομή των αγαθών είναι μάλλον απίθανο να αμφισβητηθεί στο άμεσο μέλλον.[20]

Σε σχέση με την αλλαγή του ρόλου τους στην σημερινή εποχή, πολλοί είναι οι ορισμοί που έχουν αποδοθεί στους θαλάσσιους λιμένες στο πλαίσιο των logistics και της εφοδιαστικής αλυσίδας. Οι λιμένες έχουν εξελιχθεί από ένα απλό σημείο εισαγωγών/ εξαγωγών προϊόντων σε ένα κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου και βιομηχανικών λειτουργιών μέσα σε ένα σύστημα logistics.[11] Έχουν εξελιχθεί σε σημεία που προσδίδουν αξία στα προϊόντα και αποτελούν τα κεντρικά σημεία σύνδεσης της εφοδιαστικής αλυσίδας και της αλυσίδας μεταφορών, παρέχοντας ενιαίες εγκαταστάσεις μεταφορών με ισχυρή διασύνδεση με άλλα μέσα μεταφοράς. Λειτουργούν παρέχοντας συστημικές υπηρεσίες logistics, οι οποίες απαιτούν υψηλό επίπεδο συντονισμού και διασυνδεσιμότητας. Ένας από τους ορισμούς που

αποδόθηκε στους λιμένες και τονίζει τον ρόλο τους στην εφοδιαστική αλυσίδα ορίζει το λιμάνι «ως ένα βιομηχανικό κόμβο και κέντρο logistics μέσα στο παγκόσμιο σύστημα μεταφορών, με ισχυρό ναυτιλιακό χαρακτήρα, με ομαδοποιημένες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται και που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται με την απρόσκοπτη μεταφορά μέσα στην εφοδιαστική αλυσίδα».[22]

Εκτός από τους παραδοσιακούς τους ρόλους, οι θαλάσσιοι λιμένες θα πρέπει να θεωρούνται ως κέντρα logistics, βιομηχανικές ζώνες και κέντρα του εμπορίου. Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, τα κέντρα εμπορευματικών μεταφορών, οι σταθμοί μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, αποτελούν συστατικά των λιμένων ως εμπορικών και βιομηχανικών κέντρων, με έναν διαρκώς αυξανόμενο ρόλο στη διαχείριση των δικτύων της εφοδιαστικής αλυσίδας και των logistics.

Κεφάλαιο 1

1.1 Βελτίωση των Αλυσίδων Εφοδιασμού

Το 2007, η Παγκόσμια Τράπεζα εγκαινίασε την ευρέως αποδεκτή έννοια της απόδοσης της εφοδιαστικής αλυσίδας. Επίσης, εισήγαγε ένα πλαίσιο, το οποίο έχει καταστεί πρότυπο, για την ανάλυση των εθνικών αλυσίδων εφοδιασμού. Οι επιδόσεις της εφοδιαστικής αλυσίδας, αποτυπώνουν τις διαφορετικές διαστάσεις της αποδοτικότητας της, συμπεριλαμβανομένου και του τρόπου με τον οποίο οι αλυσίδες εφοδιασμού συνδέονται σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο καθώς και του τρόπου με τον οποίο επηρεάζονται οι εθνικές πηγές και πολιτικές.[13]

Οι τρεις πυλώνες απόδοσης της εφοδιαστικής περιλαμβάνουν:

- I. Διαθεσιμότητα και ποιότητα των υποδομών που σχετίζονται με το εμπόριο: λιμάνια, αεροδρόμια, δρόμοι, σιδηρόδρομοι
- II. Φιλικότητα και διαφάνεια των εμπορικών διαδικασιών που εφαρμόζονται από τις τελωνειακές και άλλες υπηρεσίες ελέγχου των συνόρων.
- III. Ανάπτυξη και ποιότητα των υπηρεσιών εφοδιαστικής, όπως η μεταφορά εμπορευμάτων, η αποθήκευση, η μεταφορά εμπορευμάτων, ο εκτελωνισμός

και η παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής προστιθέμενης αξίας (υλικοτεχνική υποστήριξη τρίτου και τέταρτου μέρους).

Έτσι, οι επιδόσεις της εφοδιαστικής και η ικανότητα των χωρών να συνδέονται με τις διεθνείς αγορές εξαρτώνται από μια σειρά παρεμβάσεων πολιτικής που μπορούν να εφαρμοστούν σε εθνικό ή, ολοένα και περισσότερο, σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι τομείς στους οποίους δίνεται προτεραιότητα για τη βελτίωση των επιδόσεων της εφοδιαστικής στις περισσότερες χώρες περιλαμβάνουν [3]:

- Περιφερειακή ολοκλήρωση και ανάπτυξη εμπορικών διαδρόμων
- Τελωνειακή μεταρρύθμιση και διευκόλυνση του εμπορίου
- Διαχείριση των συνόρων πέραν των τελωνείων
- Μεταρρύθμιση των λιμένων
- Κανονισμούς και ανάπτυξη των υπηρεσιών της εφοδιαστικής αλυσίδας
- Ανάπτυξη μέτρων επίδοσης
- Δημιουργία δημόσιων-ιδιωτικών συνασπισμών για μεταρρυθμίσεις.

1.2 Συμβολή του Πειραιά

Ο Πειραιάς αποτελεί το πρώτο φυσικό λιμάνι βαθέων υδάτων το οποίο προσεγγίζουν τα πλοία των εμπορευματοκιβωτίων από την Ασία και την Ευρώπη μετά από τη διέλευση τους από το κανάλι του Σουέζ στην Αίγυπτο. Τα τελευταία χρόνια το λιμάνι του Πειραιά έχει μετατραπεί σε κεντρική πύλη εισόδου αγαθών στην ευρωπαϊκή αγορά από τις τρίτες χώρες. Ο νέος αυτός εμπορικός δρόμος που δημιουργείται από την Κίνα προς την Ευρώπη φαίνεται ότι θα μπορούσε να προκαλέσει ριζικές αλλαγές στη διακίνηση αγαθών προς την Κεντρική Ευρώπη. [7]

Οι μεταφορτώσεις μέσω του Πειραιά εξοικονομούν περίπου μία εβδομάδα χρόνου μεταφοράς των εμπορευμάτων στην κεντρική Ευρώπη, γεγονός που αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σύγκριση με τα λιμάνια του Αμβούργου και του Ρότερνταμ.

Ο αριθμός των TEUS που διακινήθηκαν τον Αύγουστο 2019 σε σχέση με του 2018 παρουσίασε αύξηση 25%.

Piraeus Container Terminal S.A.	465.2	372.0	25.0%
---------------------------------	-------	-------	-------

Εικόνα 1. Διακίνηση TEUS στο λιμάνι του Πειραιά τον 08/2019

Εκτός από την θέση του λιμανιού, σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί επίσης το κέντρο διαχείρισης και αποθήκευσης εντός της Ελεύθερης Ζώνης του λιμανιού του Πειραιά. Τα εμπορεύματα κατά την παραμονή τους στις εγκαταστάσεις του δεν υποχρεούνται στην καταβολή δασμών και φόρων.[2]

Η ευνοϊκή ρύθμιση απαλλαγής από το ΦΠΑ που ισχύει στην Ελεύθερη Ζώνη έχει πλέον εφαρμοστεί στις αποθήκες που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά σε εφοδιαστικές επιχειρήσεις.

Τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι τελωνειακοί θεσμοί διευκολύνουν το εξωτερικό εμπόριο παρέχοντας σημαντικά κίνητρα για την συγκέντρωση και διανομή εμπορευμάτων, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, τα ελληνικά λιμάνια αλλά και οι άλλες μεγάλες υποδομές μεταφορών ενισχύουν την θέση τους και την θέση των επιχειρήσεων εφοδιαστικής στην Ελλάδα οι οποίες θεωρούνται ευρέως ως ιδιαίτερα ελκυστικές επενδυτικές ευκαιρίες για ορισμένους από τους σημαντικότερους διεθνείς οργανισμούς.

1.3 Περιγραφή 3PL

Τα λιμάνια πλέον χαρακτηρίζονται από μία πολυπλοκότητα στη λειτουργία τους, ως αποτέλεσμα δυνάμεων όπως η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι αλλαγές στις προσδοκίες των συμμετεχόντων μερών στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Η ναυτιλία γραμμών ενδιαφέρεται περισσότερο στο να παρέχει υπηρεσίες μεταφορών door-to-door καθώς και υπηρεσίες logistics προστιθέμενης αξίας (value-added services), εξέλιξη που σε μεγάλο βαθμό έχει καταστεί δυνατή από την

καθετοποίηση των παραδοσιακών ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών, των λιμένων και των εταιρειών logistics.

Και παλαιότερα, αλλά ακόμα περισσότερο σήμερα, με τις κλιματικές αλλαγές, με τη διαφορετικότητα στους τρόπους παραγωγής, με περιορισμούς σε ημερομηνίες λήξεως πολλών ευπαθών προϊόντων, με προδιαγραφές που διεθνώς εφαρμόζονται και πρέπει να τηρούνται, η διακίνηση έχει άμεση συνάρτηση και εξάρτηση από τη σωστή αποθήκευση. Ευπαθή προϊόντα πρέπει να μεταφέρονται σε συνθήκες που δεν θα επηρεάσουν την ποιότητα τους κατάσταση. Πρέπει να αποθηκεύονται σε συνθήκες που δεν θα αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά τους.[4]

Η διαχείριση των μεταφερομένων προϊόντων, που είτε έχουν τελικό προορισμό τα λιμάνια που αποτίθενται, είτε θα μεταφερθούν εκ νέου αλλού, είναι, όπως προαναφέραμε, σημαντικός παράγοντας της ποιοτικής διαχείρισης της αλυσίδας διανομής και μεταφοράς μέσω των θαλασσιών οδών. Λόγω της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και της ανάγκης για χαμηλότερο κόστος στην εφοδιαστική αλυσίδα (κόστος το οποίο άλλωστε έχει και συνέπεια στο κόστος των τελικών προϊόντων), οι δια θαλάσσης μεταφορές δίνουν αξιόπιστες λύσεις, σε συνάρτηση πάντα με έναν καλό προγραμματισμό των τμημάτων των πελατών-προμηθευτών κι ένα οργανωμένο project planning των ναυτιλιακών εταιρειών και των μεταφορέων. Οι ποσότητες που διακινούνται σε κάθε μορφή προϊόντα και υλικά είναι τεράστιες. Οι προδιαγραφές διακίνησης καθημερινά αναβαθμίζονται και οι απαιτήσεις για τη σωστή διαχείριση είναι υψηλές. Οι έλεγχοι σε διάφορα σημεία της αλυσίδας εντατικοποιούνται και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που δίνει η σωστή από πλευράς Logistics αποθήκευση και μεταφορά είναι απαραίτητο.[6]

Η διαχείριση της αποθήκευσης στα λιμάνια γίνεται είτε από την ίδια τη διαχειριστική αρχή του λιμανιού είτε από 3PL φορέα ο οποίος αναλαμβάνει την όλη διαδικασία.

Ένας third-party logistics προμηθευτής, είναι η επιχείρηση που παρέχει μια υπηρεσία σημείων ενιαίας εξυπηρέτησης στους πελάτες της και αφορά εξωτερικές (ή τρίτες) υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης, είτε για ένα μέρος είτε για ολόκληρη

την λειτουργία της εφοδιαστικής τους αλυσίδας. Κύριος στόχος των υπηρεσιών αυτών είναι τα προϊόντα των πελατών τους να καταλήξουν στον τελικό χρήστη στον μικρότερο δυνατό χρόνο και το χαμηλότερο δυνατό κόστος, προσφέροντας εξαιρετικής ποιότητας εξυπηρέτηση και απόλυτη εξειδίκευση ανάλογα με το τι απαιτήσεις και ανάγκες έχουν τα αγαθά που μεταφέρουν. [9]

Οι third-party logistics προμηθευτές ειδικεύονται λοιπόν στον τομέα της ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών λειτουργίας, διαχείρισης φορτίου, αποθήκευσης και μεταφοράς. Έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν τις λειτουργίες τους και να προσαρμοστούν στις ανάγκες του κάθε πελάτη, βασιζόμενοι στις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, στις απαιτήσεις και στις υπηρεσίες παράδοσης που χρειάζονται τα προϊόντα και τα υλικά τους.

Εκτός από την Αττική και τη Θεσσαλονίκη, 3 PLP συνήθως επιλέγουν να μην αναπτύξουν και να λειτουργήσουν τις δικές τους εγκαταστάσεις σε άλλες γεωγραφικές περιοχές, προτιμώντας να αναπτύξουν το υπόλοιπο δίκτυό τους μέσω συνεργασίας με υπηρεσίες ή υπεργολαβίας μικρότερων παρόχων εφοδιαστικής, οι οποίοι ήδη λειτουργούν στις αντίστοιχες περιοχές.[22]

1.4 Βασικοί Τελωνειακοί Ορισμοί

Ως Τελωνειακός Κώδικας φέρεται το σύνολο των κωδικοποιημένων νόμων και ελέγχου της νόμιμης διαδικασίας εισαγωγών και εξαγωγών εμπορευμάτων, της δίωξης σχετικών παραβάσεων και λαθρεμπορίου καθώς και τις αρμοδιότητες - ευθύνες των οργάνων ελέγχου, που συγκροτούν τις τελωνειακές αρχές της κάθε χώρας. [1]Για τις συναλλαγές με τα εδάφη που χαρακτηρίζονται ως τρίτα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζεται ο ενωσιακός τελωνειακός κώδικας, ο οποίος καθορίζει τα καθεστώτα και τους γενικούς κανόνες που εφαρμόζονται στα εμπορεύματα που εισέρχονται ή εξέρχονται στο/από τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.

Οι βασικοί τελωνειακοί ορισμοί που εμπεριέχονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα και θα αναφερθούν παρακάτω είναι[2]:

Τελωνειακός Αντιπρόσωπος: είναι οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο ορίζεται από άλλο πρόσωπο με σκοπό την διεκπεραίωση των πράξεων και των διατυπώσεων που χρειάζονται, σύμφωνα πάντα με την τελωνειακή νομοθεσία στο πλαίσιο των συναλλαγών με τις τελωνειακές αρχές. Με άλλα λόγια είναι ο εκάστοτε εκτελωνιστής

Τελωνειακές Διατυπώσεις: Είναι το σύνολο των ενεργειών στις οποίες πρέπει να πραγματοποιούν ένα πρόσωπο και οι τελωνειακές αρχές για την συμμόρφωση προς την τελωνειακή διαδικασία.

Τελωνειακοί Έλεγχοι: Είναι οι συγκεκριμένες πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι τελωνειακές αρχές για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με την τελωνειακή διαδικασία.

Συνοπτική Διασάφηση Εισόδου: Είναι το έγγραφο με το οποίο ένα πρόσωπο ενημερώνει τις τελωνειακές αρχές, με τις απαιτούμενες διαδικασίες και εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας ότι πρόκειται να εισέλθουν εμπορεύματα στο τελωνειακό έδαφος της ένωσης.

Συνοπτική Διασάφηση Εξόδου: Είναι το έγγραφο με το οποίο ένα πρόσωπο ενημερώνει τις τελωνειακές αρχές, με τις απαιτούμενες διαδικασίες και εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας ότι πρόκειται να εξέλθουν εμπορεύματα από το τελωνειακό έδαφος της ένωσης.

Διασάφηση Προσωρινής Εναπόθεσης: Είναι η πράξη με την οποία ένα πρόσωπο δηλώνει ότι τα εμπορεύματα βρίσκονται σε κατάσταση προσωρινής εναπόθεσης.

Προσωρινή Εναπόθεση: Η κατάσταση μη ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία αποθηκεύονται μέχρι να λάβουν τελωνειακό προορισμό σε κατάσταση τελωνειακής επιτήρησης για 90 ημέρες.

Τελωνειακή Διασάφηση: Είναι η πράξη με την οποία δηλώνεται η βούληση ενός ατόμου να υπαγάγει εμπορεύματα σε συγκεκριμένο τελωνειακό καθεστώς με ανάλογη αναφορά σε πιθανές ειδικές ρυθμίσεις που απαιτούνται.

Τελωνειακό Καθεστώς: Είναι οποιοδήποτε από τα ακόλουθα καθεστώτα στα οποία μπορούν να υπαχθούν τα εμπορεύματα σύμφωνα με τον κώδικα:

- Θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ή ανάλωση
- Ειδικά καθεστάτα
- Εξαγωγή
- Επανεισαγωγή

Ενωσιακά και μη ενωσιακά εμπορεύματα: ενωσιακά είναι τα εμπορεύματα που υπάγονται σε οποιαδήποτε από τις κάτωθι κατηγορίες:[1]

α) παράγονται εξολοκλήρου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης χωρίς να ενσωματώνονται σε αυτά εμπορεύματα που εισάγονται από χώρες ή εδάφη εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, β) έχουν εισαχθεί στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης από χώρες και εδάφη εκτός του εν λόγω εδάφους και τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία γ) εμπορεύματα που παράγονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης είτε αποκλειστικά από εμπορεύματα που αναφέρονται στο α) και β). Μη ενωσιακά είναι όλα τα εμπορεύματα που δεν ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία ή έχουν χάσει τον ενωσιακό τους χαρακτήρα.

Οικονομικός φορέας: είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του, συμμετέχει σε δραστηριότητες που καλύπτονται από την τελωνειακή νομοθεσία.

1.5 ΑΕΟ

Ο οικονομικός φορέας που είναι εγκατεστημένος εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης και πληροί τα παρακάτω κριτήρια μπορεί να υποβάλει αίτηση για να αποκτήσει την ιδιότητα του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα.

1.5.1 Κριτήρια Χορήγησης πιστοποιητικού ΑΕΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 5α του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα, Καν. 2913/92 (κατόπιν τροποποίησης από τον Καν. 648/2005) η χορήγηση πιστοποιητικού ΑΕΟ σε αξιόπιστους οικονομικούς φορείς δίνεται εφόσον πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
[28]

- Απουσία ιστορικού σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία και των φορολογικών κανόνων
- Η επίδειξη από τον αιτούντα αυξημένου επιπέδου ελέγχου των δραστηριοτήτων του και της ροής των εμπορευμάτων μέσω του συστήματος διαχείρισης εμπορικών και κατά περίπτωση μεταφορικών καταχωρήσεων, το οποίο επιτρέπει την διεξαγωγή κατάλληλων τελωνειακών ελέγχων
- Οικονομική φερεγγυότητα
- Επαρκή κριτήρια επάρκειας ή επαγγελματικών προσόντων και κατάλληλες προδιαγραφές ασφάλειας και προστασίας

1.5.2 Είδη πιστοποιητικού ΑΕΟ

Η ιδιότητα του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα συνίσταται στα ακόλουθα είδη πιστοποιητικού[2]:

A) αυτό του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα με πιστοποιητικό ως προς τις τελωνειακές απλουστεύσεις, το οποίο παρέχει στον κάτοχό του τη δυνατότητα να απολαύει ορισμένων απλουστεύσεων σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία

B) αυτό του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα με πιστοποιητικό ως προς την ασφάλεια και την προστασία, το οποίο παρέχει στον κάτοχό του διευκολύνσεις που αφορούν την ασφάλεια και την προστασία.

Είναι δυνατή η ταυτόχρονη κατοχή και δύο πιστοποιητικών που αναφέρονται παραπάνω (ΑΕΟC/S).

1.5.3 Διευκολύνσεις και οφέλη από την ιδιότητα του ΑΕΟ[2]:

1. Υπόκειται σε λιγότερους φυσικούς ελέγχους βάσει παραστατικών σε σχέση με άλλους οικονομικούς φορείς

2. Όταν επιλέγονται για φυσικό έλεγχο ή έλεγχο βάσει παραστατικών αποστολές φορτίων για τις οποίες έχει υποβληθεί διασάφηση από ΑΕΟ, οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται κατά προτεραιότητα
3. Όταν επιλέγεται μία συνοπτική διασάφηση εισόδου φορτίου ή τελωνειακή διασάφηση για φυσικό έλεγχο, γνωστοποιείται η διεξαγωγή ελέγχου στον ΑΕΟ
4. Κατόπιν αιτήματος ενός ΑΕΟ, οι έλεγχοι δύναται να διενεργηθούν σε τόπο διαφορετικό από εκείνον όπου πρέπει να προσκομιστούν τα εμπορεύματα στο τελωνείο

Τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα από το 2016 που εκδόθηκε ο νέος τελωνειακός κώδικας, και μετά, έχει καταστεί ζωτικής σημασίας για τις επιχειρήσεις, των οποίων η δραστηριότητα αφορά άμεσα το διεθνές εμπόριο, να αποκτήσουν την πιστοποίηση του εξουσιοδοτημένου οικονομικού φορέα. Όλες αυτές οι απλουστεύσεις και οι απλοποιήσεις των διαδικασιών που προσφέρει αποτελούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την πλειοψηφία των οικονομικών φορέων όπως οι εισαγωγείς / εξαγωγείς, οι μεταφορείς και άλλοι φορείς της εφοδιαστικής αλυσίδας.

1.6 Τελωνειακή Αποθήκη

Η Τελωνειακή Αποταμίευση είναι ένα τελωνειακό καθεστώς που μπορεί να εφαρμοσθεί στα εισαγόμενα εμπορεύματα και αφορά στην τοποθέτηση των εμπορευμάτων σε αποθήκες αποταμίευσης εγκεκριμένες από την τελωνειακή υπηρεσία, όπου μπορούν να παραμείνουν για απεριόριστο χρονικό διάστημα με αναστολή της καταβολής των δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων. Για να εξέλθουν από την αποθήκη και να διατεθούν στην κατανάλωση πρέπει πρώτα να καταβληθούν οι ανάλογοι δασμοί και φόροι

1.7 Είδη τελωνειακών αποθηκών [1]

- Προσωρινής εναπόθεσης: ιδιωτική τελωνειακή αποθήκη όπου την ευθύνη φέρει ο διαχειριστής της αποθήκης

- Δημόσιες αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης τύπου I: δημόσια αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης όπου τις ευθύνες που αναφέρονται στο άρθρο 242, παράγραφος 1 του κώδικα φέρει ο κάτοχος της άδειας και ο δικαιούχος του καθεστώτος
- Δημόσιες αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης τύπου II: δημόσια αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης όπου τις ευθύνες που αναφέρονται στο άρθρο 242, παράγραφος 1 του κώδικα φέρει ο κάτοχος της άδειας και ο δικαιούχος του καθεστώτος
- Ιδιωτική αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης: όπου την ευθύνη φέρει ο κάτοχος της άδειας και δικαιούχος του καθεστώτος
- Ελεύθερη ζώνη: ιδιωτικός αναγνωρισμένος χώρος όπου την ευθύνη φέρει ο κάτοχος της άδειας και δικαιούχος του καθεστώτος
- Φορολογική αποθήκη προϊόντων ΕΦΚ: ιδιωτική αποθήκη όπου την ευθύνη φέρει ο εγκεκριμένος αποστολέας ή παραλήπτης των προϊόντων ΕΦΚ
- Φορολογική αποθήκη ΦΠΑ: ιδιωτική αποθήκη όπου την ευθύνη φέρει ο κάτοχος της άδειας χρήσης της αποθήκης. Σε αυτή αποθηκεύονται μόνο ενωσιακά εμπορεύματα

Το νομικό πλαίσιο που διέπει το καθεστώς της τελωνειακής αποθήκευσης αναφέρεται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Διατάξεις
Απαλλαγή ΦΠΑ	άρθρο 25-Ν.2859/2000 «Κώδικας ΦΠΑ» ΠΟΛ.1184/2018 (ΦΕΚ 4512/Β/15.10.2018)
Θέση εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία	άρθρο 201 UCC - καν. αριθ.952/2013
Θέση εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία με καθεστώς 07	Προσάρτημα Δ1 UCC-TDA καν. αριθ. 341/2016
Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς (ΑΕΟ)	άρθρα 38-41 UCC-καν. αριθ. 952/2013.

Εικόνα 2. Καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης

Για την υπαγωγή των μη ενωσιακών εμπορευμάτων σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης πρέπει να ακολουθηθούν τα εξής βήματα[2]:

1. Υποβολή διασάφησης εισαγωγής στο αρμόδιο τελωνείο εισαγωγής με καταβολή δασμολογικών επιβαρύνσεων, εφαρμογή τυχόν μέτρων εμπορικής πολιτικής και απαλλαγή ΦΠΑ.
2. Μεταφορά των εμπορευμάτων στην αποθήκη τελωνειακής αποθήκευσης υπό την κάλυψη της διασάφησης εισαγωγής, της συσταθείσας εγγύησης και με ευθύνη του διαχειριστή της αποθήκης-κατόχου της άδειας.
3. Καταχώρηση της διαδικασίας στη λογιστική αποθήκη.
4. Ενημέρωση του τελωνείου ελέγχου.

Για την υπαγωγή των ενωσιακών εμπορευμάτων σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης πρέπει να ακολουθηθούν τα εξής βήματα[2]:

1. Υποβολή Δελτίου εισόδου στο ICISnet και έκδοση τιμολογίου με απαλλαγή ΦΠΑ λόγω μεταφοράς των εμπορευμάτων στην αποθήκη.
2. Μεταφορά τους στην αποθήκη τελωνειακής αποθήκευσης υπό την κάλυψη της συσταθείσας εγγύησης και με ευθύνη του διαχειριστή της αποθήκης-κατόχου της άδειας
3. Καταχώρηση της διαδικασίας στη λογιστική αποθήκη.
4. Ενημέρωση του τελωνείου ελέγχου.

1.8 Ελεύθερη Ζώνη

1.8.1 Τι είναι η Ελεύθερη Ζώνη

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν ειδικό καθεστώς το οποίο επιτρέπει την αποθήκευση στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης κατά κανόνα μη ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία κατά το διάστημα παραμονής τους, δεν υπόκεινται σε δασμοφορολογικές και

λοιπές επιβαρύνσεις, καθώς και μέτρα εμπορικής πολιτικής, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν αφορούν απαγόρευση εισόδου ή εξόδου προς/από το εν λόγω τελωνειακό έδαφος. [27] Επιπλέον, είναι δυνατή η υπαγωγή στο καθεστώς και ενωσιακών εμπορευμάτων με σκοπό την επιτήρησή τους, όταν αυτό προβλέπεται από την ενωσιακή νομοθεσία που διέπει συγκεκριμένους τομείς (για παράδειγμα εμπορεύματα για τα οποία προβλέπεται επιστροφή κατά την εξαγωγή).

Τα ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν να εισέρχονται, να αποθηκεύονται, να διακινούνται, να χρησιμοποιούνται, να μεταποιούνται ή να καταναλώνονται ενόσω βρίσκονται σε Ελεύθερη Ζώνη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα εμπορεύματα θεωρείται ότι δεν υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης.[27]

Τα μη ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν, ενώ παραμένουν σε ελεύθερη ζώνη, να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία ή να υπαχθούν σε καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, προσωρινής εισαγωγής ή ειδικού προορισμού, υπό τους όρους που ισχύουν για τα εν λόγω καθεστώτα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα εμπορεύματα δεν θεωρείται ότι υπάγονται σε καθεστώς ελεύθερης ζώνης.

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν περιφραγμένα τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, των οποίων η περίμετρος και τα σημεία εισόδου-εξόδου υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση.[27]

1.8.2 Χαρακτηριστικά των Ελευθέρων Ζωνών

Τα κύρια χαρακτηριστικά των Ελευθέρων Ζωνών είναι τα εξής[27]:

- Τα γεωγραφικά όρια και τα σημεία εισόδου-εξόδου καθορίζονται από το κράτος-μέλος.
- Τα πρόσωπα, εμπορεύματα και μεταφορικά μέσα που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να υποβάλλονται σε τελωνειακούς ελέγχους.
- Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την αποθήκευση των εμπορευμάτων υπό καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης.
- Για την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη δεν απαιτείται

η υποβολή τελωνειακής διασάφησης και η προσκόμισή τους στο τελωνείο, εκτός των περιπτώσεων που ορίζονται ρητά στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα (άρθρο 245 Καν(ΕΕ)952/13).

- Η διαχείριση της Ελεύθερης Ζώνης ασκείται από τον Φορέα για τον οποίο εκδίδεται Απόφαση για τη σύστασή της κατόπιν σχετικής αιτήσεως, ή από τον Φορέα στον οποίο παραχωρήθηκε το δικαίωμα διαχείρισής της.
- Είναι δυνατή, κατόπιν έγκρισης, η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών, εκτός εκείνων που απαγορεύονται ή περιορίζονται από τις τελωνειακές αρχές λόγω της φύσης των εμπορευμάτων ή για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης ή των απαιτήσεων ασφάλειας και προστασίας.
- Δεν απαιτείται η σύσταση εγγύησης για την ίδρυση Ελεύθερης Ζώνης ή την εγκατάσταση επιχείρησης εντός αυτής.
- Απαραίτητο στοιχείο για τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης είναι η τήρηση λογιστικής αποθήκης από τον φορέα διαχείρισης ή οποιαδήποτε άλλη εγκατεστημένη εντός της Ελεύθερης Ζώνης επιχείρηση.
- Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να τίθενται σε οποιοδήποτε τελωνειακό καθεστώς, να τυγχάνουν απαλλαγής από φόρους, να υποβάλλονται σε συνήθεις εργασίες, να καταστρέφονται ή να εγκαταλείπονται υπέρ του Δημοσίου, να αποστέλλονται σε άλλο σημείο εντός ή εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης ή να μεταφορτώνονται.
- Στην ελεύθερη ζώνη μπορούν να εισέλθουν και ενωσιακά εμπορεύματα χωρίς να υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης.

Ως προς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, κατ' εφαρμογή των ενωσιακών και εθνικών διατάξεων της νομοθεσίας ΦΠΑ και σχετικού κανονιστικού πλαισίου (ΠΟΛ.1026/2016 απόφαση ΓΓΔΕ), ισχύουν τα ακόλουθα[28]:

- Μη ενωσιακά εμπορεύματα τα οποία υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας,
- Η παράδοση (πώληση) εγχώριων εμπορευμάτων που εισέρχονται σε χώρο

Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσεται από το φόρο προστιθέμενης αξίας,

- Οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εντός του χώρου της Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας.

1.8.3 Χώρος της Ελεύθερης Ζώνης

Οι Ελεύθερες Ζώνες δεδομένης της θέσης τους σε περιοχές αυξημένου οικονομικού ενδιαφέροντος, συμβάλλουν στην ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου καθώς παρέχονται διευκολύνσεις στους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στους χώρους αυτούς. Παράλληλα με τα ειδικά χαρακτηριστικά που διαθέτουν, διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση των εμπορευμάτων που αποθηκεύονται στους εν λόγω χώρους.[7]

Για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης απαιτούνται[27]:

- Το ύψος και το είδος της περίφραξης τα οποία καθορίζονται στην απόφαση σύστασης της Ελεύθερης Ζώνης κατόπιν σχετικής εισήγησης του τελωνείου ελέγχου και επιφυλασσομένων των διατάξεων άλλων Δημόσιων Αρχών (π.χ. εφαρμογή στον κώδικα για την ασφάλεια πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων (ISPS).
- Επαρκής φωτισμός και συστήματα παρακολούθησης επί εικοσιτετραώρου βάσεως τόσο στην περίφραξη όσο και στον περικλειόμενο χώρο.
- Τα σημεία εισόδου - εξόδου να διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε με τις κατάλληλες διαδικασίες και συστήματα ελέγχου που εγκρίνονται από το τελωνείο ελέγχου, να διασφαλίζεται η συνεχής τελωνειακή επιτήρηση.

Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- Τα εμπορεύματα στην Ελεύθερη Ζώνη εισέρχονται σε χώρο που έχει εγκριθεί από το τελωνείο,
- Οι φορείς που διαχειρίζονται τα εν λόγω φορτία είναι αξιόπιστοι εταίροι επειδή πληρούν τα κριτήρια ΑΕΟ,
- Οι χώροι στους οποίους εναποτίθενται τα εμπορεύματα πληρούν αυξημένες προδιαγραφές ασφαλείας,
- Τα συστήματα παρακολούθησης που έχουν εγκατασταθεί στην Ελεύθερη Ζώνη

διασφαλίζουν την στενή παρακολούθηση των εν λόγω φορτίων και τη μη δυνατότητα διαφυγής τους,

- Τα εμπορεύματα δύνανται ανά πάσα στιγμή να τεθούν στη διάθεση του τελωνείου για διενέργεια ελέγχου,

- Το τελωνείο ελέγχου έχει άμεση πρόσβαση στους χώρους αυτούς και έχει τη δυνατότητα άμεσης παρακολούθησης των εμπορευμάτων,

- Υλοποιούνται οι προβλεπόμενες μηχανογραφικές υποχρεώσεις του φορέα διαχείρισης και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων αναφορικά με την λογιστική αποθήκη καθώς επίσης και με τα σημεία εισόδου/εξόδου των πυλών της Ελεύθερης Ζώνης,

το τελωνείο ελέγχου, σε πραγματικό χρόνο, έχει διαθέσιμα στοιχεία που το διευκολύνουν να παρακολουθεί τη συνολική ροή των εμπορευμάτων που εισέρχονται και εξέρχονται προς/από την Ελεύθερη Ζώνη, να συσχετίζει πληροφορίες εισόδου /εξόδου εμπορευμάτων, να ταυτοποιεί εμπορεύματα και να μπορεί να κάνει διασταύρωση στοιχείων.[27]

Ο χώρος της Ελεύθερης Ζώνης αποτελεί κατεξοχήν τελωνειακά επιτηρούμενο χώρο. Για την αποτελεσματική τελωνειακή επιτήρηση απαιτείται και η στενή συνεργασία και αρωγή του φορέα διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης στο έργο του τελωνείου ελέγχου παρέχοντας συνδρομή τόσο σε χώρους, μέσα διευκόλυνσης όσο και σε προσωπικό.

Εφόσον διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση κατά τα ανωτέρω και στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται η τήρηση τελωνειακών διατυπώσεων στα σημεία εισόδου-εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης (πχ έμμεση είσοδος ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία εισέρχονται με φορτωτικά έγγραφα/τιμολόγια χωρίς τελωνειακό παραστατικό, έξοδος εμπορευμάτων για τα οποία έχουν ήδη τηρηθεί τελωνειακές διατυπώσεις και έχουν απελευθερωθεί, είσοδος κενών εμπορευματοκιβωτίων με σκοπό την πλήρωσή τους με εμπόρευμα και την έξοδό τους από την Ελεύθερη Ζώνη κλπ), το τελωνείο ελέγχου μπορεί, ανάλογα με το

διαθέσιμο προσωπικό και τις παρουσιαζόμενες ανάγκες, να αποφασίσει σε συνεργασία με τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση στην οποία έχει παραχωρηθεί από τον φορέα η αποκλειστική διαχείριση των σημείων εισόδου-εξόδου, την τοποθέτηση υπαλλήλων του φορέα ή της εγκατεστημένης επιχείρησης στα εν λόγω σημεία. Επιπλέον, καθιερώνεται η μη τοποθέτηση υπαλλήλων σε θύρες για τις οποίες δεν υφίσταται διαρκής ροή εμπορευμάτων. Οι ως άνω θύρες καθορίζονται εγγράφως από το τελωνείο ελέγχου το οποίο έχει άμεση πρόσβαση στο σύστημα επιτήρησης που έχει τοποθετηθεί στις εν λόγω θύρες.[27]

Τέσσερις είναι οι εμπορικές ζώνες που έχουν οργανωθεί στα μεγάλα ελληνικά λιμάνια: του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, του Ηρακλείου της Κρήτης και του Αστακού στη δυτική Ελλάδα, ενώ το πέμπτο βρίσκεται στην κεντρική Ελλάδα, στο βιομηχανικό και εφοδιαστικό κέντρο της Βοιωτίας.[1]

1.8.4 Κριτήρια των προσώπων που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη[28]

- Ιστορικό συμμόρφωσης

Κατά τον έλεγχο του εν λόγω κριτηρίου εξετάζονται οι τελωνειακές και φορολογικές παραβάσεις που τυχόν έχουν διαπραχθεί κατά τα τρία έτη πριν την υποβολή της αίτησης συμπεριλαμβανομένης και της απουσίας ιστορικού σοβαρών ποινικών αδικημάτων συνδεδεμένα με την οικονομική δραστηριότητα του αιτούντος.

- Επίδειξη από τον αιτούντα **υψηλού επιπέδου ελέγχου** των δραστηριοτήτων του και της ροής των εμπορευμάτων μέσω ενός συστήματος διαχείρισης εμπορικών και, κατά περίπτωση, μεταφορικών καταχωρίσεων, το οποίο να επιτρέπει τη διεξαγωγή κατάλληλων τελωνειακών ελέγχων

Όσον αφορά στον έλεγχο των συγκεκριμένων απαιτήσεων, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να λαμβάνουν πάντοτε υπόψη τον ειδικό χαρακτήρα / επιχειρηματική δραστηριότητα και το μέγεθος του φορέα.

- Οικονομική φερεγγυότητα

Εξετάζεται κατά πόσο ο οικονομικός φορέας μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει ικανοποιητική οικονομική κατάσταση που του επιτρέπει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, λαμβανομένων υπόψη δεόντως των χαρακτηριστικών του είδους της δραστηριότητάς του.

- **Μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία** της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας
Τα μέτρα αυτά αφορούν μεταξύ άλλων τους τομείς της υλικής ακεραιότητας και των ελέγχων πρόσβασης, των υλικοτεχνικών διαδικασιών και της διαχείρισης συγκεκριμένων ειδών εμπορευμάτων, του προσωπικού και της ταυτοποίησης των επιχειρηματικών εταίρων του. Η εξέταση του κριτηρίου πρέπει πάντα να περιλαμβάνει φυσικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις του αιτούντα.

Κεφάλαιο 2

2.1 Ειδικά Τελωνειακά Καθεστάτα

Τα εμπορεύματα είναι δυνατόν να υπαχθούν σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες ειδικών καθεστώτων[2]:

- α) **διαμετακόμιση:** περιλαμβάνει την εξωτερική και την εσωτερική διαμετακόμιση,
- β) **αποθήκευση:** περιλαμβάνει την τελωνειακή αποταμίευση και τις ελεύθερες ζώνες,
- γ) **ειδικές χρήσεις:** περιλαμβάνουν την προσωρινή εισαγωγή και τον ειδικό προορισμό
- δ) **τελειοποίηση:** περιλαμβάνει την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και την τελειοποίηση προς επανεισαγωγή.

Οι προϋποθέσεις για την χρήση των παραπάνω ειδικών καθεστώτων είναι οι παρακάτω[1]:

- i. Ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ΑΕΟΚ

- ii. Να διαθέτει τελωνειακή απόφαση για την χρήση των τελωνειακών καθεστώτων
- iii. Να έχει υποβάλλει εγγύηση χρήσης του καθεστώτος ή για κάθε συναλλαγή από την οποία προκύπτει είσπραξη
- iv. Να τηρεί λογιστικές εγγραφές για κάθε συναλλαγή και για οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση των εμπορευμάτων
- v. Να ενημερώνει το τελωνείο για κάθε πρόβλημα που παρουσιάζεται
- vi. Να φροντίζει για την υποβολή εκκαθαριστικού λογαριασμού εντός 30 ημερών από την λήξη
- vii. Γενικά να τηρεί τους όρους της τελωνειακής απόφασης

Οι προορισμοί που μπορούν να πάρουν τα εμπορεύματα - ο τρόπος δηλαδή που ολοκληρώνονται τα τελωνειακά καθεστώτα - όταν βγαίνουν από τα ειδικά τελωνειακά καθεστώτα είναι να μετακινηθούν σε άλλο κράτος-μέλος, να μεταβιβαστούν σε άλλο πρόσωπο, εφόσον αυτό πληροί τις κατάλληλες προϋποθέσεις υπαγωγής, να επανεξαχθούν σε τριτοχωρικό προορισμό, να καταστραφούν, να τεθούν σε άλλο τελωνειακό καθεστώς, θα διεξαχθούν συνήθεις εργασίες, να γίνει χρήση ισοδύναμων εμπορευμάτων (ενωσιακά εμπορεύματα τα οποία αποθηκεύονται, χρησιμοποιούνται ή τελειοποιούνται αντί για τα εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί σε ειδικό καθεστώς), να τηρηθεί σύστημα, σταθερών συναλλαγών.

2.2 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) είναι ένας γενικός φόρος, ο οποίος υπολογίζεται βάσει της αξίας που προστίθενται στα αγαθά και τις υπηρεσίες. Τα εμπορεύματα που πωλούνται για εξαγωγή ή οι υπηρεσίες που πωλούνται σε πελάτες που βρίσκονται στο εξωτερικό, συνήθως δεν υπόκεινται σε Φ.Π.Α ενώ αντίθετα, οι εισαγωγές φορολογούνται. Αυτό γίνεται για να υπάρξει μία όσον το δυνατόν δίκαιη αντιμετώπιση των παραγωγών της Ε.Ε και να μπορούν να ανταγωνίζονται στην ευρωπαϊκή αγορά με τους προμηθευτές εκτός αυτής. [1]

2.3 Απαλλαγή Φ.Π.Α

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου 2859/2000 περί Κύρωσης του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, η φορολογική υποχρέωση δημιουργείται και ο φόρος είναι απαιτητός από το Δημόσιο κατά την εισαγωγή των αγαθών.

Όταν όμως τα εμπορεύματα τίθενται από την αρχή της εισαγωγής τους σε ένα από τα ειδικά τελωνειακά καθεστώτα, η φορολογική υποχρέωση δημιουργείται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά την εξαγωγή από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

Η εισαγωγή αγαθών, τα οποία στη συνέχεια αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον εισαγωγέα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του σε άλλο κράτος μέλος απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α. Σε αυτή την περίπτωση γίνεται η χρήση του καθεστώτος 42. Ένα ακόμα καθεστώς που αφορά στα εμπορεύματα που βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία με απαλλαγή από τον Φ.Π.Α και άμεση αποστολή σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε είναι το 07.[1]

2.4 Καθεστώς 42

Η αναθεωρημένη εθνική νομοθεσία διασφαλίζει την εναρμονισμένη εφαρμογή των διατάξεων απαλλαγής από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο της τελωνειακής διαδικασίας 42.

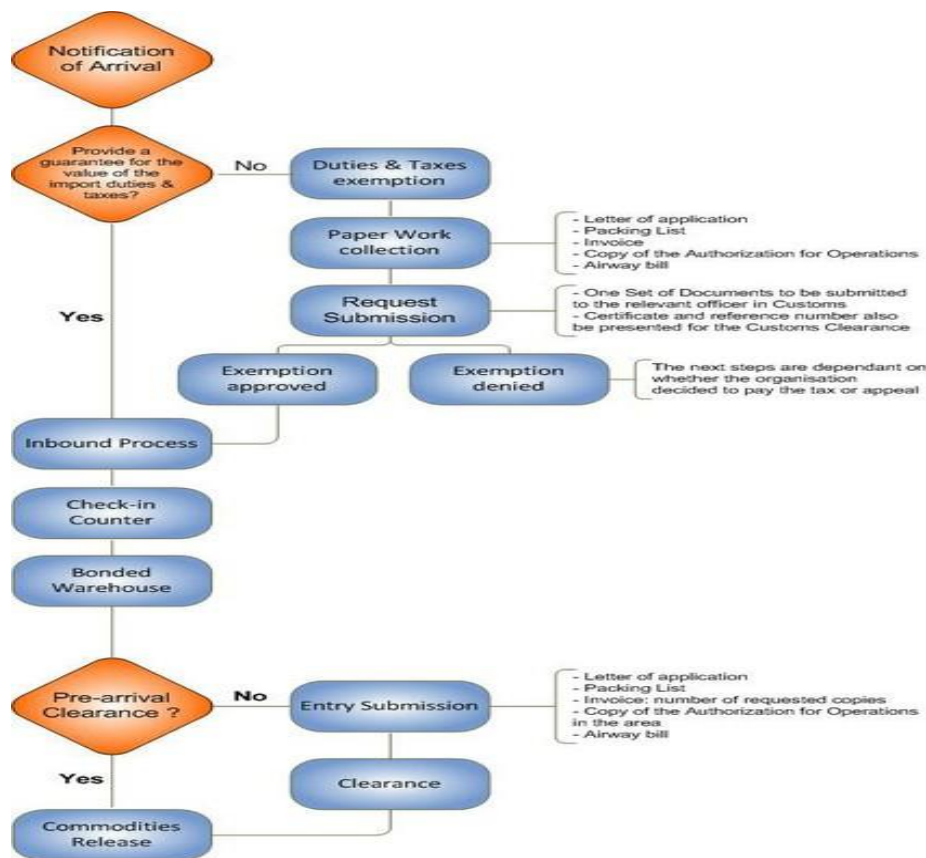
Το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει την εφαρμογή και τον έλεγχο της τελωνειακής διαδικασίας 42 σχετικά με το καθεστώς απαλλαγής από τον ΦΠΑ έχει πρόσφατα προσαρμοστεί. Το νέο πλαίσιο έχει θεσπίσει σαφείς κανόνες και διαδικασίες για την αποτελεσματική και εναρμονισμένη εφαρμογή του καθεστώτος χαλάρωσης του ΦΠΑ από τις τελωνειακές υπηρεσίες και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς σε ολόκληρη τη χώρα. Το προσφάτως επικαιροποιημένο νομοθετικό πλαίσιο υποστηρίζεται επίσης από μια σειρά τεκμηριωμένων κατευθυντήριων γραμμών και αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας ελάφρυνσης του ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της ανάλυσης των νέων νομοθετικών διατάξεων, των δραστηριοτήτων ελέγχου και των διαδικασιών, των παραβάσεων των

απαιτήσεων τεκμηρίωσης κ.λπ. Η τελωνειακή διαδικασία 42 είναι το καθεστώς που χρησιμοποιεί ο εισαγωγέας για να λάβει απαλλαγή από τον ΦΠΑ, όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα θα μεταφερθούν σε άλλο κράτος μέλος. Ο ΦΠΑ δεν καταβάλλεται πουθενά στην Ελλάδα, αλλά οφείλεται στο κράτος μέλος προορισμού. Το ίδιο ισχύει και για τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που εισάγονται από χώρες εκτός της ΕΕ και τα οποία θα μεταποιηθούν πριν επανεξαχθούν εκτός της ΕΕ.

Μια αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης επιτρέπει στους εμπόρους να αποθηκεύουν εμπορεύματα με δασμούς ή με αναστολή των πληρωμών ΦΠΑ κατά την εισαγωγή. Τα εμπορεύματα που διακινούνται από άλλη χώρα της ΕΕ με αναστολή δασμών μπορούν επίσης να αποθηκεύονται σε αυτό το είδος αποθήκης. Μόλις τα εμπορεύματα εγκαταλείβουν την αποθήκη, πρέπει να καταβάλλεται δασμός, εκτός εάν επανεξάγονται ή μεταφέρονται σε άλλο τελωνειακό καθεστώς. Το ποσό της επεξεργασίας ή της μεταποίησης που επιτρέπεται για τα εμπορεύματα που βρίσκονται σε αποθήκες περιορίζεται, κυρίως, στη διατήρησή τους με σκοπό τη μεταγενέστερη διανομή. Ωστόσο, είναι δυνατή η επεξεργασία των εμπορευμάτων υπό καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή ή μεταποίησης υπό τελωνειακό έλεγχο στις εγκαταστάσεις της αποθήκης τελωνειακής αποταμίευσης.[1]

2.5 Τελωνειακή Διαδικασία

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τις τελωνειακές διαδικασίες και τις απαιτήσεις εισαγωγής και εκτελωνισμού. Για την εισαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος από άλλη χώρα, ο εισαγωγέας θα πρέπει να εξουσιοδοτήσει ένα άτομο/εταιρεία που να έχει αντίστοιχα την αδειοδότηση/εξουσιοδότηση από τις τελωνειακές αρχές για να επεξεργαστεί τα τελωνειακά έγγραφα εισαγωγής.[2] Η διαδικασία του εκτελωνισμού μπορεί συνοπτικά να περιγραφεί από το παρακάτω διάγραμμα.

Εικόνα 3. Διαδικασία εκτελωνισμού

Η διαδικασία εκτελωνισμού ουσιαστικά αφορά τον έλεγχο των εμπορευμάτων. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω ηλεκτρονικής ή έγγραφης επαλήθευσης εγγράφων για τον προσδιορισμό του φορτίου που διενεργείται από τους τελωνειακούς υπαλλήλους. Υπάρχει μια κοινή λανθασμένη άποψη ότι τα απαλλασσόμενα από δασμούς και φόρους αγαθά/υλικά είναι απαλλαγμένα και από τελωνειακές διατυπώσεις. Όπως και κάθε άλλος τύπος φορτίου, όλες οι σχετικές τελωνειακές εργασίες πρέπει να εκτελούνται τόσο από τους ενδιαφερομένους όσο και από τα τελωνεία προκειμένου να υπάρχει συμμόρφωση με την τελωνειακή νομοθεσία. Κάθε μεταφορά εμπορεύματος πρέπει να τεκμηριωθεί και στην περίπτωση των απαλλασσομένων αγαθών αυτό περιλαμβάνει μια πρόσθετη απαίτηση, η οποία είναι η πιστοποίηση ή η απόδειξη του καθεστώτος της ως απαλλαγμένου.

2.6 Προκλήσεις στον τομέα του εκτελωνισμού

Τα τελευταία χρόνια, ο Δημόσιος Τομέας στην Ελλάδα βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τη βιομηχανία για την ανάπτυξη ενός μακροχρόνιου μεταβατικού σχεδίου που υποστηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη της αγοράς εφοδιαστικής και του διεθνούς εμπορίου. [5] Το τελικό αποτέλεσμα είναι πολύ ελπιδοφόρο, καθώς συνδυάζει τον σχεδιασμό των επενδύσεων και τα κίνητρα για τους φορείς, με μια ολοκληρωμένη νομοθετική μεταρρύθμιση και μακροπρόθεσμη δεσμεύσεις από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τις ενώσεις της βιομηχανίας και τους ιδιωτικούς φορείς. Ο νόμος 4302/2014 ("καθορισμός θεμάτων εφοδιαστικής και άλλων διατάξεων"), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της κυβέρνησης της Ελλάδας το 2014, αποτελεί το σημαντικότερο αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης. Ήταν αποτέλεσμα των συντονισμένων προσπαθειών και των ομάδων πίεσης της ελληνικής βιομηχανίας εφοδιαστικής, καθώς και της τεχνικής υποστήριξης από την Παγκόσμια Τράπεζα.[21] Ο νόμος 4302/2014 παρέχει ένα ολιστικό κανονιστικό πλαίσιο που ορίζει ρητά τον τομέα της εφοδιαστικής και τις επιχειρησιακές του πτυχές ως διακριτή και ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, διαφορετική από τις βιομηχανικές ή εμπορικές. Δεδομένου ότι υπάρχει ακόμη περιορισμένη διεθνής εμπειρία στον συγκεκριμένο τομέα των ρυθμιστικών παρεμβάσεων, η πολυπλοκότητα και η σημασία του έργου έχει αναγνωριστεί ιδιαίτερα από όλους τους εθνικούς φορείς και τους διεθνείς οργανισμούς

Ο νόμος 4302/2014 αποτελεί το κύριο εθνικό μέσο ρύθμισης των δραστηριοτήτων εφοδιαστικής στην Ελλάδα στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης (μεταφορές, αποθήκες, αστική εφοδιαστική και κέντρα συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών). Το μείζον πλεονέκτημα του νέου νόμου είναι η κατάργηση μιας σειράς απαιτήσεων γραφειοκρατίας και διοικητικών φραγμών όσον αφορά τη δημιουργία και τη λειτουργία εγκαταστάσεων εφοδιαστικής και, ιδίως, όσον αφορά τα κέντρα εμπορευματικών μεταφορών και τους χώρους φιλοξενίας τους. Υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση γης είναι κατάλληλη και ότι η εγκατάσταση

εφοδιαστικής κατασκευάζεται και λειτουργεί σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, δεν υπάρχει ανάγκη να χορηγηθεί ειδική άδεια από την αρμόδια αρχή.[7]

Στο παρελθόν, η αδειοδότηση εγκαταστάσεων εφοδιαστικής ήταν μια πολύ χρονοβόρα και δαπανηρή διοικητικά διαδικασία, καθώς και πηγή αβεβαιότητας στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μεγάλων έργων εφοδιαστικής.[21] Αυτοί οι διοικητικοί φραγμοί και κίνδυνοι είχαν οδηγήσει στην απόσυρση ξένων ή εθνικών επενδυτών από σημαντικά αναπτυξιακά σχέδια στον τομέα της εφοδιαστικής. Μετά την έναρξη ισχύος του νέου νόμου, ο ιδιοκτήτης ή ο φορέας εκμετάλλευσης μιας εγκατάστασης εφοδιαστικής υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια αρχή μόνο κοινοποίηση, στην οποία επαληθεύεται ότι η εγκατάσταση συμμορφώνεται με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Επιπλέον, οι διατάξεις του νέου νόμου ρυθμίζουν ρητώς τη διευκόλυνση των επενδύσεων που αφορούν την ανάπτυξη και τη λειτουργία των δύο μεγάλων πάρκων εφοδιαστικής εθνικής σημασίας, που είναι το Θριάσιο Πεδίο και το πρώην στρατόπεδο Γκόρου. Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες νομοθετικές καινοτομίες, το νέο πλαίσιο θεωρείται από την ελληνική κοινότητα εφοδιαστικής ως μια καινοτομία που έχει μεταμορφώσει πλήρως τις διοικητικές διαδικασίες και έχει δημιουργήσει μια διαφανή αποδοτικό και σύγχρονο πλαίσιο για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές και τους διαχειριστές της εφοδιαστικής

Η δυνατότητα εύκολου εμπορίου κατά μήκος των ελληνικών συνόρων μέσω απλοποιημένων, αποδοτικών και ψηφιακών διαδικασιών είναι μείζονος σημασίας για τις επιχειρήσεις που είναι πρόθυμες είτε να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα ως στρατηγικό κέντρο εφοδιαστικής στην Ευρώπη, είτε να συμμετάσχουν στο εμπόριο με ελληνικές οργανώσεις. [21] Η διευκόλυνση των εμπορικών και τελωνειακών συναλλαγών στα σύνορα, και ιδίως στα ελληνικά λιμάνια, μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την εξυπηρέτηση των πελατών τόσο για τις εξαγωγές όσο και για τις εισαγωγές. Οι αποτελεσματικές διαδικασίες προ εκτελωνισμού και εκτελωνισμού μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εξάλειψη των καθυστερήσεων, στη

μείωση του διοικητικού κόστους και στη βελτίωση της προβλεψιμότητας της αλυσίδας εφοδιασμού.[25] Μετά την οικονομική κρίση, καθώς και την επακόλουθη ύφεση της ελληνικής οικονομίας, οι ελληνικές αρχές δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν μια απλή, αλλά περιεκτική εθνική στρατηγική διευκόλυνσης του εμπορίου. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στην εφαρμογή της στρατηγικής διευκόλυνσης του εμπορίου, ιδίως προς την απλοποίηση των τελωνειακών και προ τελωνειακών διαδικασιών. Έως το 2014, ένα σημαντικό ποσοστό των κανονιστικών απαιτήσεων αναλύθηκε και απλοποιήθηκε και εφαρμόστηκαν συγκεκριμένα βήματα για την ενσωμάτωση των ροών πληροφοριών στο πλαίσιο ενός τελωνειακού συστήματος χωρίς χαρτί.[10]

Στην πραγματικότητα, έχουν υλοποιηθεί στην Ελλάδα αρκετές πρωτοβουλίες διευκόλυνσης του εμπορίου κατά την τελευταία πενταετία, με ιδιαίτερη έμφαση στην απλοποίηση των τελωνειακών εργασιών, τον συντονισμό μεταξύ των κυβερνητικών υπηρεσιών ελέγχου, καθώς και στην ψηφιοποίηση και την αυτοματοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών.[21] Μια σημαντική καινοτομία ήταν η εφαρμογή του νέου ολοκληρωμένου συστήματος τελωνειακών πληροφοριών (ICISnet) το 2013, το οποίο διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό την ηλεκτρονική υποβολή τελωνειακών διασαφήσεων, καθώς και την ένταξη των σχετικών ενδιαφερομένων. Άλλες εξίσου σημαντικές πρωτοβουλίες είναι οι ακόλουθες[21]:

- Κίνητρα για τη δημιουργία ΑΕΟ (εξουσιοδοτημένοι οικονομικοί φορείς): από έξι ΑΕΟ το 2010 και 37 το 2013, σε 114 ΑΕΟ που έχουν πιστοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2016
- Ανάπτυξη κατάλληλων διαδικασιών και ικανοτήτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του καθεστώτος απαλλαγής από τον ΦΠΑ, σύμφωνα με την τελωνειακή διαδικασία του άρθρου 42
- Ενσωμάτωση του ICISnet με άλλες πηγές πληροφοριών εφαρμογή του ΕΤΚ (Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας) μέχρι το 2020.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή του Εθνικού Ενιαίου Παραθύρου

Τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που είναι αποθεματοποιημένα στην ελεύθερη ζώνη θεωρούνται ότι δεν έχουν ακόμη εισαχθεί στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, έως ότου τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία και, επομένως, δεν χρειάζεται να κατατεθεί διασάφηση εισαγωγής, εφόσον τα εμπορεύματα είναι αποθηκευμένα στο έδαφος της ελεύθερης ζώνης. Οι διασαφήσεις εισαγωγής και εξαγωγής πρέπει να κατατίθενται μόνον όταν τα εμπορεύματα τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία, χρησιμοποιούνται ή καταναλώνονται εντός της ελεύθερης ζώνης. Επιπλέον, εάν το ξένο εμπόρευμα εξάγεται ή μεταφορτώνεται από την ελεύθερη ζώνη, δεν οφείλεται ποτέ δασμός. Εκτός από τις ελεύθερες ζώνες, οι υπηρεσίες τελωνειακής αποταμίευσης παρέχονται από την πλειονότητα των Ελλήνων προμηθευτών εφοδιαστικής. Επίσης, ένα μεγάλο ποσοστό των παρόχων 3PL και των πρακτόρων μεταφοράς εμπορευμάτων έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε τελωνειακές αποθήκες.

Αυτές οι αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης έχουν οργανωθεί είτε δίπλα στα μεγάλα διεθνή ελληνικά λιμάνια είτε στα κύρια κέντρα εφοδιαστικής του Θριάσιου Πεδίου και των Οινοφύτων, γύρω από την Αθήνα, καθώς και στην Σίνδο και στο Καλοχώρι στη Θεσσαλονίκη. Αυτές οι μορφές αποθηκών μπορούν επίσης να υποστηρίξουν τους εμπόρους σε περίπτωση που, για παράδειγμα[1]:

- Τα εμπορεύματα που εισάγονται από χώρες εκτός της ΕΕ υπόκεινται σε τελωνειακούς δασμούς ή ΦΠΑ εισαγωγής.
- Τα εμπορεύματα μεταφέρονται από άλλη χώρα της ΕΕ με αναστολή δασμών.
- Ο τελικός προορισμός των εμπορευμάτων κατά την άφιξή τους στην Ελλάδα δεν είναι γνωστός εκ των προτέρων.
- Έχουν καθυστερήσει οι άδειες εισαγωγής ή τα έγγραφα, ή αναμένεται να υπάρξει δασμολογική απαλλαγή (για παράδειγμα, για τα γεωργικά προϊόντα).
- Ένα άλλο τελωνειακό καθεστώς είναι ευνοϊκότερο.

Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα και κίνητρα για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη, τα οποία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής[24]:

- Βελτιωμένες ταμειακές ροές, δεδομένου ότι δεν απαιτείται καμία καταβολή δασμών για εμπορεύματα που εισέρχονται στο Ελεύθερη Ζώνη, εκτός εάν και έως ότου τα εμπορεύματα εισέλθουν στο ελληνικό έδαφος ή εάν αυτά έχουν εξαχθεί.
- Δυνατότητα επανεξαγωγής των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη, χωρίς την καταβολή δασμών.
- Τα εμπορεύματα διαμετακόμισης μπορούν να κατέχονται στην Ελεύθερη Ζώνη χωρίς ομόλογο.
- Ικανότητα στενότερης παρακολούθησης και παρακολούθησης της απογραφής που οδηγεί επίσης στη βελτίωση της συμμόρφωσης και του ποιοτικού ελέγχου.
- Εάν τα εμπορεύματα είναι ελαττωματικά ή έχουν υποστεί ζημία, δεν οφείλεται καμία καταβολή δασμού, ενώ υποβάλλονται σε δοκιμή, επισκευάζονται ή αποθηκεύονται στο Ελεύθερη Ζώνη.
- Οι εργασίες ανασυσκευασίας, διαλογής και επανεπισήμανσης μπορούν να πραγματοποιηθούν, ενώ τα εμπορεύματα βρίσκονται στο Ελεύθερη Ζώνη.
- Τα έγγραφα που σχετίζονται με την αποθήκευση ή τη μεταφορά εμπορευμάτων εντός των ζωνών είναι επίσης απαλλαγμένα από φόρους χαρτοσήμου. που προορίζονται για άλλο κράτος μέλος της ΕΕ.

Η έννοια του "εξουσιοδοτημένου οικονομικού φορέα" (ΑΕΟ) είναι ένα από τα κύρια στοιχεία της τροποποίησης της ασφάλειας του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.[7] Ένας ΑΕΟ μπορεί να οριστεί ως οικονομικός φορέας που θεωρείται αξιόπιστος στο πλαίσιο των τελωνειακών δραστηριοτήτων του και, ως εκ τούτου, δικαιούται να απολαμβάνει οφέλη σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να υποβάλουν αίτηση για την αναγνώριση καθεστώτος ΑΕΟ προκειμένου είτε να έχουν

ευκολότερη πρόσβαση σε τελωνειακές απλουστεύσεις είτε/και να είναι σε ευνοϊκότερη θέση για τη συμμόρφωση με τις νέες απαιτήσεις ασφάλειας

Τα τελευταία χρόνια, ένα σημαντικό ποσοστό 3PL, αεροπορικών εταιρειών και ναυτιλιακών εταιρειών πιστοποιούνται ως Εξουσιοδοτημένοι Οικονομικοί Φορείς (ΑΕΟ) στην Ελλάδα.[7] Οι ΑΕΟ επωφελούνται τόσο από τις απλουστεύσεις που παρέχουν οι τελωνειακοί κανόνες όσο και/ή τη διευκόλυνση, όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους που σχετίζονται με την ασφάλεια και την προστασία, σύμφωνα με τον τύπο του πιστοποιητικού που λαμβάνουν. Μια κρίσιμη μάζα περισσότερων από 115 ΑΕΟ λειτουργούν ενεργά στην Ελλάδα (Ιανουάριος 2017), η πλειονότητα των οποίων είναι εταιρείες 3PL ή πράκτορες διαμετακόμισης που πιστοποιήθηκαν πριν από περισσότερα από τρία χρόνια.[21] Οι εν λόγω οικονομικοί φορείς έχουν αποδείξει ότι εφαρμόζουν ικανοποιητικά συστήματα διαχείρισης και ότι ακολουθούν τα κατάλληλα πρότυπα ασφάλειας και προστασίας, σε σχέση με τους τελωνειακούς ελέγχους. Συνεπώς, πάνω από έξι χρόνια μετά την πιστοποίηση του πρώτου ΑΕΟ στην Ελλάδα, οι Έλληνες πάροχοι 3PL και πράκτορες διαμετακόμισης έχουν καθιερωθεί ως αξιόπιστοι εταίροι εφοδιαστικής και διευκόλυνσης του εμπορίου για τους μεγάλους διεθνείς φορτωτές, κατασκευαστές, εξαγωγείς και πράκτορες διαμετακόμισης. Η τάση αυτή αποτελεί σημαντική βελτίωση της απλοποίησης του διεθνούς εμπορίου στην Ελλάδα, και ιδίως στο λιμάνι του Πειραιά, δεδομένου ότι βοήθησε τις εταιρείες να μειώσουν σημαντικά τα απαιτούμενα έγγραφα και τον αριθμό των πραγματικών ελέγχων στις διαδικασίες εκτελωνισμού τους. Πέραν αυτού, ο ρόλος των ΑΕΟ αποτελεί βασικό στοιχείο για την ενίσχυση της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού και την ελαχιστοποίηση των τελωνειακών κυρώσεων και της έκθεσης σε κίνδυνο.

Οι διαδικασίες εκτελωνισμού της PCT συμπληρώνουν ένα κενό στο συντονισμό των εμπορικών διαδικασιών με τις τελωνειακές υπηρεσίες.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της λειτουργίας της PCT όσον αφορά στον εκτελωνισμό είναι τα εξής:

- Λαμβάνει ηλεκτρονικά το δηλωτικό από το ναυτιλιακό πράκτορα και το μεταβιβάζει την τελωνειακή υπηρεσία.
- Ανοίγει ένα φυσικό ενιαίο παράθυρο, όπου οι εκτελωνιστές πηγαίνουν αρχικά για να ελέγξουν ότι τα έγγραφα είναι πλήρη συμπεριλαμβανομένων και αυτών των τελωνείων και των άλλων υπηρεσιών συνοριακών ελέγχων.
- Αφού ελέγξει τα αρχεία ο εκτελωνιστής πληρώνει όποια λιμενικά έξοδα έχουν προκύψει για τα εμπορεύματα. Έπειτα μεταβαίνει στην τελωνειακή υπηρεσία που βρίσκεται δίπλα.
- Οι εκτελωνιστές προχωρούν με τον εκτελωνισμό.
- Μόλις ολοκληρωθεί η εκκαθάριση, οι φορτωτές ενημερώνονται από την PCT ή από τους εκτελωνιστές ότι μπορούν να προχωρήσουν στην πύλη.

Ο αριθμός των φυσικών ελέγχων για τις εισαγωγές εκτός της ΕΕ είναι υψηλός, περίπου 20% για τα εμπορευματοκιβώτια εισαγωγής εκτός ΕΕ στο λιμάνι του Πειραιά ενώ στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, μόνο περίπου το 3%.

Οι ώρες λειτουργίας των τελωνείων επηρεάζουν επίσης σημαντικά την ροή των logistics. Ενώ σε άλλες χώρες τα τελωνεία είναι ανοιχτά 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, στην Ελλάδα, μέχρι πρόσφατα, τα μη φορολογητέα εμπορευματοκιβώτια μπορούσαν να εκτελωνιστούν από τις 7πμ έως τις 5μμ κατά τις εργάσιμες ημέρες, ενώ τα Σάββατα μέχρι τις 2μμ.

Οι τελωνειακές αρχές, σε μία προσπάθεια να συμβάλουν στην εξυπηρέτηση των εμπόρων ξεκίνησαν σε πιλοτική βάση την παράταση των ωρών λειτουργίας στο Τελωνείο του Διεθνούς Αθηνών Αεροδρόμιο "Ελ. Βενιζέλος" όλο το εικοσιτετράωρο και τις επτά ημέρες της εβδομάδας και στο 5^ο, 6^ο και 7^ο Τελωνείο του Πειραιά έως τις 9μμ τις εργάσιμες ημέρες και έως τις 3 μ.μ. τα Σάββατα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημοσίευσε ένα στρατηγικό σχέδιο (MASP) το 2012, το οποίο αντιπροσωπεύει το πρόγραμμα της ΕΕ για τη δημιουργία ενός απλού και χωρίς χαρτί περιβάλλοντος για τα τελωνεία και το εμπόριο. Το κεντρικό μέρος του MASP είναι η έννοια της πρόσβασης σε μία κεντρική, ενιαία πλατφόρμα όπου όλοι οι έμποροι θα έχουν πρόσβαση για τις συναλλαγές εισαγωγής, διαμετακόμισης, ειδικού φόρου κατανάλωσης και εξαγωγής, ανεξαρτήτως του κράτους μέλους στο οποίο αρχίζει ή λήγει η συναλλαγή τους.[24] Ως κύρια πλεονεκτήματα αυτής της πλατφόρμας (e-Customs) αναφέρονταν[23]:

- Η εξοικονόμηση χρόνου και κόστους
- Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα - δεν εξαρτάται από τις ώρες εργασίας των τελωνείων
- Ο ταχύτερος εκτελωνισμός, εφόσον δεν απαιτούνται μακροχρόνιες διαδικασίες για τις τεκμηριώσεις δηλώσεων
- Η διαφάνεια των σαφώς περιγραφόμενων διαδικασιών και κανόνων άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- Ο τελωνειακός τόπος και ο τόπος των εμπορευμάτων δεν χρειάζεται να είναι πανομοιότυπα

Κεφάλαιο 3

3.1 Logistics

Σύμφωνα με το Συμβούλιο των Επαγγελματιών Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας (CSCMP), τα logistics είναι το τμήμα της εφοδιαστικής αλυσίδας που σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει την αποδοτική και αποτελεσματική ροή προς τα εμπρός και προς τα πίσω καθώς και την αποθήκευση αγαθών, υπηρεσιών και συναφών πληροφοριών μεταξύ του σημείου προέλευσης και του σημείου κατανάλωσης, προκειμένου να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις των πελατών.[11]

Οι εταιρείες βασίζονται στα συστήματα logistics ώστε να μεταφέρουν αγαθά και εμπορεύματα και να διαχειρίζονται τις ροές των πληροφοριών που απαιτούνται για την εκτέλεση αυτών.

Τα Logistics ενσωματώνουν ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως[6]:

- Μεταφορές
- Αποθήκευση
- Διαχείριση εμπορευμάτων
- Συσκευασία
- Διαχείριση αποθεμάτων
- Πληροφοριακά συστήματα logistics

Τα logistics και γενικότερα η διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας είναι ίσως ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης του διεθνή ανταγωνισμού όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως.

3.2 Η επίδραση των Containers στα Logistics

Η ανάπτυξη των εμπορευματοκιβωτίων αποτέλεσε τη βάση για την εξέλιξη των συνδυασμένων μεταφορών. Η χρήση του container που εμφανίστηκε το 1950 με την πρώτη μεταφορά του με πλοίο από τον Malcom Mclean, κατέδειξε τα πλεονεκτήματά του σε τομείς όπως η ασφάλεια, το κόστος μεταφοράς αλλά και του είδους της μεταφοράς αφού η παρεχόμενη υπηρεσία έγινε πλέον μια υπηρεσία door-to-door. Λίγο αργότερα, η ανάπτυξη των θαλάσσιων containers και η πρώτη εκτέλεση μεταφοράς στην Ευρώπη, οδήγησε στη δημιουργία εσωτερικών θαλάσσιων μεταφορών στην Ευρώπη και στην αρχή της δεκαετίας του 1960 στις πρώτες συνεργασίες μεταξύ οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορέων[19].

Στον χώρο της ναυτιλίας εμπορευματοκιβωτίων, σε μια διεθνή αγορά που γίνεται διαρκώς μεγαλύτερη και πολυπλοκότερη, η ανάπτυξη ανέδειξε ευκαιρίες και

προκλήσεις για τις εταιρείες. Το ύψος της ενοποίησης των logistics, καθώς και το μέγεθος της ενοποίησης των υπηρεσιών της επιχείρησης, αποτέλεσαν δύο διαφορετικούς παράγοντες,

Με βάση αυτή τη θεώρηση, οι στόχοι της κάθετης ενοποίησης των υπηρεσιών logistics μπορούν να πραγματοποιηθούν άμεσα με την κάθετη οργανωτική ενοποίηση (συγχωνεύσεις και αγορές) ή έμμεσα με οριζόντιες συγχωνεύσεις, δημιουργώντας έτσι μεγαλύτερες επιχειρήσεις, με ολοένα μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη. Συνεπακόλουθο όλων αυτών ήταν η δημιουργία μεγαλύτερων εταιρειών ναυτιλίας γραμμών, με μεγαλύτερη δύναμη στην αγορά από αυτή άλλων φορέων που πρόσφεραν υπηρεσίες, όπως οι λιμενικές αρχές ή οι διαχειριστές λιμένων. Έτσι, οι διαχειριστές ναυτιλίας γραμμών άρχισαν να προσφέρουν υπηρεσίες logistics με στόχο, αφενός, να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των αποστολών φορτίων για ενοποιημένες λύσεις logistics, αλλά, αφετέρου, και για λόγους διαφοροποίησης τιμών και σταθεροποίησης των εσόδων τους, όπως επίσης και για να αυξήσουν τελικά τη κερδοφορία τους σε μακροχρόνια βάση. [19]

Η εξέλιξη των παραπάνω δεν άργησε να οδηγήσει στο να δημιουργήσουν οι ναυτιλιακές γραμμών τις δικές τους επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών logistics.

Μεγάλη είναι η θεωρητική ανάλυση που έχει γίνει μέχρι τώρα σχετικά με τη στρατηγική διοίκηση και την ενοποίηση δραστηριοτήτων της ναυτιλίας μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, ανάλυση που έχει καταλάβει τρεις κυρίως επιχειρησιακούς τομείς: τις επιχειρήσεις των πλοίων, τις επιχειρήσεις στα λιμάνια και τις υπηρεσίες μεταφορών προς την ενδοχώρα.

Υποστηρίζεται ότι οι φορείς εκμετάλλευσης των θαλάσσιων μεταφορών μπορούν να ενισχύσουν κατά πολύ την προστιθέμενη αξία των εμπορευμάτων που μεταφέρονται, ενισχύοντας τις υπηρεσίες logistics και εκπληρώνοντας μέσω αυτών τις ανάγκες των πελατών τους.

Πλέον, όλες οι κορυφαίες ναυτιλιακές εταιρείες containers προσφέρουν επίσης υπηρεσίες χερσαίας μεταφοράς, με το 80% από αυτές να παρέχει επίσης υπηρεσίες τεκμηρίωσης και υπηρεσίες που αφορούν τελωνειακές διατυπώσεις. Επιπλέον, το

60% των μεταφορέων προσφέρουν υπηρεσίες αποθήκευσης και σχεδιασμού της εφοδιαστικής αλυσίδας, με το 70% να παρέχει ακόμη επιπρόσθετες υπηρεσίες στον πωλητή. Περίπου το 50% των μεταφορέων προσφέρουν υπηρεσίες logistics στις εγκαταστάσεις του πελάτη και των προμηθευτών, ενώ ένα σχετικά υψηλό ποσοστό της τάξης του 25% παρέχουν ακόμη και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. [19]

Η ανάπτυξη των υπηρεσιών logistics παρουσιάζει τη τάση να επικεντρώνεται, σε αρχικό τουλάχιστον στάδιο, στην εγχώρια αγορά και στη συνέχεια να επεκτείνεται από την βάση αυτή προς άλλες αγορές. Η Maersk, για παράδειγμα, εισήγαγε τις υπηρεσίες logistics, αρχικά, προς όφελος των Ευρωπαίων φορτωτών, ενώ η APL αρχικά επικεντρώθηκε στην ικανοποίηση των Αμερικανών. Οι τρεις ιαπωνικές γραμμές, με τη σειρά τους, επέδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για την ικανοποίηση των Ιαπωνικών βιομηχανιών. Σταδιακά, αρκετά σημαντικός αριθμός μεταφορέων άρχισε να εξετάζει τη προσφορά υπηρεσιών logistics «προστιθέμενης αξίας» ως το μέσο για μια ταχύτερη ανάπτυξη και καλύτερη δυνατότητα κερδοφορίας και ως εκ τούτου οι δραστηριότητες αυτές επεκτάθηκαν και σε διεθνές επίπεδο. Πρέπει να επισημανθεί, ότι στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε σημαντικά η τάση για μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς που επέφερε στη βιομηχανία η παγκοσμιοποίηση.[13]

Σήμερα, σχεδόν όλοι οι μεταφορείς δηλώνουν ότι έχουν πλέον εστιάσει την προσοχή τους σε παγκόσμιο επίπεδο για την κάλυψη, αλλού λιγότερο και αλλού περισσότερο, όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού αγορών σε παγκόσμια κλίμακα. Πολλοί από τους διακινητές εμπορευματοκιβωτίων είναι σε θέση πλέον να παρέχουν συγκεκριμένες υπηρεσίες logistics σχεδόν οπουδήποτε στον κόσμο.

Με βάση διάφορες κατά καιρούς αναλύσεις και έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε διάφορες επιχειρήσεις, έχει καταστεί δυνατόν να εντοπιστούν και να καταγραφούν σε γενικές γραμμές τρεις «στρατηγικές ομάδες» μεταφορέων containers σε σχέση με την έκταση παροχής υπηρεσιών logistics από αυτούς. Η κατηγοριοποίησή τους, σε μεγάλο βαθμό, καθορίζεται με βάση, πρώτον, τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας/ το πεδίο ή την έκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών logistics και, δεύτερον, από το εκτιμώμενο συνολικό μερίδιο των εσόδων που

προέρχονται από δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής ως ποσοστό των συνολικών εισοδημάτων τους από όλες τις παρεχόμενες από αυτές υπηρεσίες.[11]

Οι αναφερόμενες εταιρείες στη Βαθμίδα 1 είναι εκείνες οι οποίες παρέχουν σχεδόν κάθε υπηρεσία που τους ζητηθεί, οπουδήποτε τους ζητηθεί. Είναι εταιρείες με παγκόσμια δραστηριότητα. Οι γραμμές αυτές τείνουν να δημιουργούν ένα σημαντικό επίπεδο των εσόδων τους από τις δραστηριότητες logistics, το οποίο εκτιμάται ότι ανέρχεται σε πάνω από US \$ 3 δισεκατομμύρια ετησίως. Το ποσοστό των εσόδων των εταιρειών αυτών από δραστηριότητες Logistics μπορεί να ανέλθει περίπου μέχρι του 40-45% των συνολικών τους εσόδων.

Οι εταιρείες της Βαθμίδας 2 είναι εκείνες οι γραμμές που μπορούν να παρέχουν ένα αρκετά ουσιαστικό φάσμα υπηρεσιών logistics, αλλά με επίκεντρο κυρίως στα μεγάλα περιφερειακά κέντρα αγορών και ιδιαίτερα στις αγορές των χωρών από τις οποίες προέρχονται. Αυτές οι γραμμές τείνουν να κερδίσουν αρκετά έσοδα από τις δραστηριότητες αυτές, όχι όμως στο επίπεδο αυτών της ομάδας 1. Τα έσοδά τους από υπηρεσίες logistics είναι συνήθως μεταξύ US \$ 1.0 και ΗΠΑ \$ 3.0 δις ετησίως, αντιπροσωπεύουν δε περίπου το 15-20% των συνολικών τους εσόδων από τη παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς.

Τέλος, στους φορείς της Βαθμίδας 3 τοποθετούνται όλες εκείνες οι εταιρείες που παρέχουν τις ελάχιστες δυνατές υπηρεσίες logistics, σε ορισμένες περιπτώσεις, δε, το σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων τους περιορίζεται μόνο στις αγορές των χωρών από τις οποίες προέρχονται. Αυτές οι γραμμές τείνουν να έχουν μόνο περιορισμένο μερίδιο των συνολικών τους εσόδων να προέρχεται από τις δραστηριότητες logistics, μερίδιο που εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από 1,0 δις US \$ σε ετήσια βάση. Ως εκ τούτου, τα έσοδα αυτών των εταιρειών από τις υπηρεσίες logistics τείνουν να ανέρχονται σε λιγότερο από το 10% των συνολικών τους εσόδων που προέρχονται από παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς. Για τις εταιρείες της βαθμίδας αυτής, οι θαλάσσιες μεταφορές είναι μακράν ο πρωταρχικός στόχος της στρατηγικής καθώς και των επενδύσεών τους.

3.3 Ο ρόλος των λιμανιών στα Logistics

Τα λιμάνια την σημερινή εποχή χαρακτηρίζονται από μια δυναμική αλλά και από αναταραχές στη λειτουργία τους, απόρροια της παγκοσμιοποίησης, των τεχνολογικών εξελίξεων και των αλλαγών στις προσδοκίες των συμμετεχόντων μερών στην εφοδιαστική αλυσίδα. [20] Η ναυτιλία γραμμών ενδιαφέρεται σήμερα περισσότερο στο να παρέχει υπηρεσίες μεταφορών door-to-door καθώς και υπηρεσίες logistics προστιθέμενης αξίας (value-added services), εξέλιξη που σε μεγάλο βαθμό έχει καταστεί δυνατή από την καθετοποίηση των παραδοσιακών ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών, των λιμένων και των εταιρειών logistics. Οι αλλαγές στις ναυτιλιακές εταιρείες, που αποτελούν τον κύριο πελάτη των λιμένων, ώθησαν τα λιμάνια στο να προσαρμοστούν στις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Επιπλέον, εξελίξεις και αλλαγές στην εφοδιαστική αλυσίδα και τα logistics, όπως:

- η παγκοσμιοποίηση της παραγωγής,
- η χρήση υπηρεσιών outsourcing,
- οι τάσεις αναδιάρθρωσης του δικτύου των περιφερειακών και τοπικών κέντρων διανομής,
- η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών που συνδέουν στρατηγικά θαλάσσιες, σιδηροδρομικές, οδικές και εσωτερικές πλωτές μεταφορές,
- η πρόοδος της τεχνολογίας,
- η δύναμη της τεχνολογίας των πληροφοριών,
- η μείωση του χρόνου ζωής των προϊόντων,
- η μεταβαλλόμενη φύση της εργασίας,
- οι αλλαγές στη ζήτηση διαφόρων αγαθών,
- η εφαρμογή πρακτικών Ολικής Ποιότητας και JIT (Just-In-Time),
- η ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πελατών σε μικρότερους χρόνους, και
- η καλύτερη μετάδοση πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων στην εφοδιαστική αλυσίδα,

έχουν ωθήσει τα λιμάνια στο να αναδιοργανώσουν τις υπηρεσίες logistics και να επαναπροσδιορίσουν τις στρατηγικές και τους στόχους τους για να διατηρήσουν την ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά. [20]

Έχοντας, επιπλέον, υπόψη ότι τα λιμάνια αποτελούν τον πιο ευάλωτο κρίκο στην εφοδιαστική αλυσίδα μιας και πρέπει συνεχώς να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων μερών, σε ένα εξαιρετικά δυναμικό και εξελισσόμενο περιβάλλον, όλες οι παραπάνω εξελίξεις έχουν πολύ σημαντική επίδραση σε αυτά.

Πλέον, τα λιμάνια εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς, αποτελώντας όχι μόνο παραδοσιακές διεπαφές ξηράς και θάλασσας όπως έως τώρα, αλλά παρόχους ολοκληρωμένων δικτύων logistics και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Έτσι παρατηρείται ότι οι λιμένες έχουν εξελιχθεί από ένα απλό σημείο εισαγωγών/ εξαγωγών προϊόντων σε ένα κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου και βιομηχανικών λειτουργιών μέσα σε ένα σύστημα logistics. Έχουν εξελιχθεί σε σημεία που προσδίδουν αξία στα προϊόντα και αποτελούν τα κεντρικά σημεία σύνδεσης της εφοδιαστικής αλυσίδας και της αλυσίδας μεταφορών, παρέχοντας ενιαίες εγκαταστάσεις μεταφορών με ισχυρή διασύνδεση με άλλα μέσα μεταφοράς. Λειτουργούν παρέχοντας συστημικές υπηρεσίες logistics, οι οποίες απαιτούν υψηλό επίπεδο συντονισμού και διασυνδεσιμότητας. Ένας από τους ορισμούς που αποδόθηκε στους λιμένες σύμφωνα με τον Notteboom (2008) τονίζει τον ρόλο τους στην εφοδιαστική αλυσίδα και ορίζει το λιμάνι «ως ένα βιομηχανικό κόμβο και κέντρο logistics μέσα στο παγκόσμιο σύστημα μεταφορών, με ισχυρό ναυτιλιακό χαρακτήρα, με ομαδοποιημένες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται και που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται με την απρόσκοπτη μεταφορά μέσα στην εφοδιαστική αλυσίδα».

Εκτός από τους παραδοσιακούς τους ρόλους, οι θαλάσσιοι λιμένες θα πρέπει να θεωρούνται ως κέντρα logistics, βιομηχανικές ζώνες και κέντρα του εμπορίου. Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, τα κέντρα εμπορευματικών μεταφορών, οι σταθμοί μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, αποτελούν συστατικά των λιμένων ως εμπορικών

και βιομηχανικών κέντρων, με έναν διαρκώς αυξανόμενο ρόλο στη διαχείριση των δικτύων της εφοδιαστικής αλυσίδας και των logistics.

Το CSCMP (Council of Supply Chain Management Professionals 2010) δηλώνει ότι «τα logistics και η εφοδιαστική αλυσίδα «περιλαμβάνουν το συντονισμό και τη συνεργασία όλων αυτών που συμμετέχουν στο δίκτυο, που μπορεί να είναι προμηθευτές, μεσάζοντες, πάροχοι υπηρεσιών logistics (3PL), πελάτες».

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2009) εξηγεί τον διαρκώς μεταβαλλόμενο ρόλο των θαλάσσιων λιμένων μέσα στον διαρκώς εξελισσόμενο χώρο των logistics και οριοθετεί τρεις φάσεις εξέλιξης των λιμένων: “port community”, “port regionalization” & “port terminalization”. Η φάση του “port terminalization” χαρακτηρίζεται από αυξημένη συνδεσιμότητα του λιμανιού με την ενδοχώρα, μέσω των συνδυασμένων δικτύων και των τερματικών σταθμών. Η δυνατότητα των λιμένων να ενσωματώνουν κάθετα τις δραστηριότητές τους στην εφοδιαστική αλυσίδα τους προσδίδει τη δυνατότητα να ελέγχουν καλύτερα και αποδοτικότερα τη διακίνηση των φορτίων και να επιτυγχάνουν τη δημιουργία αξίας στα φορτία που διακινούνται σε αυτή. Το βάρος του ανταγωνισμού έχει μεταφερθεί. Διενεργείται πλέον επί των παρεχομένων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας μέσα σε διαφορετικές αλυσίδες εφοδιασμού και όχι απλώς μεταξύ λιμένων, με κριτήρια, όπως για παράδειγμα, η τοποθεσία τους. Η επίτευξη της υψηλότερης δυνατής προστιθέμενης αξίας στα διακινούμενα προϊόντα, σε συνδυασμό με την ελαχιστοποίηση, όσο το δυνατόν, του κόστους υπηρεσιών μεταφοράς τους, αποτελούν σήμερα τον πιο σημαντικό συνδυασμό κριτηρίων της οικονομικής δραστηριότητας του κάθε λιμένα.

Ο λιμενικός φορέας του Πειραιά έχει επενδύσει για τη μετατροπή του λιμανιού σε σημαντική πύλη εισαγωγής στην Ευρώπη, επεκτείνοντας την σύνδεση του λιμένα προς την κεντρική Ευρώπη, βελτιώνοντας και τις σιδηροδρομικές του συνδέσεις. Το 2013, το λιμάνι του Πειραιά συνδέθηκε με το κύριο εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο μέσω νέας ηλεκτροκίνητης γραμμής υψηλής ταχύτητας. Επιπλέον, εφαρμόστηκαν συνεργασίες με την εθνική σιδηροδρομική επιχείρηση της Ελλάδας για την

ανάπτυξη αξιόπιστων και ανταγωνιστικών εμπορευματικών σιδηροδρομικών υπηρεσιών προς τα σημαντικότερα κέντρα logistics στην Κεντρική Ευρώπη.[21]

Οι ευκαιρίες ανάπτυξης για τους διαχειριστές και τους εμπόρους των logistics είναι πολύ μεγάλες. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών προς τα μεγάλα κέντρα εφοδιαστικής της Κεντρικής Ευρώπης (π.χ. Τσεχική Δημοκρατία) εκτελούνται σε περίπου 4 ημέρες με block τρένα, ενώ το θαλάσσιο ταξίδι από την Κίνα προς τον Πειραιά είναι μικρότερο κατά 8-9 ημέρες σε σύγκριση με τη Βόρεια Ευρώπη. Ωστόσο, η σύνδεση της Νοτιοανατολικής Ευρώπης μέσω του λιμανιού του Πειραιά δεν είναι μόνο μια ταχύτερη και πιο οικονομικά συμφέρουσα εναλλακτική διαδρομή εφοδιαστικής αλυσίδας για τους φορτωτές και τους εμπόρους, αλλά και πιο αξιόπιστη.

Επιπλέον, η κατασκευή του νέου «πάρκου μεταφοράς» εμπορευμάτων και εφοδιαστικής στο Θριάσιο Πεδίο, κοντά στον Πειραιά, είναι ο ακρογωνιαίος λίθος που θα ενισχύσει σημαντικά την ενδοχώρα του Πειραιά και θα διευκολύνει την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και υπηρεσιών εφοδιαστικής προστιθέμενης αξίας.

Επίσης, η αναμενόμενη ιδιωτικοποίηση του λιμανιού της Θεσσαλονίκης θα βελτιώσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα του δεύτερου μεγαλύτερου λιμένα της Ελλάδας. Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη του Κέντρου Εφοδιαστικής στο πρώην στρατόπεδο Γκόνου σε έκταση 672.000 m² κοντά στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης θα στηρίζει επίσης την Ελληνική ενδοχώρα μέσω των Βαλκανικών Χωρών στα βόρεια σύνορα της Ελλάδος.[21]

3.4 «Ελεύθεροι Λιμένες» ως δίκτυα logistics

Η κατανόηση του όρου ελεύθερος λιμένας αποτελεί το πρώτο βήμα για την προσέγγιση της δομής των ελεύθερων λιμένων.[26] Ο Άτλας των Ελεύθερων Ζωνών στον Κόσμο (Bost, 2010) συνέταξε περισσότερα από σαράντα πέντε διαφορετικά ονόματα που έχουν χρησιμοποιηθεί σε σχέση με την έννοια των ελεύθερων ζωνών. Συνεπώς, υπάρχει σύγχυση τόσο ως προς τους ορισμούς όσο και ως προς τις έννοιες. Από την ταξινόμηση αυτή, θεωρείται ότι η ελεύθερη ζώνη είναι μια έννοια που

μπορεί να χωριστεί σε δύο κατηγορίες: ζώνες επεξεργασίας εξαγωγών που είναι ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με προσανατολισμό την παραγωγή και ζώνες ελεύθερων συναλλαγών που είναι ελεύθερες ζώνες με προσανατολισμό το εμπόριο. Η Παγκόσμια Τράπεζα (2008), έχει την ίδια διπλή προσέγγιση χρησιμοποιώντας τον όρο ειδική οικονομική ζώνη, ενώ αναφέρεται σε μια ελεύθερη ζώνη.

Το ελεύθερο λιμάνι, ωστόσο, είναι η μακροχρόνια ορολογία αυτών των ζωνών και αναφέρεται στη διοικητική λειτουργία της έννοιας[26]. Υποστηρίζεται ότι ο όρος ελεύθερος λιμένας αποτελεί εγκάρσια έννοια των ελεύθερων ζωνών και ένας ελεύθερος λιμένας μπορεί να είναι είτε ζώνη μεταποίησης εξαγωγών είτε ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Επιπλέον, είναι ζωτικής σημασίας να αποφευχθεί η σύγχυση σχετικά με το τι είναι ένα ελεύθερο λιμάνι. Οι ελεύθεροι λιμένες διαφέρουν από τις ζώνες ελευθέρων συναλλαγών, τις ειδικές οικονομικές ζώνες και τις ζώνες μεταποίησης εξαγωγών, διότι είναι ελεύθερες ζώνες εφοδιαστικού προσανατολισμού, ανεξάρτητα από το καθεστώς ή την ονομασία της ελεύθερης ζώνης. Οι ελεύθεροι λιμένες διαφέρουν επίσης από τις έννοιες των θαλάσσιων λιμένων και του λιμενικού τερματικού σταθμού· είναι ειδικές ζώνες εφοδιαστικής αλυσίδας δίπλα στα λιμάνια. Ο ορισμός του ελεύθερου λιμένα [26] δηλώνει ότι ένας ελεύθερος λιμένας είναι μια διεθνής υλικοτεχνική διασύνδεση που είναι απαλλαγμένη από συνοριακές τριβές και έχει σχεδιαστεί για να αποφέρει μεγαλύτερη αξία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού των χειριστών του. Υποστηρίζεται ότι ο ελεύθερος λιμένας δεν είναι η γεωγραφική οντότητα του λιμένα, αλλά η εγκατάσταση εφοδιαστικής αλυσίδας συχνά δίπλα σε έναν θαλάσσιο λιμένα, αλλά επίσης δίπλα ή μέσα σε έναν αερολιμένα, έναν ποταμό ή έναν ξηρό λιμένα. Όσον αφορά την οργάνωση, η Lafargue (2008) επισημαίνει την εξέλιξη της διακυβέρνησης των ελεύθερων λιμένων από οντότητες που τελούν υπό δημόσια διαχείριση σε ζώνες χωρίς ιδιοκτήτες, ενώ η Bost (2011) υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη εξειδίκευση των ελεύθερων ζωνών για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αλυσίδων εφοδιασμού. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι υπηρεσίες που προσφέρονται από τους ελεύθερους λιμένες εξελίσσονται για να συμπεριλάβουν βοηθητικές υπηρεσίες όπως η χρηματοδότηση και η ασφάλιση (Tiefenbrun, 2012).

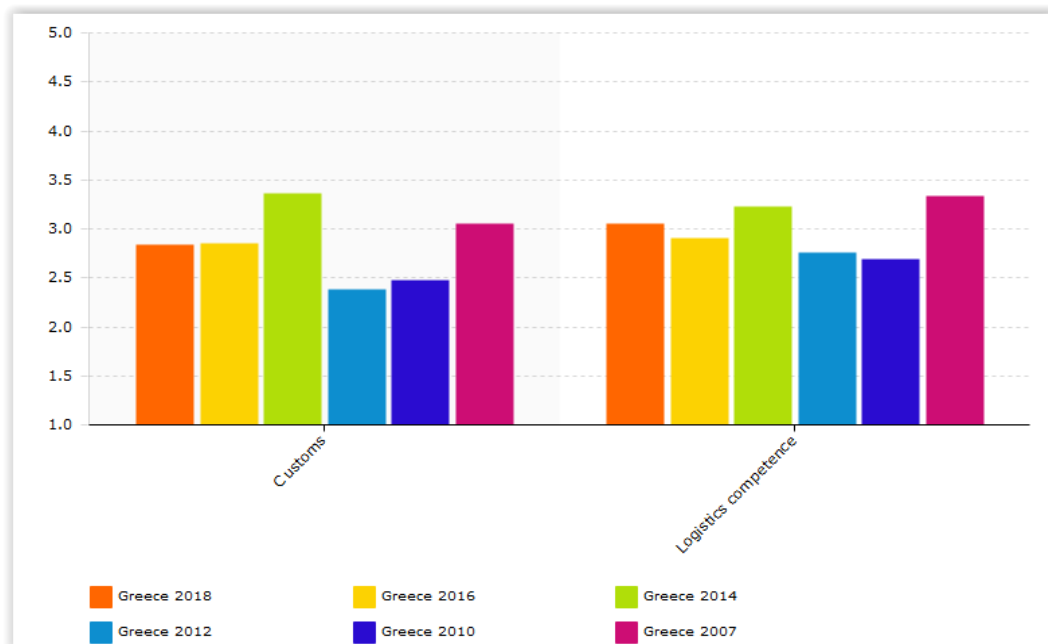
Αυτοί οι παράγοντες οργάνωσης και μάρκετινγκ αντιπροσωπεύουν τους εσωτερικούς παράγοντες της εξέλιξης των ελεύθερων λιμένων. Το βιομηχανικό πεδίο και η τελωνειακή ετεροδικία αποτελούν τους εξωτερικούς παράγοντες της εξέλιξης των ελεύθερων λιμένων. Οι ζώνες ελευθέρων συναλλαγών εισάγουν κυρίως προς επανεξαγωγή, ενώ οι ζώνες μεταποίησης εξαγωγών αποσκοπούν στη μετατροπή των προϊόντων και στη συνέχεια στην επανεξαγωγή τους (Farole, 2011).

3.5 Αποθήκες

Αντανακλώντας την αυξανόμενη σημασία της εφοδιαστικής αλυσίδας, οι αποθήκες με την σειρά τους έχουν εξελιχθεί από απλές τοποθεσίες αποθήκευσης σε «πλατφόρμες» πολλαπλών λειτουργιών.[8] Μπορεί να είναι μεγαλύτερες από 100.000 τετραγωνικά μέτρα και επιτρέπουν τον ταυτόχρονο χειρισμό μιας μεγάλης ποικιλίας προϊόντων. Επιπλέον, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένες μεθόδους και μηχανήματα, καλύπτουν διάφορες φάσεις την αλυσίδα διανομής, όπως προετοιμασία, αποθήκευση, φόρτωση-ξεφόρτωση, μεταφορά, διανομή.

Η εύρεση των εμπορευμάτων υπό τελωνειακό έλεγχο πριν από την υπαγωγή τους σε ένα από τα τελωνειακά καθεστώτα (εκτός από τη διαμετακόμιση), προτείνει την τοποθέτηση τους σε αποθήκες προσωρινής αποθήκευσης ή τελωνειακές αποθήκες. Στο πλαίσιο του αυξανόμενου ανταγωνισμού το καθεστώς τελωνειακής αποθήκης έχει πλεονεκτήματα τόσο για τους εισαγωγείς όσο και για τους εξαγωγείς.[8] Κατά την εξαγωγή εμπορευμάτων, ο ιδιοκτήτης είναι σε θέση να διεκπεραιώνει προσωρινά όλες τις τελωνειακές διαδικασίες που σχετίζονται με την εξαγωγή εμπορευμάτων από τη χώρα, και στη συνέχεια, βάσει των αναγκών της εξωτερικής αγοράς και της διαθεσιμότητας μέσω μεταφοράς, να φροντίζει ανεξάρτητα για την αντιμετώπιση των ζητημάτων των εξαγωγικών εμπορευμάτων. Με το καθεστώς της τελωνειακής αποταμίευσης, ο έμπορος μπορεί να αποφύγει την πληρωμή ολόκληρου του οφειλόμενου ποσού των τελωνειακών πληρωμών, εισάγοντας μεγάλες ποσότητες εμπορευμάτων. Αυτό οδηγεί σε οικονομίες εξόδων και στην άμεση διαθεσιμότητα

επαρκούς ποσότητας προϊόντων για να καλύψει οποιαδήποτε ανάγκη της αγοράς. Κατά την εισαγωγή, η απαλλαγή από τους τελωνειακούς δασμούς για τα εισαγόμενα εμπορεύματα που έχουν τεθεί σε αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης επιτρέπει στον εισαγωγέα να αποφεύγει καθυστερήσεις και καταστάσεις κατά τις οποίες πριν από την ημέρα της συναλλαγής (χωρίς εγγυήσεις για ταχεία πώληση των εμπορευμάτων) να χρειάζεται να χρησιμοποιήσει σημαντικά χρηματικά ποσά που προορίζονται για την καταβολή δασμών και άλλων αμοιβών. Η διευκόλυνση του εμπορίου και η ανάγκη απλούστευσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ατζέντας της εφοδιαστικής αλυσίδας. Η διευκόλυνση του εμπορίου περιλαμβάνει επίσης δραστηριότητες υπό τον έλεγχο της τελωνειακής διοίκησης εντός της χώρας (ειδικά καθεστώτα), καθώς και ρυθμίσεις που αφορούν τα βοηθητικά επαγγέλματα όπως αυτό των εκτελωνιστών. Σύμφωνα με τον δείκτη Logistics (LPI), η Ελλάδα βρίσκεται στη θέση 44 στην παγκόσμια κατάταξη λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία από τα έτη 2012-2014-2016-2018. Στο σχήμα που ακολουθεί φαίνεται η διακύμανση στις τιμές των δεικτών «customs» και «logistics competence» για τα έτη 2007, 2010, 2012, 2014, 2016 & 2018.

Εικόνα 4. Επίπεδο της Ελλάδας στον τομέα των logistics και του εκτελωνισμού σύμφωνα με τον δείκτη LPI

3.6 Μελέτη Περίπτωσης – Λιθουανία[12]

Στο πλαίσιο της κοινοτικής τελωνειακής νομοθεσίας, προβλέπονται πέντε ρυθμίσεις που επιτρέπουν την άσκηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων για έναν οικονομικό φορέα με μη κοινοτικά εμπορεύματα, χωρίς την επιβολή δασμών, και, συνεπώς, την προσέλκυση και τη διατήρηση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα άρθρα 84-90 του τελωνειακού κώδικα της ΕΚ, ο όρος "τελωνειακά καθεστάτα με οικονομικές επιπτώσεις" χρησιμοποιείται για τα ακόλουθα τελωνειακά καθεστάτα: τελωνειακή αποταμίευση, τελειοποίηση προς επανεξαγωγή, μεταποίηση υπό τελωνειακό έλεγχο, προσωρινή εισαγωγή και τελειοποίηση προς επανεισαγωγή. Οι λιθουανοί εισαγωγείς και εξαγωγείς εφαρμόζουν τελωνειακές διαδικασίες με οικονομικές επιπτώσεις και επηρεάζουν την ανάπτυξη της βιομηχανίας και την υποδομή που σχετίζεται με τη μεταφορά και την αποθήκευση εμπορευμάτων, την προώθηση των λιθουανικών εξωτερικών εξαγωγών και τη βελτίωση της απασχόλησης. Οι σημαντικότερες για τις λιθουανικές εξαγωγές και εισαγωγές, μεταξύ των τελωνειακών καθεστώτων με οικονομικές επιπτώσεις, είναι η τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και η τελωνειακή αποταμίευση. Πριν από την προσχώρηση στην ΕΕ, το μερίδιο της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή ήταν 10,2% - 13,8% των συνολικών εισαγωγών, και το μερίδιο των επανεξαγωγών εμπορευμάτων μετά την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή ήταν 20,7% - 26,6% των συνολικών εξαγωγών. Οι εισαγωγές στις αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης σε σύγκριση με τη δεδομένη περίοδο ήταν 5,8%-13,4% των συνολικών εισαγωγών και οι εξαγωγές από αποθήκες ήταν 4,0%-17,1% των συνολικών εξαγωγών. Το μερίδιο των επανεξαγωγών μετά την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή εμπορευμάτων που ταξινομούνται στο τμήμα XI του ΕΣ, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και κλωστοϋφαντουργικά είδη, αποτελούνταν από το 71,4% των συνολικών εξαγωγικών εμπορευμάτων σύμφωνα με το παρόν τμήμα του ΕΣ. Είναι προφανές ότι οι τελωνειακές διαδικασίες για προσωρινά εισαγόμενα εμπορεύματα με σκοπό την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και την τελωνειακή αποταμίευση

αποτέλεσαν σημαντική και σταθερή επιχειρηματική δραστηριότητα στη Λιθουανία. Μετά την εισχώρηση τη Λιθουανία στην ΕΕ, το καθεστώς εξωτερικού εμπορίου άλλαξε. Τα στοιχεία για το εξωτερικό εμπόριο για το 2006 δεν είναι άμεσα συμβατά με τα εμπορικά δεδομένα που δημοσιεύθηκαν πριν από την 1η Μαΐου 2004. Για τους σκοπούς της συγκριτικής ανάλυσης των εισαγωγών και των εξαγωγών κατά τις τελωνειακές διαδικασίες, ο συντάκτης χρησιμοποίησε μεθοδολογικές προσεγγίσεις που βασίζονται σε ποσοτικές και διαρθρωτικές μεθόδους ανάλυσης. Μετά την προσχώρηση της Λιθουανίας στην ΕΕ, ο όγκος των εισαγωγών με τελειοποίηση προς επανεξαγωγή το 2006 σε σύγκριση με το 2003 μειώθηκε κατά 3,4 φορές. Ο λόγος είναι ότι μετά την προσχώρηση στην ΕΕ, τα τελωνειακά καθεστάτα τελειοποίησης προς επανεξαγωγή εφαρμόζονται μόνο σε τρίτες χώρες. Εάν, για λόγους συγκριτικής ανάλυσης, το εξωτερικό εμπόριο της Λιθουανίας με την ΕΕ των 15 το 2003 θα αντιμετωπισθεί ως ενδοκοινοτικό εμπόριο και λαμβάνοντας υπόψη ότι η εισαγωγή αγαθών για τελειοποίηση προς επανεξαγωγή από τα κράτη μέλη της ΕΕ των 15 το 2003 ήταν 80%, και μόνο το 20% προερχόταν από τρίτες χώρες της ΕΕ των 15, ο διορθωμένος όγκος για την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή το 2003 θα ανέλθει σε 836,9 εκατ. LTL. Επομένως, ο όγκος των εισαγωγών για τελειοποίηση προς επανεξαγωγή το 2006, σε σύγκριση με τον διορθωμένο όγκο των εισαγωγών για τελειοποίηση προς επανεξαγωγή το 2003, αυξήθηκε κατά 47,8%. Η αύξηση αυτή είναι αποτέλεσμα των λιθουανικών επιχειρήσεων με καλή εμπειρία εισαγωγών μέσω τελειοποίησης προς επανεξαγωγή με τις 15 χώρες της ΕΕ που έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς σε νέους εταίρους από τρίτες χώρες. Το γεγονός ότι οι εισαγωγές για τελειοποίηση προς επανεξαγωγή από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν τρεις φορές, από Ρωσία 22,2 φορές, και από την Κίνα 11,0 φορές, αποδεικνύει αυτή τη δήλωση. Μετά την προσχώρηση της Λιθουανίας στην ΕΕ, το μερίδιο των εισαγωγών για την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή εμπορευμάτων που ταξινομούνται στο τμήμα XI του ΕΣ, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και κλωστοϋφαντουργικά είδη, μειώθηκε από 16,6% το 2003 σε 2,0% το 2006. Ωστόσο, θα πρέπει να υπογραμμιστεί μια νέα τάση στο εξωτερικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και κλωστοϋφαντουργικών ειδών στη Λιθουανία, οι σημαντικά αυξημένες εξαγωγές

αυτών των εμπορευμάτων υπό καθεστώς τελειοποίησης προς επανεισαγωγή και αποτελούν το 49,7% του συνολικού ποσού το 2006 με καθεστώς τελειοποίησης προς επανεισαγωγή. Η εξαγωγή εμπορευμάτων για τελειοποίηση προς επανεισαγωγή πραγματοποιήθηκε σε χώρες στις οποίες το κόστος παραγωγής και εμπορίας είναι χαμηλότερο: Λευκορωσία και Ουκρανία.

Η δραστηριότητα αυτή των λιθουανών επιχειρηματιών τους βοηθά να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να προωθήσουν τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες. Η μεγαλύτερη αλλαγή στο εξωτερικό εμπόριο μετά την ένταξη στην ΕΕ σημειώθηκε στην τελωνειακή αποταμίευση. Ο όγκος των εισαγωγών σε τελωνειακές αποθήκες το 2006 σε σύγκριση με το 2003 αυξήθηκε 3,4 φορές, και ανήλθε σε 6.046,7 εκατ. LTL, δηλαδή 23,3%, των συνολικών εισαγωγών. Επομένως, η ποσότητα των επανεξαγόμενων εμπορευμάτων από αποθήκες αυξήθηκε 5,5 φορές και ήταν 4.816,6 εκατομμύρια LTL, δηλαδή το 24,7% των συνολικών εξαγωγών το 2006. Η μεγαλύτερη ποσότητα εμπορευμάτων που εισήχθησαν στις τελωνειακές αποθήκες ήταν από τη Λευκορωσία (2.018,0 εκατομμύρια LTL, δηλαδή το 33,5% των συνολικών εισαγωγών, το 2006, και σε σύγκριση με το 2003 αυξήθηκε κατά 8,6 φορές), από τη Ρωσία (1.278,5 εκατομμύρια LTL, 22 1,2%, αύξηση 2,5 φορές), και από το Καζακστάν (950,9 εκατομμύρια LTL, 15,8%). Η μεγαλύτερη ποσότητα επανεξαγόμενων εμπορευμάτων από αποθήκες ήταν προς τις ΗΠΑ (708,4 εκατ. LTL, σε σύγκριση με το 2003 αυξήθηκε κατά 1,8 φορές). Η ραγδαία αύξηση των εισαγωγών και των εξαγωγών από την τελωνειακή αποταμίευση και η μόνιμη ανάπτυξη της υποδομής των αποθηκών και της παροχής υπηρεσιών, οδήγησαν την Λιθουανία να καταστεί σημαντική χώρα στη διεθνή αλυσίδα εφοδιαστικής για το διεθνές εμπόριο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός των κανόνων που αφορούν τις τελωνειακές διαδικασίες με οικονομικές επιπτώσεις σύμφωνα με το νέο σχέδιο του τελωνειακού κώδικα θα επιτευχθεί με τον ακόλουθο τρόπο: με την συγχώνευση και ομαδοποίηση των παλαιών καθεστώτων αναστολής και ορισμένων τελωνειακών καθεστώτων στην χρησιμοποίηση των τεσσάρων ειδικών καθεστώτων (διαμετακόμιση, αποθήκευση, χρήση και μεταποίηση). Θα είναι δυνατό να υπάρχει ένα μεγάλο σύνολο κοινών

κανόνων για όλες τις ειδικές διαδικασίες (για παράδειγμα όσον αφορά την εγγύηση, την αίτηση και την άδεια, καθώς και τον τελωνειακό έλεγχο), και μόνο ένα μικρό σύνολο ειδικών κανόνων που διατηρούνται για δεόντως αιτιολογημένους οικονομικούς λόγους - θα διευκολύνει τη χορήγηση άδειας για διάφορα ειδικά καθεστώτα με μία ενιαία εγγύηση και ένα ενιαίο τελωνείο ελέγχου.

Table 1. Export and import by custom's procedures in Lithuania, 2000-2006

Export, import procedures	2000		2003		2006 ¹	
	LTL million	Percent	LTL million	Percent	LTL million	Percent
Export	15237.5	100	22145.1	100	19500.6	100
Permanent exports	10432.3	68.4	15503.1	70.0	13275.3	68.1
Temporary exports under customs outward processing procedure	184.3	1.2	179.5	0.8	101.5	0.5
Re-export of goods after inward processing	3565.9	23.4	5559.8	25.1	1301.4	6.67
Export of goods from warehouse	1044.3	6.9	882.0	4.0	4816.6 ²	24.7
Other	10.7	0.1	20.2	0.1	5.9	0.03
Import	21825.0	100	30268.7	100	26001.7	100
Imports for home use	17443.2	79.95	23766.9	78.5	18318.5	70.4
Temporary imports for inward processing	2490.0	11.4	4184.7	13.8	1237.0	4.8
Re-import after outward processing	140.8	0.65	179.2	0.6	84.8	0.3
Imports into customs warehouse	1549.4	7.1	1747.1	5.8	6020.7 ²	23.2
Other	202.6	0.9	390.8	1.3	340.7	1.3

¹ Export and import volumes in 2006 with non-members of the EU (Extrastat) are calculated according to the General Trade System.

² Source: Customs Information System Centre.

Εικόνα 5. Η επίδραση των ειδικών τελωνειακών καθεστώτων στις εισαγωγές/εξαγωγές της Λιθουανίας

4. Συμπεράσματα

Η προσπάθεια για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, η μείωση των εμποδίων στο διεθνές εμπόριο και στις επενδύσεις αλλά και η ανάγκη για την διαφύλαξη της ασφάλειας και της προστασίας στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τροποποίησαν τον ρόλο των τελωνειακών αρχών, οι οποίες αναλαμβάνουν πλέον καθοριστικό ρόλο όσον αφορά στην αλυσίδα εφοδιασμού και στην εποπτεία και τη διαχείριση του διεθνούς εμπορίου.[12] Αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την ανταγωνιστικότητα των χωρών και των επιχειρήσεων. Συνεπώς, η τελωνειακή νομοθεσία θα πρέπει να αντανakλά την οικονομική πραγματικότητα, καθώς και τον νέο ρόλο και την αποστολή των τελωνειακών αρχών.

Ο λιμένας του Πειραιά σαν ένα λιμάνι ελεύθερης ζώνης αποτελεί μέρος του τελωνειακού εδάφους της Ελλάδας και κατ'επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα εισαγόμενα εμπορεύματα από τρίτες χώρες για όσο διάστημα παραμένουν στην ελεύθερη ζώνη θεωρείται ότι δεν βρίσκονται σε Ευρωπαϊκό έδαφος και απαλλάσσονται προσωρινά από την επιβολή εισαγωγικών δασμών, φόρων και μέτρων εμπορικής πολιτικής. Τα εν λόγω εμπορεύματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μικρής επεξεργασίας και επανασυσκευασίας, ακόμη και να καλυφθούν από ειδικά ευρωπαϊκά καθεστώτα μεταποίησης με απαλλαγή από την υποχρέωση της τελωνειακής αρχής για την έκδοση σχετικής άδειας με σκοπό την επανεξαγωγή τους. Τα εμπορεύματα τρίτων χωρών που προορίζονται να προωθηθούν σε άλλες χώρες της Ε.Ε, μπορούν να κάνουν χρήση των ευρωπαϊκών διατάξεων για την αναβολή πληρωμής του ΦΠΑ που εφαρμόζει η Ελλάδα, η οποία σε συνδυασμό με την ελεύθερη ζώνη αποτελεί μοναδικό εργαλείο για την ελαχιστοποίηση του κόστους και τη βελτίωση των ταμειακών ροών των επιχειρήσεων.

Πολλές είναι οι επιχειρήσεις που ήδη χρησιμοποιούν την ελεύθερη ζώνη στο λιμάνι του Πειραιά για το σύστημα απαλλαγής και αναστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας που έχει η Ελλάδα (δηλαδή πληρωμή μόνο των δασμών κατά την εισαγωγή και όχι του Φ.Π.Α), αλλά και το τελωνειακό καθεστώς 42, το οποίο και πάλι

αντισταθμίζει την καταβολή του Φ.Π.Α κατά την εισαγωγή αγαθών, σε περίπτωση άμεσης παράδοσης σε άλλες χώρες της ΕΕ. Οι κανόνες για τα ειδικά καθεστάτα θα πρέπει επίσης να προβλέπουν τη χρησιμοποίηση ενιαίας εγγύησης για όλες τις κατηγορίες τους η οποία θα είναι συνολική και θα καλύπτει πλήθος συναλλαγών.[14][15]

Για παράδειγμα, οι εταιρείες ναυπήγησης πλοίων και οι εταιρείες επισκευής πλοίων, οι οποίες θα χρήζουν σύντομα στην Ελλάδα απαλλαγής φόρων πρόκειται να επωφεληθούν από το γεγονός ότι θα δραστηριοποιούνται μέσα στην ελεύθερη ζώνη.

Τα βασικά πλεονεκτήματα που αναμένεται να προκύψουν από την χρήση των ειδικών τελωνειακών καθεστώτων αλλά και από την χρήση των τελωνειακών αποθηκών είναι τα κάτωθι:

- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα της αποθήκευσης (logistics)
- Δυνατότητα παροχής υπηρεσιών με απαλλαγή από τον Φ.Π.Α εντός των αποθηκευτικών χώρων (συσκευασία, κλπ)
- Δυνατότητα μεταβίβασης της κυριότητας των εμπορευμάτων με απαλλαγή από τον Φ.Π.Α εντός των αποθηκευτικών χώρων.
- Εξοικονόμηση ρευστότητας για τις επιχειρήσεις
- Δυνατότητα αποθεματοποίησης μεγάλου όγκου εμπορευμάτων
- Δυνατότητα μεταβίβασης της κυριότητας των εμπορευμάτων με απαλλαγή από τον Φ.Π.Α εντός των αποθηκευτικών χώρων
- Δυνατότητα συνδυασμού διευκολύνσεων στον τομέα του Φ.Π.Α και απλουστευμένων τελωνειακών διαδικασιών
- Διευκόλυνση στη διοχέτευση των εγχώριων εμπορευμάτων σε διεθνείς αγορές.

Από την άλλη, οι εταιρείες εξωτερικού εμπορίου θα πρέπει επίσης να γνωρίζουν τις αλλαγές που επιφέρει η σταδιακή εφαρμογή των νέων νομικών διατάξεων στον

τελωνειακό τομέα - διατάξεις που αποσκοπούν στην προώθηση του εμπορίου αγαθών. Το καθεστώς των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων θα καταστεί κατά την επόμενη περίοδο πρότυπο για όλες τις εταιρείες με διεθνείς εμπορικές δραστηριότητες. Οι εταιρικές σχέσεις που αναπτύχθηκαν μεταξύ των χωρών της ΕΕ και χωρών όπως οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία και η Νορβηγία βασίστηκαν στην αμοιβαία αναγνώριση των προγραμμάτων που στόχευαν στο καθεστώς των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Οι εταιρικές αυτές σχέσεις επιτρέπουν την ασφάλεια και ενισχύουν την αξία της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, ενώ οι εταιρείες που συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή έχουν χαμηλό προφίλ κινδύνου. Στις χώρες με χαμηλό δείκτη επιδόσεων logistics, οι πράξεις εξωτερικού εμπορίου απαιτούν περισσότερο χρόνο και συνεπάγονται υψηλότερο κόστος για τους εξαγωγείς/εισαγωγείς λόγω του απρόβλεπτου και αβέβαιου συστήματος εφοδιασμού. Τα αίτια ενός τέτοιου συστήματος εφοδιασμού μπορεί να περιλαμβάνουν αυξημένους ελέγχους, έλλειψη εμπιστοσύνης στις δραστηριότητες των επιθεωρητών, απουσία ή έλλειψη ποιότητας της εμπορικής υποδομής της εφοδιαστικής. Η εφαρμογή της έννοιας των ηλεκτρονικών τελωνείων, η οποία προγραμματίζεται να τεθεί σε λειτουργία έως το τέλος του 2020, θα επιφέρει ορισμένες θετικές αλλαγές με άμεσο αντίκτυπο στις επιχειρήσεις. [23]Ωστόσο, η υλοποίηση προγραμμάτων λογισμικού και η απόκτηση υποστήριξης υλικού θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις και σχεδιασμό από την πλευρά τους, καθώς και τον σχεδιασμό εκτεταμένων οικονομικών και επιχειρησιακών σχεδίων έως το 2020. Η παρούσα διαδικασία εκσυγχρονισμού των τελωνειακών διαδικασιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στο στάδιο της νομοθετικής εφαρμογής, ενώ στο στάδιο του σχεδιασμού βρίσκεται μια σειρά παραρτημάτων που είναι αναγκαία για τη φάση εφαρμογής. Η εφαρμογή περιλαμβάνει τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας διαδικασιών σε μεγάλη κλίμακα σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή τους. Δεδομένων των αυστηρών

GR	overall LPI score			overall LPI rank				Customs		Infrastructure		International shipments		Logistics quality and competence		Tracking and tracing		Timeliness
	score	lower bound	upper bound	rank	lower bound	upper bound	% of highest performer	score	rank	score	rank	score	rank	score	rank	score	rank	score
	2018	3,204561	3,043642	3,36548	42	34	51	68,86145752	2,8392	47	3,1725	38	3,30307	35	3,05582	48	3,1751	45
2016	3,239516	3,101197	3,377834	47	38	54	69,95330857	2,8548	55	3,3164	37	2,97086	64	2,91055	60	3,5925	30	3,847529
2014	3,201602	3,082983	3,320221	44	40	52	70,5193462	3,3608	28	3,1663	42	2,97025	62	3,22713	40	3,0271	61	3,504077
2012	2,83265	2,504962	3,160338	69	43	108	58,62954694	2,3833	94	2,8834	53	2,69048	87	2,76191	73	2,9762	63	3,321062
2010	2,955919	2,667121	3,244717	54	38	86	62,80142561	2,4769	68	2,938	45	2,84879	73	2,68945	65	3,3147	43	3,493568
2007	3,357952	29	0,1499478	73,909	3,05882	31	3,05	35	3,1111	37	3,3333	28	3,529	27	2,86667	88	4,125	16

Εικόνα 6. Δείκτες LPI και η θέση της Ελλάδας

χρονικών πλαισίων και των ουσιαστικών αλλαγών που αναφέρονται ανωτέρω, είναι πιθανό η διαδικασία προσαρμογής τόσο για τις εταιρείες όσο και για τους εθνικούς φορείς να είναι δύσκολη και να οδηγήσει σε υπέρβαση των αρχικώς καθορισμένων προθεσμιών.

Μια άλλη μεταβλητή που πρέπει να εξεταστεί αφορά τη συντήρηση των συστημάτων λογισμικού και των πλατφορμών διαχείρισης και επικοινωνίας. Τα συστήματα πληροφοριών πρέπει να είναι ευέλικτα και προσαρμόσιμα ώστε να περιλαμβάνουν περισσότερα από τις τελωνειακές αρχές. Η ομοιόμορφη εφαρμογή των νέων τελωνειακών διαδικασιών σε όλα τα κράτη μέλη είναι απαραίτητη, διότι μόνο με τον τρόπο αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί η ομοιομορφία της εσωτερικής αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται δύο βασικά ζητήματα: ενημέρωση και επικοινωνία· εκπαίδευση και καθοδήγηση.

Εν κατακλείδι, οι βέλτιστες πρακτικές στις τελωνειακές διαδικασίες, δηλαδή το καθεστώς των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, οι απλουστευμένες τελωνειακές διαδικασίες, η αναβολή της πληρωμής των τελωνειακών δασμών, η διαχείριση του κινδύνου βάσει μιας νέας φιλοσοφίας, αποτελούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του εξωκοινοτικού εμπορίου, την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ενίσχυση της ασφάλειάς της.

Βιβλιογραφία

1. Σύλλογος Εκτελωνιστών-Τελωνειακών Αντιπροσώπων – Πειραιώς – Αθηνών, (2017), *Τελωνειακές Διατυπώσεις – Διαδικασίες και Έλεγχοι*, Πειραιάς, ΣΥ.Ε.ΤΑ.ΠΑ
2. Φούρκας Σ., (2018), *Τελωνειακή Νομοθεσία, Δασμολογική Νομοθεσία και ΦΠΑ, Νομοθεσία περί Εκτελωνιστών*, Πειραιάς, ΣΥ.Ε.ΤΑ.ΠΑ
3. Dr. Xirogiannis G., (2019), *The Suspended step in Investments can be Restored*, *Supply Chain & Logictics*, Issue 102, p.36
4. Andrianopoulos S., (2019), *Your New Logistics Business Model via Greece*, *Supply Chain & Logictics*, Issue 102, p.40
5. Δρ. Ανυπερόπουλος Κ., Δρ. Τζαναβάρας Β., Δρ. Σαλαμούρα Μ. (2015), *Στρατηγικές Διεθνούς και Εξαγωγικού Μάρκετινγκ*, Αθήνα, Kallipos
6. Μαλινδρέτος Γ., (2015), *Εφοδιαστική Αλυσίδα, Logistics & Εξυπηρέτηση Πελατών*, Αθήνα, Kallipos
7. E.Y, (2017), *Ελλάδα – Διεθνές Εμπορευματοικό Κέντρο*, Αθήνα, o.mind Creatives
8. Prof. Berlinguer A., Dr.Laera R., Dr. Boccia A. V., (2017), *Special Economic Areas, Best Practices for attracting Investment and Flexible Forms of Employment*, Durres, 13th International Conference of ASECU

9. *Bozarth C., Handfield R., (2016), Introduction to Operations and Supply Chain Management, England, Pearson*
10. *Woodman P. (2014), Strengthening the Tax Avoidance Disclosure Regimes, London, HM Revenue & Costs*
11. *Harrison A., Hoek R., (2008), Logistics Management and Strategy, England, Pearson*
12. *Radziukynas J., (2007), Methodological Approaches in an Analysis of the Application of Customs Procedures with an Economic Impact, Intellectual Economics, No. 2(2), p. 51–59*
13. *Miljkovic M., Petrovic-Vukacic J., (2017), Impact of Logistics Management and Supply Chain Strategy on Shareholder Value, Belgrade, 3rd Logistics International Conference*
14. *Olivo S., Zilli J.C, Gianezini M, Yamaguchi C.K, (2015), Logistics and Special Customs Regimes: The Uses of Drawback by Export Companies in Southern Brazil, Business Management Dynamics, Vol.5, No.6, p.01-12*
15. *Popa I, Belu, Mihaela G., Paraschiv D. M., Marinoiu A. (2015), Best Practices in Customs Procedures, Amfiteatru Economic Journal, The Bucharest University of Economic Studies, Bucharest, Vol. 17, Issue. 40, pp. 1095-1107*
16. *Elliot D., Bonsignoni C. (2018), The influence of Customs Capabilities and Express Delivery on Trade Flows, Journal of Air Transport Management, Issue 74, p. 54-71*

17. Shirsavar H.A, Shirinpour M., (2017), *The Effect of Electronic Customs Administration on facilitating the Export Activities of Export Companies based in Gilan, Iran, Intellectual Economics, Issue 10, p. 114–121*
18. Zhamaladen I, Kairat K., Saule K., (2019), *Problems of Organizational-Tactical Activity of Customs Authorities in combating Economic Smuggling on Transport, Procedia Computer Science, Issue 149, p. 491-499*
19. Gani A., (2017), *The Logistics Performance Effect in International Trade, The Asian Journal of Shipping and Logistics, Issue 33(4), p. 279-288*
20. United Nations, (2002), *Commercial Development of Regional Ports as Logistic Centers, New York*
21. Mavros T. & Panagiotopoulos G. (2019) *Join the Greek Logistics Hub, Supply Chain & Logistics, Special Edition, p. 16-63*
22. IBHS, (2019), *Mapping Greek Logistics, Supply Chain & Logistics, Issue 102, p.18-30*
23. Erceg A., *The New Computerized Transit System and eCustoms Influence on Savings in Transit Time and Costs, Croatia*
24. Kalinicheva V., Dmitriev S., Drigo M., Kazimirova N., Nikitina A., Igolnikova I. (2016), *Features Logistics Customs Warehouses in the Integration of the World Economy and the Globalization of Business, International Review of Management and Marketing, p. 148-152*
25. De Wulf L, Sokol J.B, (2005), *Customs Modernation Handbook, The International Bank for Reconstruction and Development, Washington, DC*

26. Lavissière A., Rodrigue J. (2017), *Free ports: towards a network of trade gateways*, *Journal Shipping and Trade*, France
27. Ε.2176/2019 Οδηγίες για την διακίνηση εμπορευμάτων προς / από την Ελεύθερη Ζώνη - Εφαρμογή της αριθμ. ΔΔΘΕΚΑ Δ1144720 ΕΞ2018/27-9-18 Απόφασης Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 4513/Β/15-10- 18) με θέμα «Ιδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών»
28. Αριθ. ΠΟΛ. 1026

Παραρτήματα

Αριθ. ΠΟΛ. 1026

Θέση μη κοινοτικών και εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη: α. Διαδικασία απαλλαγής από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά τη θέση εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη. β. Διαδικασία καταβολής του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και την ανάλωσή τους στο εσωτερικό της χώρας.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις του Ν. 2859/2000 «Κύρωση Κώδικα ΦΠΑ» (ΦΕΚ Α' 248/07.11.2000), όπως ισχύει και ιδίως των άρθρων 5, 10, 17, 19, 20, 25 και 60, 2. τις διατάξεις της οδηγίας υπ' αριθ. 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό σύστημα του φόρου προστιθεμένης αξίας (L 347/11.12.2006), όπως ισχύει και ιδίως των άρθρων 155–156, 160, 162 και 163, 3. τις διατάξεις του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα καν. (ΕΟΚ) υπ' αριθ. 2913/1992 του Συμβουλίου (L 302/19.10.1992), όπως ισχύει και ιδίως των άρθρων 166–181, 4. τις διατάξεις εφαρμογής του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα καν. (ΕΟΚ) αριθ. 2454/1993 της Επιτροπής (L 253/11.10.1993), όπως ισχύει και ιδίως των άρθρων 799–812 και των Παραρτημάτων 72 και 109, 5. τις διατάξεις του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (ΦΕΚ Α' 265/22.11.2001), όπως ισχύει και ιδίως του άρθρου 29 και 39, 6. τις διατάξεις της υπ' αριθ. Τ. 10970/110/Γ0019/14.12.1993 Α.Υ.Ο (ΦΕΚ 934/Β/24.12.1993) περί του τρόπου λειτουργίας και ελέγχου των Ελεύθερων Ζωνών και Ελεύθερων Αποθηκών, 7. τις διατάξεις της υπ' αριθ. Τ. 5370/43/24.12.1986 Α.Υ.Ο (ΦΕΚ 913/Β/30.12.1986) για την απαλλαγή από το φόρο

προστιθεμένης αξίας κατά την εισαγωγή ή παράδοση αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται σε ένα από τα τελωνειακά καθεστώτα της διαμετακόμισης, της προσωρινής εναπόθεσης, της ελεύθερης ζώνης και της τελωνειακής αποταμίευσης, 8. τις διατάξεις του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98/22.04.2005) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», 9. την υπ' αριθ. Δ6Α 1015213 ΕΞ/28.01.2013 (ΦΕΚ 130/Β/ 28.01.2013) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Οικονομικών περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, όπως συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. Δ6Α 1196756 ΕΞ/24.12.2013 Α.Υ.Ο (ΦΕΚ 3317/Β/27.12.2013), 10. την υπ' αριθ. 1/20.01.2016 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπ. Οικονομικών» (ΦΕΚ Υ.Ο.Ο.Δ 18/20.01.2016), 11. την ανάγκη θέσπισης διαδικασίας απαλλαγής από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά τη θέση εγχώριων και μη κοινοτικών αγαθών σε Ελεύθερη Ζώνη και διαδικασίας καταβολής του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και την ανάλωση τους στο εσωτερικό της χώρας, 12. την ανάγκη ενίσχυσης του διαμετακομιστικού εμπορίου στη χώρα μας, μέσω της αναβάθμισης της λειτουργίας των Ελεύθερων Ζωνών, στους χώρους των οποίων, επιτρέπεται η αποθήκευση μη κοινοτικών εμπορευμάτων μέχρι να λάβουν άλλο τελωνειακό προορισμό καθώς και εγχώριων εμπορευμάτων με σκοπό να αποτελέσουν αντικείμενο εξαγωγής ή παράδοσης σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε, 13. το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη για τον κρατικό προϋπολογισμό, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Με την παρούσα απόφαση θεσπίζεται: α. διαδικασία απαλλαγής από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά τη θέση μη κοινοτικών και εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη και

β. διαδικασία καταβολής του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και την ανάλωσή τους στο εσωτερικό της χώρας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας νοούνται:

1. Ελεύθερη Ζώνη: τμήμα του τελωνειακού εδάφους της χώρας, διακριτό από το υπόλοιπο τελωνειακό έδαφος, όπου εναποτίθενται: (α) μη κοινοτικά εμπορεύματα τα οποία θεωρούνται, ως προς την εφαρμογή εισαγωγικών δασμών, φόρων και μέτρων εμπορικής πολιτικής, ως μη ευρισκόμενα στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, εφόσον δεν έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ούτε υπό άλλο τελωνειακό καθεστώς, (β) κοινοτικά εμπορεύματα τα οποία απολαύουν μέτρων που συνδέονται, κατά κανόνα, με την εξαγωγή

των εμπορευμάτων. 2. Φορέας Διαχείρισης Ελεύθερης Ζώνης: οποιοδήποτε εγκατεστημένο στη στην Ελεύθερη Ζώνη πρόσωπο το οποίο ασκεί τη συνολική διαχείριση της Ε.Ζ., ενώ μπορεί να λειτουργεί, βάσει σύμβασης, και ως διαχειριστής εμπορευμάτων άλλων εταιρειών.

3. Πρόσωπο εγκατεστημένο σε Ελεύθερη Ζώνη: οποιοδήποτε εγκατεστημένο στην Ελεύθερη Ζώνη πρόσωπο το οποίο ασκεί δραστηριότητες βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών και τηρεί την εγκριθείσα από την αρμόδια τελωνειακή αρχή λογιστική αποθήκης. 4. Λογιστική αποθήκης: σύστημα λογιστικής παρακολούθησης των εμπορευμάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από τους χώρους της Ελεύθερης Ζώνης το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στις ισχύουσες διατάξεις της ενωσιακής και

εθνικής νομοθεσίας και το οποίο αποτελεί μέσο διασφάλισης της τελωνειακής επιτήρησης των εμπορευμάτων. 5. Α.Κ.Λ.Α: Αριθμός Καταχώρισης Λογιστικής Αποθήκης.

6. Βεβαίωση τελωνειακού χαρακτήρα: πιστοποίηση του κοινοτικού ή μη κοινοτικού χαρακτήρα των εμπορευμάτων που έχουν εναποτεθεί σε Ελεύθερη Ζώνη.

7. Θέση εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη: είσοδος εμπορευμάτων σε χώρους Ελεύθερης Ζώνης με τήρηση λογιστικής αποθήκης χωρίς την υποχρέωση υποβολής τελωνειακής διασάφησης και προσκόμισης των εμπορευμάτων στο Τελωνείο.

8. Θέση μη κοινοτικών εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία και ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας: εισαγωγή μη κοινοτικών εμπορευμάτων στο εσωτερικό της χώρας κατά την έξοδο αυτών από το χώρο της Ελεύθερης Ζώνης. 9. Θέση εγχώριων εμπορευμάτων σε ανάλωση στο

εσωτερικό της χώρας: έξοδος εγχώριων εμπορευμάτων από το χώρο της Ελεύθερης Ζώνης στο εσωτερικό της χώρας. 10. Τελωνείο Ελέγχου Ελεύθερης Ζώνης: το Τελωνείο στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου βρίσκεται η Ελεύθερη Ζώνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΘΕΣΗ ΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ

Άρθρο 3

Θέση μη κοινοτικών εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη με απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας 1. Μη κοινοτικά εμπορεύματα τα οποία τίθενται σε Ελεύθερη Ζώνη με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας απαλλάσσονται από το φόρο προστιθεμένης αξίας. 2. Για την απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά τη θέση μη κοινοτικών εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη, ο υποκείμενος στο φόρο εισαγωγέας απαιτείται να διαθέτει: (α) τον αριθμό καταχώρισης της λογιστικής αποθήκης (Α.Κ.Λ.Α), (β) έγγραφο μεταφοράς, (γ) τιμολόγιο, σε περίπτωση που τα εμπορεύματα έχουν αποτελέσει αντικείμενο πώλησης.

Άρθρο 4

Έξοδος μη κοινοτικών εμπορευμάτων από Ελεύθερη Ζώνη 1. Κατά την έξοδο μη κοινοτικών εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και τη θέση των εμπορευμάτων αυτών σε ελεύθερη κυκλοφορία και ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος προστιθεμένης αξίας καθίσταται απαιτητός ή τυγχάνει απαλλαγής κατά τις κείμενες διατάξεις. 2. Για τη βεβαίωση και την καταβολή του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά την έξοδο μη κοινοτικών εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη υποβάλλεται παραστατικό θέσης εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία και ανάλωση κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής τελωνειακής και περί ΦΠΑ νομοθεσίας.

3. Η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται βάσει της δασμολογητέας αξίας, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της ενωσιακής τελωνειακής νομοθεσίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 20 του Κώδικα ΦΠΑ Ν. 2859/2000. 4. Κατά την έξοδο εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό να λάβουν άλλο τελωνειακό προορισμό, πέραν της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία και ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας, εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής τελωνειακής νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΘΕΣΗ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ

Άρθρο 5

Παράδοση εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη με απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας 1. Εγχώρια εμπορεύματα τα οποία παραδίδονται σε Ελεύθερη Ζώνη με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας απαλλάσσονται από το φόρο προστιθεμένης αξίας. 2. Για την απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά την παράδοση εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη, ο υποκείμενος στο φόρο πωλητής απαιτείται να διαθέτει: α. έγγραφο μεταφοράς, β. Δελτίο εισόδου στην Ελεύθερη Ζώνη, το οποίο συμπληρώνεται από τον πωλητή σύμφωνα με το υπόδειγμα και τις

οδηγίες του Παραρτήματος I της παρούσας σε τρία (3) αντίτυπα, θεωρείται από το Τελωνείο Ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης και προσυπογράφεται από τον Φορέα Διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης και τον υπεύθυνο της μεταφοράς, γ. τιμολόγιο πώλησης.

3. Τα αντίτυπα 2 και 3 του Δελτίου Εισόδου των εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη επιστρέφονται άμεσα από το Φορέα Διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης στον πωλητή και τον αποθέτη – αγοραστή, αντίστοιχα.

Άρθρο 6

Έξοδος εγχώριων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με καταβολή ή απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας. Κατά την έξοδο εγχώριων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη, τα εμπορεύματα δύνανται να λάβουν τους ακόλουθους προορισμούς: 1. Εξαγωγή εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ε.Ε α. Κατά την έξοδο εγχώριων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό να αποτελέσουν αντικείμενο εξαγωγής εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ε.Ε υποβάλλεται το οικείο τελωνειακό παραστατικό εξαγωγής κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κοινοτικό Τελωνειακό Κώδικα στο οποίο δηλώνεται το τιμολόγιο παράδοσης των εμπορευμάτων με απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας το οποίο εκδίδεται από τον πωλητή – εξαγωγέα. β. Για την απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας, ο υποκείμενος στο φόρο πωλητής – εξαγωγέας τηρεί στο αρχείο του:

(i) το τιμολόγιο παράδοσης των εμπορευμάτων προς εξαγωγή, (ii) το έγγραφο μεταφοράς, (iii) το ηλεκτρονικό μήνυμα IE 599 «Γνωστοποίηση ολοκλήρωσης εξαγωγής» για την επιβεβαίωση εξόδου των αγαθών από το τελωνειακό έδαφος της Ε.Ε, (iv) τα αποδεικτικά της μεσολαβούσας τράπεζας. 2. Παράδοση σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε α. Κατά την έξοδο εγχώριων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό την παράδοση σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε απαιτείται: (i) έγγραφο μεταφοράς, το οποίο θεωρείται από το Τελωνείο Ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης, (ii) βεβαίωση τελωνειακού χαρακτήρα θεωρημένη από το Τελωνείο Ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης, (iii) τιμολόγιο πώλησης σε υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο εγκατεστημένο σε άλλο Κράτος Μέλος. β. Για την απαλλαγή από το φόρο

προστιθεμένης αξίας, ο υποκείμενος στο φόρο τηρεί στο αρχείο του: (i) το έγγραφο μεταφοράς θεωρημένο από το Τελωνείο Ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης, (ii) τη βεβαίωση τελωνειακού χαρακτήρα θεωρημένη από το Τελωνείο Ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης, (iii) το τιμολόγιο πώλησης προς υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο εγκατεστημένο σε άλλο Κράτος Μέλος, (iv) τους Ανακεφαλαιωτικούς πίνακες ενδοκοινοτικών παραδόσεων. 3. Θέση σε ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας α. Κατά την έξοδο εγχώριων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό θέση τους σε ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος προστιθεμένης αξίας καθίσταται απαιτητός.

β. Για τη βεβαίωση και την καταβολή του φόρου υποβάλλεται στην αρμόδια τελωνειακή αρχή τελωνειακό παραστατικό (ΔΕΦΚ). Η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται βάσει του άρθρου 19 του Ν. 2859/2000 «Κώδικας ΦΠΑ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΝΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ

Άρθρο 7

Απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας της παράδοσης αγαθών και της παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εντός Ελεύθερης Ζώνης 1. Η παράδοση (μεταβίβαση) εμπορευμάτων τα οποία βρίσκονται σε Ελεύθερη Ζώνη από υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα απαλλάσσεται από το φόρο προστιθεμένης αξίας. 2. Για την απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας απαιτείται: α. τιμολόγιο παράδοσης χωρίς Φ.Π.Α, το οποίο εκδίδεται από τον υποκείμενο στο φόρο πωλητή κατά τις κείμενες διατάξεις. β. Δελτίο Μεταβίβασης εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη το οποίο εκδίδεται από τον πωλητή – αποθέτη σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II της παρούσας. Το Δελτίο Μεταβίβασης εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη του Παραρτήματος II της παρούσας θεωρημένο από το Φορέα Διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης τηρείται ως δικαιολογητικό της απαλλαγής από το φόρο προστιθεμένης αξίας στο αρχείο του υποκείμενου στο φόρο – πωλητή.

2. Οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εντός Ελεύθερης Ζώνης από υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα και συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αγαθών, όπως ορίζονται στο Παράρτημα 72 των Διατάξεων Εφαρμογής του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα [καν.(ΕΟΚ) αριθ. 2454/93 της Επιτροπής], απαλλάσσονται από το φόρο προστιθεμένης αξίας υπό την προϋπόθεση ότι το σχετικό φορολογικό στοιχείο (τιμολόγιο) εκδίδεται χωρίς Φ.Π.Α από τον πάροχο της υπηρεσίας κατά τις κείμενες διατάξεις και στο οποίο αναφέρεται ο Αριθμός Καταχώρισης Λογιστικής Αποθήκης (Α.Κ.Λ.Α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΖΩΝΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΦΟΡΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 8

Υποχρεώσεις Φορέων Διαχείρισης Ελευθέρων Ζωνών 1. Για σκοπούς παρακολούθησης των εμπορευμάτων που τίθενται σε Ελεύθερη Ζώνη με απαλλαγή από το φόρο προστιθεμένης αξίας, οι Φορείς Διαχείρισης των Ελευθέρων Ζωνών υποχρεούνται, πέραν των οριζόμενων στις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, να παρέχουν στις τελωνειακές αρχές, μέσω της λογιστικής αποθήκης, όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την ταυτοποίηση των εμπορευμάτων και την κυριότητα αυτών σε περίπτωση μεταβιβάσεων που πραγματοποιούνται εντός της Ελεύθερης Ζώνης.

Ε.2176/2019 Οδηγίες για την διακίνηση εμπορευμάτων προς / από την Ελεύθερη Ζώνη - Εφαρμογή της αριθμ. ΔΔΘΕΚΑ Δ1144720 ΕΞ2018/27-9-18 Απόφασης Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 4513/Β/15-10- 18) με θέμα «Ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών»

Σχετ : α) Η αριθμ. ΔΔΘΕΚΑ Δ [1171879 ΕΞ 2018](#) Εγκύκλιος Διαταγή με την οποία κοινοποιείται η αριθμ. [ΔΔΘΕΚΑ Δ 1144720 ΕΞ 2018](#) Απόφαση Διοικητή της ΑΑΔΕ
β) Η αριθμ. Τ.10970/110/Γ0019/14-12-1993 ΑΥΟ, «Τρόπος λειτουργίας και ελέγχου

των Ελευθέρων Ζωνών και Ελευθέρων Αποθηκών»

γ) Η αριθμ. Τ20/76/Γ0019/2-1-95 ΕΔΥΟ, «Κοινοποίηση των διατάξεων του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (Κ-2913/92 και 2454/93) καθώς και της αριθμ. 10970/93 ΑΥΟ και παροχή οδηγιών για τον τρόπο λειτουργίας των ελευθέρων ζωνών»

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ-ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ

1.1 Τι είναι η Ελεύθερη Ζώνη

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν ειδικό καθεστώς το οποίο επιτρέπει την αποθήκευση στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης κατά κανόνα μη ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία κατά το διάστημα παραμονής τους, δεν υπόκεινται σε δασμοφορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις, καθώς και μέτρα εμπορικής πολιτικής, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν αφορούν απαγόρευση εισόδου ή εξόδου προς/από το εν λόγω τελωνειακό έδαφος. Επιπλέον, είναι δυνατή η υπαγωγή στο καθεστώς και ενωσιακών εμπορευμάτων με σκοπό την επιτήρησή τους, όταν αυτό προβλέπεται από την ενωσιακή νομοθεσία που διέπει συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εμπορεύματα για τα οποία προβλέπεται επιστροφή κατά την εξαγωγή).

Τα ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν να εισέρχονται, να αποθηκεύονται, να διακινούνται, να χρησιμοποιούνται, να μεταποιούνται ή να καταναλώνονται ενόσω βρίσκονται σε Ελεύθερη Ζώνη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα εμπορεύματα θεωρείται ότι δεν υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης.

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν περιφραγμένα τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, των οποίων η περίμετρος και τα σημεία εισόδου-εξόδου υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση.

1.2 Χαρακτηριστικά των Ελευθέρων Ζωνών

Τα κύρια χαρακτηριστικά των Ελευθέρων Ζωνών είναι τα εξής:

- Τα γεωγραφικά όρια και τα σημεία εισόδου-εξόδου καθορίζονται από το κράτος-μέλος.
- Τα πρόσωπα, εμπορεύματα και μεταφορικά μέσα που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να υποβάλλονται σε τελωνειακούς ελέγχους.
- Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την αποθήκευση των εμπορευμάτων υπό καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης.
- Για την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη δεν απαιτείται η υποβολή τελωνειακής διασάφησης και η προσκόμισή τους στο τελωνείο, εκτός των περιπτώσεων που ορίζονται ρητά στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα (άρθρο 245 Καν(ΕΕ)952/13).
- Η διαχείριση της Ελεύθερης Ζώνης ασκείται από τον Φορέα για τον οποίο εκδίδεται Απόφαση για τη σύστασή της κατόπιν σχετικής αιτήσεως, ή από τον Φορέα στον οποίο παραχωρήθηκε το δικαίωμα διαχείρισής της.
- Είναι δυνατή, κατόπιν έγκρισης, η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών, εκτός εκείνων που απαγορεύονται ή περιορίζονται από τις τελωνειακές αρχές λόγω της φύσης των εμπορευμάτων ή για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης ή των απαιτήσεων ασφάλειας και προστασίας.
- Δεν απαιτείται η σύσταση εγγύησης για την ίδρυση Ελεύθερης Ζώνης ή την εγκατάσταση επιχείρησης εντός αυτής.
- Απαραίτητο στοιχείο για τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης είναι η τήρηση λογιστικής αποθήκης από τον φορέα διαχείρισης ή οποιαδήποτε άλλη εγκατεστημένη εντός της Ελεύθερης Ζώνης επιχείρηση.
- Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να τίθενται σε οποιοδήποτε τελωνειακό καθεστώς, να τυγχάνουν απαλλαγής από φόρους, να υποβάλλονται σε συνήθεις εργασίες, να καταστρέφονται ή να εγκαταλείπονται υπέρ

του Δημοσίου, να αποστέλλονται σε άλλο σημείο εντός ή εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης ή να μεταφορτώνονται.

- Στην ελεύθερη ζώνη μπορούν να εισέλθουν και ενωσιακά εμπορεύματα χωρίς να υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης.

Ως προς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, κατ' εφαρμογή των ενωσιακών και εθνικών διατάξεων της νομοθεσίας ΦΠΑ και σχετικού κανονιστικού πλαισίου ([ΠΟΛ.1026/2016](#) απόφαση ΓΓΔΕ), ισχύουν τα ακόλουθα:

- μη ενωσιακά εμπορεύματα τα οποία υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας,
- η παράδοση (πώληση) εγχώριων εμπορευμάτων που εισέρχονται σε χώρο Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσεται από το φόρο προστιθέμενης αξίας,
- οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εντός του χώρου της Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας.

1.3 Χώρος της Ελεύθερης Ζώνης

Οι Ελεύθερες Ζώνες δεδομένης της θέσης τους σε περιοχές αυξημένου οικονομικού ενδιαφέροντος, συμβάλλουν στην ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου καθώς παρέχονται διευκολύνσεις στους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στους χώρους αυτούς. Παράλληλα με τα ειδικά χαρακτηριστικά που διαθέτουν, διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση των εμπορευμάτων που αποθηκεύονται στους εν λόγω χώρους.

Για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης απαιτούνται:

- Το ύψος και το είδος της περίφραξης τα οποία καθορίζονται στην απόφαση σύστασης της Ελεύθερης Ζώνης κατόπιν σχετικής εισήγησης του τελωνείου ελέγχου και επιφυλασσομένων των διατάξεων άλλων Δημόσιων Αρχών (π.χ. εφαρμογή στον κώδικα για την ασφάλεια πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων (ISPS).
- Επαρκής φωτισμός και συστήματα παρακολούθησης επί εικοσιτετραώρου βάσεως τόσο στην περίφραξη όσο και στον περικλειόμενο χώρο.
- Τα σημεία εισόδου - εξόδου να διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε με τις

κατάλληλες διαδικασίες και συστήματα ελέγχου που εγκρίνονται από το τελωνείο ελέγχου, να διασφαλίζεται η συνεχής τελωνειακή επιτήρηση.

Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- τα εμπορεύματα στην Ελεύθερη Ζώνη εισέρχονται σε χώρο που έχει εγκριθεί από το τελωνείο,
 - οι φορείς που διαχειρίζονται τα εν λόγω φορτία είναι αξιόπιστοι εταίροι επειδή πληρούν τα κριτήρια ΑΕΟ,
 - οι χώροι στους οποίους εναποτίθενται τα εμπορεύματα πληρούν αυξημένες προδιαγραφές ασφαλείας,
 - τα συστήματα παρακολούθησης που έχουν εγκατασταθεί στην Ελεύθερη Ζώνη διασφαλίζουν την στενή παρακολούθηση των εν λόγω φορτίων και τη μη δυνατότητα διαφυγής τους,
 - τα εμπορεύματα δύνανται ανά πάσα στιγμή να τεθούν στη διάθεση του τελωνείου για διενέργεια ελέγχου,
 - το τελωνείο ελέγχου έχει άμεση πρόσβαση στους χώρους αυτούς και έχει τη δυνατότητα άμεσης παρακολούθησης των εμπορευμάτων,
 - με την υλοποίηση των προβλεπόμενων μηχανογραφικών υποχρεώσεων του φορέα διαχείρισης και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων αναφορικά με την λογιστική αποθήκης καθώς επίσης και με τα σημεία εισόδου/εξόδου των πυλών της Ελεύθερης Ζώνης, το τελωνείο ελέγχου, σε πραγματικό χρόνο, έχει διαθέσιμα στοιχεία που το διευκολύνουν να παρακολουθεί τη συνολική ροή των εμπορευμάτων που εισέρχονται και εξέρχονται προς/από την Ελεύθερη Ζώνη, να συσχετίζει πληροφορίες εισόδου /εξόδου εμπορευμάτων, να ταυτοποιεί εμπορεύματα και να μπορεί να κάνει διασταύρωση στοιχείων,
- ο χώρος της Ελεύθερης Ζώνης αποτελεί κατεξοχήν τελωνειακά επιτηρούμενο χώρο. Για την αποτελεσματική τελωνειακή επιτήρηση απαιτείται και η στενή συνεργασία και αρωγή του φορέα διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης στο έργο του τελωνείου ελέγχου παρέχοντας συνδρομή τόσο σε χώρους, μέσα διευκόλυνσης όσο και σε προσωπικό.

Εφόσον διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση κατά τα ανωτέρω και στις

περιπτώσεις που δεν απαιτείται η τήρηση τελωνειακών διατυπώσεων στα σημεία εισόδου-εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης (πχ έμμεση είσοδος ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία εισέρχονται με φορτωτικά έγγραφα/τιμολόγια χωρίς τελωνειακό παραστατικό, έξοδος εμπορευμάτων για τα οποία έχουν ήδη τηρηθεί τελωνειακές διατυπώσεις και έχουν απελευθερωθεί, είσοδος κενών εμπορευματοκιβωτίων με σκοπό την πλήρωσή τους με εμπόρευμα και την έξοδό τους από την Ελεύθερη Ζώνη κλπ), το τελωνείο ελέγχου μπορεί, ανάλογα με το διαθέσιμο προσωπικό και τις παρουσιαζόμενες ανάγκες, να αποφασίσει σε συνεργασία με τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση στην οποία έχει παραχωρηθεί από τον φορέα η αποκλειστική διαχείριση των σημείων εισόδου-εξόδου, την τοποθέτηση υπαλλήλων του φορέα ή της εγκατεστημένης επιχείρησης στα εν λόγω σημεία. Επιπλέον, καθιερώνεται η μη τοποθέτηση υπαλλήλων σε θύρες για τις οποίες δεν υφίσταται διαρκής ροή εμπορευμάτων. Οι ως άνω θύρες καθορίζονται εγγράφως από το τελωνείο ελέγχου το οποίο έχει άμεση πρόσβαση στο σύστημα επιτήρησης που έχει τοποθετηθεί στις εν λόγω θύρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΙΚΟ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1 Νομικό πλαίσιο

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών συνοψίζεται ως ακολούθως:

Σε Ενωσιακό επίπεδο:

Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας (Καν(ΕΕ) 952/13):

- Το άρθρο 158 με το οποίο θεσπίζεται μεταξύ άλλων ότι για τα εμπορεύματα που πρόκειται να υπαχθούν στο καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης δεν απαιτείται η υποβολή τελωνειακής διασάφησης.
- Τα άρθρα 210-225 με τα οποία προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:
 - Η Ελεύθερη Ζώνη αποτελεί πλέον ειδικό καθεστώς αποθήκευσης.

- Δεν απαιτείται άδεια για την υπαγωγή των εμπορευμάτων στο ως άνω καθεστώς.
 - Καθίσταται υποχρεωτική η τήρηση λογιστικής αποθήκης.
 - Οι τρόποι εκκαθάρισης των ειδικών καθεστώτων.
 - Η διακίνηση εμπορευμάτων που έχουν υπαχθεί σε ειδικό καθεστώς, μεταξύ διαφορετικών σημείων στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.
 - Η διενέργεια συνήθων εργασιών.
 - Τα άρθρα 237-239, με τα οποία θεσπίζονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:
 - Τα μη ενωσιακά εμπορεύματα αποθηκεύονται στην Ελεύθερη Ζώνη χωρίς να υπόκεινται σε δασμούς, λοιπές επιβαρύνσεις και μέτρα εμπορικής πολιτικής.
 - Η διάρκεια αποθήκευσης είναι απεριόριστη.
 - Τα άρθρα 243-249 σύμφωνα με τα οποία μεταξύ άλλων:
 - Θεσπίζονται οι Ελεύθερες Ζώνες ως τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης τα οποία διαχωρίζονται από το υπόλοιπο τελωνειακό έδαφος με περίφραξη, και υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση.
 - Απαιτείται έγκριση της τελωνειακής αρχής για κάθε κατασκευή κτιρίου εντός της Ελεύθερης Ζώνης.
 - Επιτρέπεται η άσκηση δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών αφού γνωστοποιηθεί στην τελωνειακή αρχή.
 - Ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν να εισέρχονται, αποθηκεύονται, διακινούνται, χρησιμοποιούνται, μεταποιούνται ή να καταναλώνονται μέσα στην Ελεύθερη Ζώνη. Τα ως άνω εμπορεύματα δεν υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης.
 - Τα εμπορεύματα σε Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να εξάγονται, επανεξάγονται ή να μεταφέρονται σε άλλο τμήμα του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης.
 - Τα μη ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν ενώ παραμένουν σε Ελεύθερη Ζώνη να υπαχθούν στο καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας, ή σε οποιοδήποτε άλλο ειδικό καθεστώς (Τελειοποίηση προς Επανεξαγωγή, Ειδικός Προορισμός, Προσωρινή Εισαγωγή), με τους όρους που ισχύουν για τα ως άνω καθεστώτα.
- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2446/15:
 - Το άρθρο 178 με το οποίο προβλέπονται οι πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις λογιστικές καταχωρήσεις.

- Το άρθρο 180 με το οποίο θεσπίζεται κατάλογος συνήθων εργασιών.

Σε εθνικό επίπεδο:

- Το [άρθρο 39](#) του ν. [2960/2001](#) «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (ΦΕΚ 265/Α/2001), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με το οποίο καθορίζονται οι Ελεύθερες Ζώνες, η διαδικασία σύστασής τους καθώς επίσης και οι δυνατότητες επιλογής τελωνειακών καθεστώτων για τα μη ενωσιακά εμπορεύματα που βρίσκονται σε αυτές.

2.2 Κανονιστικό πλαίσιο

Η αριθμ. [ΔΔΘΕΚΑ Δ 1144720 ΕΞ 2018](#) Απόφαση Διοικητή της ΑΑΔΕ με θέμα «Ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών» με την οποία,

- καθιερώνονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι επιμέρους διαδικασίες αναφορικά με:
 - Τη σύσταση της Ελεύθερης Ζώνης (άρθρο 4).
 - Τον καθορισμό των αρμόδιων τελωνειακών αρχών (άρθρο 3).
 - Την εγκατάσταση επιχείρησης εντός της Ελεύθερης Ζώνης για την άσκηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας (άρθρα 6,7).
 - Τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και των υποχρεώσεων των εμπλεκόμενων προσώπων (άρθρα 8,9).
 - Τη διαδικασία εισόδου/εξόδου προς/από την Ελεύθερη Ζώνη (άρθρα 10-13).
 - Τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης (άρθρα 5, 14).
 - Την εκκαθάριση του ειδικού καθεστώτος της Ελεύθερης Ζώνης (άρθρο 15).
 - Τον έλεγχο εντός της Ελεύθερης Ζώνης (άρθρο 16).
 - Την επιβολή κυρώσεων (άρθρο 18).
 - Τις μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 17).
- εκσυγχρονίζεται το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη σύσταση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών, με σκοπό:
 - την εναρμόνιση του καθεστώτος των Ελευθέρων Ζωνών με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία,

- την καθιέρωση μιας πιο ευέλικτης διαδικασίας χορήγησης έγκρισης λειτουργίας μιας επιχείρησης εντός Ελεύθερης Ζώνης,
- τη θέσπιση κριτηρίων ΑΕΟ σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία για την αξιολόγηση των προσώπων που αιτούνται είτε την άσκηση της συνολικής διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης είτε την έγκριση εγκατάστασης επιχείρησης εντός αυτής,
- την καθιέρωση ηλεκτρονικού περιβάλλοντος για τις τελωνειακές διαδικασίες που τηρούνται στις Ελεύθερες Ζώνες προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός συνεχώς εξελισσόμενου περιβάλλοντος εμπορευματικών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης λογιστικής αποθήκης,
- την καθιέρωση ενός σύγχρονου πλαισίου ελέγχων που διέπει τη σύσταση και λειτουργία μιας Ελεύθερης Ζώνης.

Με την ανωτέρω Απόφαση καταργείται η αριθμ. Τ.10970/110/Γ0019/14-12-93 ΑΥΟ (β'σχετική).

2.3 Νομικό και κανονιστικό πλαίσιο ως προς το φόρο προστιθέμενης αξίας

1. Νομικό πλαίσιο:

[Άρθρο 25](#) Κώδικα ΦΠΑ (ν.[2859/2000](#), όπως ισχύει)

2. Κανονιστικό πλαίσιο:

[ΠΟΛ.1026/2016](#) Απόφαση ΓΓΔΕ «Θέση μη κοινοτικών και εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη: α. Διαδικασία απαλλαγής από το φόρο προστιθέμενης αξίας κατά τη θέση εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη, β. Διαδικασία καταβολής του φόρου προστιθέμενης αξίας κατά την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και την ανάλωσή τους στο εσωτερικό της χώρας» (ΦΕΚ 577/Β/2016), (οδηγίες εφαρμογής έχουν δοθεί με την [ΠΟΛ.1043/2016](#) ΕΔΥΟ).

2.4. Μεταβατικές διατάξεις της [ΔΔΘΕΚΑ Δ 1144720 ΕΞ 2018](#) Απόφασης Διοικητή της ΑΑΔΕ

Επισημαίνεται ότι ορισμένες διατάξεις της Απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών, τίθενται σε εφαρμογή από 1η Ιανουαρίου 2021. Ειδικότερα:

Α) Ως προς τις εκδοθείσες αποφάσεις

Οι εκδοθείσες αποφάσεις για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών όσο και για την έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης ισχύουν μέχρι την ανάκλησή τους και την έκδοση νέων αποφάσεων με τους όρους και τις προϋποθέσεις της νέας εν ισχύ Απόφασης. Η ανάκληση των ως άνω αποφάσεων πραγματοποιείται από τις αρμόδιες Τελωνειακές Περιφέρειες κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της Απόφασης. Σε κάθε περίπτωση οι προγενέστερες σχετικές αποφάσεις που δεν πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις της νέας Απόφασης, ισχύουν το αργότερο μέχρι 31.12.2020, ημερομηνία κατά την οποία θα πρέπει να έχουν ανακληθεί.

Επισημαίνεται ότι η επανεξέταση των υφιστάμενων αποφάσεων ίδρυσης και λειτουργίας των Ελευθέρων Ζωνών όσο και της τήρησης λογιστικής αποθήκης αφορά αποκλειστικά στην εξέταση των προβλεπόμενων κριτηρίων ΑΕΟ για σκοπούς ασφάλειας και προστασίας. Ως εκ τούτου:

1) Οι φορείς διαχείρισης των υφιστάμενων Ελευθέρων Ζωνών υποβάλλουν εγκαίρως στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια αίτηση για έκδοση άδειας ΑΕΟΣ. Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των κριτηρίων από την Τελωνειακή Περιφέρεια και εφόσον προκύψει θετική αξιολόγηση, εκδίδεται η άδεια ΑΕΟΣ και η απόφαση έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης. Εν συνεχεία, εκδίδεται από τον Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης. Σε περίπτωση που ο φορέας διαχείρισης δεν πληροί τα κριτήρια του ΑΕΟΣ, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της εκδοθείσας απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία της συγκεκριμένης Ελεύθερης Ζώνης.

Εξυπακούεται ότι δεν απαιτείται επανυποβολή του σχετικού φακέλου με συνημμένη τη μελέτη σκοπιμότητας και τα λοιπά δικαιολογητικά ούτε και η σύμφωνη γνώμη

των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργείων δεδομένου ότι οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις σύστασης της Ελεύθερης Ζώνης έχουν ήδη αξιολογηθεί και εγκριθεί.

2) Σε περίπτωση που οι φορείς διαχείρισης ή οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις είναι ήδη κάτοχοι αδειας ΑΕΟ5, δεν απαιτείται η εκ νέου υποβολή αίτησης έκδοσης άδειας ΑΕΟ5 ή έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης αντίστοιχα. Κρίνεται όμως ιδιαίτερα σημαντική η παρακολούθηση από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές, των προϋποθέσεων και κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται από τους φορείς διαχείρισης ή τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις κατά περίπτωση και ιδιαίτερα του κριτηρίου ιστορικού συμμόρφωσης ως προς τις τελωνειακές και φορολογικές παραβάσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παρ.5 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα (Καν.(ΕΕ)952/13).

Στις ως άνω περιπτώσεις, εκδίδεται από τον Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης καθώς και από την αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια απόφαση έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης με τις οποίες επιβεβαιώνεται η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της νέας εν ισχύ Απόφασης.

3) Οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις υποβάλλουν αίτηση με τα συνημμένα δικαιολογητικά κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της Απόφασης, στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια. Με την ολοκλήρωση εξέτασης των κριτηρίων, και εφόσον προκύψει θετική αξιολόγηση, χορηγείται εκ νέου έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης με τους όρους και προϋποθέσεις της νέας Απόφασης. Σε περίπτωση που η εγκατεστημένη επιχείρηση δεν πληροί τα κριτήρια του ΑΕΟ5, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της εκδοθείσας έγκρισης για την τήρηση λογιστικής αποθήκης.

B) Ως προς τα μηχανογραφικά συστήματα

1) Οι φορείς διαχείρισης και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις των υφιστάμενων Ελευθέρων Ζωνών προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου το τελωνείο ελέγχου το αργότερο έως 31.12.2020 να αποκτήσει πρόσβαση στις λογιστικές καταχωρήσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ.1 της Απόφασης. Μέχρι την υλοποίηση των εν λόγω ενεργειών ο φορέας διαχείρισης ή η εγκατεστημένη

επιχείρηση κατά περίπτωση, προσκομίζει έως την πέμπτη (5η) εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, την κίνηση λογιστικής αποθήκης του προηγούμενου μήνα είτε σε κινητά φύλλα είτε σε μαγνητικά μέσα που έχουν αριθμηθεί και θεωρηθεί εκ των προτέρων από το τελωνείο ελέγχου.

Το τελωνείο ελέγχου παρακολουθεί την υλοποίηση της ως άνω υποχρέωσης και ενημερώνει σχετικά το αρμόδιο τμήμα Ειδικών Καθεστώτων της Δ/σης Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών.

2) Οι φορείς διαχείρισης των υφιστάμενων Ελευθέρων Ζωνών οι οποίοι τηρούν χειρόγραφα βιβλία πυλών εισόδου - εξόδου οφείλουν να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες τήρησης σε ηλεκτρονική μορφή το αργότερο μέχρι 31.12.2020.

3) Οι φορείς διαχείρισης και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις στις οποίες έχει παραχωρηθεί η αποκλειστική διαχείριση των σημείων εισόδου-εξόδου, οφείλουν να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες με τη συνεργασία των τελωνείων ελέγχου για την παροχή πρόσβασης και διαχείρισης δεδομένων εισόδου-εξόδου των φορτίων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ.3 σημείο (θ), η υλοποίηση της οποίας πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι 31.12.2020. Το τελωνείο ελέγχου παρακολουθεί την υλοποίηση της ως άνω υποχρέωσης και ενημερώνει σχετικά το αρμόδιο τμήμα Ειδικών Καθεστώτων της Δ/σης Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών. Μέχρι την υλοποίηση των ως άνω ενεργειών, το τελωνείο ελέγχου εξακολουθεί να τηρεί το χειρόγραφο Βιβλίο εισόδου-εξόδου στις πύλες της Ελεύθερης Ζώνης.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΑΥΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

1.1 Τελωνειακές Περιφέρειες

Οι Τελωνειακές Περιφέρειες Αττικής, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας είναι αρμόδιες για:

- τη χορήγηση έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης του φορέα διαχείρισης και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων,
- τη χορήγηση έγκρισης για κάθε κατασκευή ή μετατροπή κτιρίου εντός της Ελεύθερης Ζώνης,
- την εξέταση των κριτηρίων (α), (β), (γ) και (ε) του άρθρου 39 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα για τα πρόσωπα που αιτούνται τη σύσταση Ελεύθερης Ζώνης ή την εγκατάσταση επιχείρησης εντός αυτής,
- την παρακολούθηση της τήρησης των ως άνω κριτηρίων,
- την επιβολή τυχόν απαγορεύσεων ή περιορισμών των δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών, όταν:
 - α) η φύση των σχετικών εμπορευμάτων το επιτάσσει ή
 - β) είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης ή
 - γ) απαιτείται για λόγους ασφάλειας και προστασίας ή
 - δ) τα εμπλεκόμενα πρόσωπα δεν παρέχουν τα απαραίτητα εγγύα για την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, επικουρώντας τον αναβαθμισμένο ρόλο των Τελωνειακών Περιφερειών, οι εκδοθείσες εγκρίσεις τήρησης λογιστικής αποθήκης θα αποστέλλονται σε ποσοστό 10% ετησίως, στο Τμήμα Ειδικών Καθεστώτων της Δ/σης Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών, για σκοπούς ενημέρωσης και παρακολούθησης της ροής της διαδικασίας έκδοσής τους.

1.2 Τελωνείο ελέγχου

Ως τελωνείο ελέγχου της Ελεύθερης Ζώνης, ορίζεται το τελωνείο στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η Ελεύθερη Ζώνη, εποπτεύει τη λειτουργία της και σε συνεργασία με τον φορέα διαχείρισης προβαίνει στη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης και την αποτελεσματική διεξαγωγή ελέγχων.

Ειδικότερα, το τελωνείο ελέγχου είναι αρμόδιο :

- για τη διεξαγωγή αυτοψίας του χώρου κατά το στάδιο σύστασης της Ελεύθερης Ζώνης ή τροποποίησης των ορίων ή των σημείων εισόδου -εξόδου αυτής ώστε να διαπιστώνεται η επάρκεια της περιφράξης και των λοιπών μέσων ελέγχου. Στην περίπτωση που αυτό απαιτηθεί, το τελωνείο, προβαίνει σε υποδείξεις προς τον φορέα διαχείρισης προκειμένου να ληφθούν ενδεδειγμένα μέτρα για την επάρκεια των ως άνω χώρων και των μέσων ελέγχου,
- για τη διενέργεια αυτοψίας κατά το στάδιο εξέτασης των όρων και προϋποθέσεων προκειμένου να χορηγηθεί έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης στην επιχείρηση που επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στην Ελεύθερη Ζώνη,
- για την πραγματοποίηση των απαιτούμενων φυσικών ελέγχων και ελέγχων της τηρούμενης λογιστικής αποθήκης τόσο του φορέα διαχείρισης όσο και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων,
- για την πιστοποίηση του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων που έχουν εισέλθει άμεσα ή έμμεσα στην Ελεύθερη Ζώνη, όπου αυτό απαιτείται,
- για τη διεξαγωγή των απαιτούμενων ελέγχων για τις Βεβαιώσεις Τελωνειακού Χαρακτήρα που έχουν υποβληθεί από τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση για τα εμπορεύματα που έχουν εισέλθει έμμεσα με σκοπό την έξοδο από την Ελεύθερη Ζώνη και την παράδοσή τους προς κατανάλωση στο εσωτερικό της χώρας,
- για τη διενέργεια τελωνειακών ελέγχων στα πρόσωπα, εμπορεύματα και μεταφορικά μέσα που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη ή εξέρχονται από αυτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ -ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΝΤΟΣ ΑΥΤΗΣ

2.1 Αξιολόγηση των προσώπων που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη

Στην Απόφαση καθορίζονται συγκεκριμένα κριτήρια που πρέπει να πληρούν τόσο τα

πρόσωπα τα οποία αιτούνται τη σύσταση της Ελεύθερης Ζώνης όσο και την εγκατάσταση επιχείρησης εντός αυτής. Ειδικότερα, πρέπει να πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ και ε του άρθρου 39 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα, δηλαδή τα κριτήρια που απαιτούνται για την έκδοση άδειας Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα (ΑΕΟ) ως προς την ασφάλεια και προστασία (ΑΕΟΣ) τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- Ιστορικό συμμόρφωσης

Κατά τον έλεγχο του εν λόγω κριτηρίου εξετάζονται οι τελωνειακές και φορολογικές παραβάσεις που τυχόν έχουν διαπραχθεί κατά τα τρία έτη πριν την υποβολή της αίτησης συμπεριλαμβανομένης και της απουσίας ιστορικού σοβαρών ποινικών αδικημάτων συνδεδεμένα με την οικονομική δραστηριότητα του αιτούντος.

- Επίδειξη από τον αιτούντα υψηλού επιπέδου ελέγχου των δραστηριοτήτων του και της ροής των εμπορευμάτων μέσω ενός συστήματος διαχείρισης εμπορικών και, κατά περίπτωση, μεταφορικών καταχωρίσεων, το οποίο να επιτρέπει τη διεξαγωγή κατάλληλων τελωνειακών ελέγχων

Όσον αφορά στον έλεγχο των συγκεκριμένων απαιτήσεων, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να λαμβάνουν πάντοτε υπόψη τον ειδικό χαρακτήρα / επιχειρηματική δραστηριότητα και το μέγεθος του φορέα.

- Οικονομική φερεγγυότητα

Εξετάζεται κατά πόσο ο οικονομικός φορέας μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει ικανοποιητική οικονομική κατάσταση που του επιτρέπει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, λαμβανομένων υπόψη δεόντως των χαρακτηριστικών του είδους της δραστηριότητάς του.

- Μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας
Τα μέτρα αυτά αφορούν μεταξύ άλλων τους τομείς της υλικής ακεραιότητας και των ελέγχων πρόσβασης, των υλικοτεχνικών διαδικασιών και της διαχείρισης συγκεκριμένων ειδών εμπορευμάτων, του προσωπικού και της ταυτοποίησης των επιχειρηματικών εταίρων του. Η εξέταση του κριτηρίου πρέπει πάντα να περιλαμβάνει φυσικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις του αιτούντα.

Οι Τελωνειακές Περιφέρειες είναι αρμόδιες για τον έλεγχο και την αξιολόγηση των

προϋποθέσεων και κριτηρίων σε συνεργασία όπου απαιτείται με τα εμπλεκόμενα τελωνεία και άλλες Αρχές, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις αριθμ. [ΔΤΔ Γ1068454 ΕΞ 2016/28.4.2016](#) ΕΔΥΟ (ΑΔΑ: 7ΧΟΞΗ-ΔΨ8), ΔΤΔ Γ 1117691 ΕΞ 2016/4-8-2016 ΔΥΟ με την οποία κοινοποιήθηκαν οι Κατευθυντήριες Οδηγίες ΑΕΟ και ΔΤΔ Γ 138851 ΕΞ 2017ΕΜΠ/27-07-2017 ΕΔΥΟ.

2.2 Διαδικασία έκδοσης απόφασης σύστασης και λειτουργίας Ελεύθερης Ζώνης

Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση Απόφασης έναρξης λειτουργίας της Ελεύθερης Ζώνης αποτελεί η εκ των προτέρων έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα (ΑΕΟ) ως προς την ασφάλεια και προστασία (ΑΕΟΣ) του αιτούντα.

Οδηγίες ως προς την υποβολή αίτησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τη διαδικασία αξιολόγησης των κριτηρίων για την έκδοση Άδειας ΑΕΟ παρέχονται με την αριθμ. πρωτ. 5015967/1938/Α0019/23-4-2009 ΕΔΥΟΟ και με την αριθμ. πρωτ.

[ΔΤΔ Γ1068454 ΕΞ 2016/28.4.2016](#) ΕΔΥΟ (ΑΔΑ:7ΧΟΞΗ-ΔΨ8). Ειδικότερα επισημαίνεται ότι για τη διαδικασία σύστασης Ελεύθερης Ζώνης, προβλέπεται:

- α) η υποβολή αίτησης στη Γενική Δ/ση Τελωνείων & ΕΦΚ στην οποία προσδιορίζεται με ακρίβεια ο χώρος που ζητείται να αναγνωριστεί ως Ελεύθερη Ζώνη, με συνημμένη μελέτη σκοπιμότητας από την οποία πρέπει να προκύπτουν:
 - i. Η υπάρχουσα ή η προβλεπόμενη διακίνηση μη ενωσιακών εμπορευμάτων μέσω της προτεινόμενης Ελεύθερης Ζώνης.
 - ii. Η προσδοκώμενη συμβολή της Ελεύθερης Ζώνης στην αύξηση της εμπορευματικής διακίνησης μη ενωσιακών εμπορευμάτων σε συνδυασμό με τα γενικότερα αναμενόμενα οικονομικά οφέλη από τη λειτουργία της.
 - iii. Τα παρεχόμενα για τη σωστή διοίκηση και εκμετάλλευση της Ελεύθερης Ζώνης εχέγγυα όπως και εκείνα για τη σωστή διαχείριση των εμπορευμάτων.

Επιπλέον της μελέτης σκοπιμότητας, στην ως άνω αίτηση περιλαμβάνονται:

- i. Οι οικονομικές καταστάσεις του αιτούντα για τα τρία προηγούμενα έτη ή εφόσον δεν έχουν παρέλθει τρία έτη από την έναρξη της δραστηριότητάς του, τα διαθέσιμα

οικονομικά στοιχεία για το χρονικό διάστημα που προηγείται της αίτησης

ii. Δήλωση των στοιχείων των ακόλουθων προσώπων:

α) Του προσώπου που αιτείται

β) Του προσώπου που διοικεί εκείνον που αιτείται ή ελέγχει τη διοίκησή του

γ) Του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για τα τελωνειακά θέματα του αιτούντος

iii. Τοπογραφικό διάγραμμα του προτεινόμενου χώρου

β) η προηγούμενη γνώμη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και, εάν απαιτείται λόγω των ειδικότερων χαρακτηριστικών της προτεινόμενης ελεύθερης ζώνης, άλλου αρμόδιου Υπουργείου.

Εν συνεχεία η ως άνω αίτηση διαβιβάζεται

α) στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια για την αξιολόγηση των ακόλουθων κριτηρίων:

- ιστορικό συμμόρφωσης ως προς την τελωνειακή και φορολογική νομοθεσία,
- οικονομική φερεγγυότητα, και

β) στο αρμόδιο τελωνείο ελέγχου προκειμένου να προβεί σε αυτοψία του χώρου.

Ακολούθως, ο αιτών υποβάλλει αναλυτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών για τη διαμόρφωση του χώρου και των εσωτερικών διαδικασιών του προκειμένου η Ελεύθερη Ζώνη να καταστεί κατάλληλη και λειτουργική, με χρονικό διάστημα υλοποίησης τρία (3) έτη με δυνατότητα παράτασης για δεόντως αιτιολογημένους λόγους. Κατόπιν των ανωτέρω, εκδίδεται από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων Απόφαση για τη σύσταση της Ελεύθερης Ζώνης όπου ορίζεται ο αιτών ως φορέας διαχείρισης και καθορίζονται τα χαρακτηριστικά της περιφράξης, τα όρια και τα σημεία εισόδου-εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης. Με την ολοκλήρωση των ενεργειών του υποβληθέντος χρονοδιαγράμματος, ο αιτών υποβάλλει στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια αίτηση για έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου

Οικονομικού Φορέα ως προς την ασφάλεια και προστασία (AEOS) προκειμένου να:

- εξεταστούν εάν πληρούνται τα ακόλουθα κριτήρια:
- ύπαρξη ικανοποιητικού συστήματος διαχείρισης εμπορικών και κατά περίπτωση μεταφορικών καταχωρήσεων το οποίο επιτρέπει τη διεξαγωγή τελωνειακών ελέγχων
- ύπαρξη ενδεδειγμένων μέτρων για την ασφάλεια και την προστασία

- διενεργηθεί νέα αυτοψία του χώρου από το αρμόδιο τελωνείο ελέγχου για να διαπιστωθεί η καταλληλότητά του για τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης. Για τη διενέργεια της αυτοψίας ο φορέας διαχείρισης απαιτείται να θέσει στη διάθεση των τελωνειακών αρχών τα ακόλουθα:

- α) τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου στο οποίο αποτυπώνονται με ακρίβεια τα σημεία εισόδου- εξόδου, η περιφραγή και τα κτίρια που βρίσκονται εντός της Ελεύθερης Ζώνης,
- β) έγκριση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα των πυροσβεστικών μέσων,
- γ) λοιπές άδειες και εγκρίσεις οι οποίες απαιτούνται κατά περίπτωση από άλλες Δημόσιες Αρχές.

Εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις εκδίδεται από την αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια η Άδεια του Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα ως προς την ασφάλεια και προστασία και χορηγείται η έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης. Μετά την έκδοση των ανωτέρω αδειών, εκδίδεται από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων Απόφαση για την έναρξη λειτουργίας της Ελεύθερης Ζώνης.

Σε περίπτωση που δεν έχουν πληρωθεί οι ανωτέρω προϋποθέσεις, χορηγείται παράταση τεσσάρων (4) μηνών στον φορέα διαχείρισης για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τη πλήρωση των εν λόγω κριτηρίων και τη διενέργεια εκ νέου των ως άνω ελέγχων.

Εξυπακούεται ότι εάν το αίτημα για τη σύσταση Ελεύθερης Ζώνης αξιολογηθεί αρνητικά σε οποιοδήποτε από τα παραπάνω στάδια, η αίτηση απορρίπτεται παρέχοντας στον αιτούντα τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος ακρόασης.

2.3 Διαδικασία χορήγησης έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης από επιχείρηση , άλλη από τον φορέα διαχείρισης, που προτίθεται να εγκατασταθεί εντός της Ελεύθερης Ζώνης

Δεδομένης της δυνατότητας εγκατάστασης εντός της Ελεύθερης Ζώνης και άλλων

προσώπων, εκτός του φορέα διαχείρισης, για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, με ξεχωριστή τήρηση λογιστικής αποθήκης, απαιτείται έγκριση της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής.

Ειδικότερα, για τη χορήγηση της εν λόγω έγκρισης, υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια, στην οποία αναφέρονται το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το είδος των προς διαχείριση εμπορευμάτων και το απασχολούμενο προσωπικό. Τα δικαιολογητικά τα οποία επισυνάπτονται, είναι τα ακόλουθα:

- α) αντίγραφο της σύμβασης μεταξύ του αιτούντα και του φορέα διαχείρισης ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει ακόμα σύμβαση, βεβαίωση του φορέα διαχείρισης περί συμφωνίας εγκατάστασης του αιτούντα στην Ελεύθερη Ζώνη,
- β) φορολογική ενημερότητα,
- γ) οικονομικές καταστάσεις του αιτούντα για τα τρία (3) προηγούμενα έτη ή, εφόσον δεν έχουν παρέλθει τα τρία (3) έτη από την έναρξη της δραστηριότητάς του, τα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία για το χρονικό διάστημα που προηγείται της υποβολής της αίτησης,
- δ) Δήλωση των στοιχείων των ακόλουθων προσώπων:
 - i. Του αιτούντα
 - ii. Του προσώπου που διοικεί τον αιτούντα ή ελέγχει τη διοίκησή του
 - iii. Του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για τα τελωνειακά θέματα του αιτούντος
- ε) το προβλεπόμενο από την ισχύουσα νομοθεσία νομιμοποιητικό έγγραφο για τη σύσταση και εκπροσώπηση της εταιρείας. Ειδικότερα αναφέρονται ενδεικτικά οι ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i. προκειμένου περί Α.Ε. και Ε.Π.Ε., το τελευταίο εν ισχύ καταστατικό και το Φ.Ε.Κ. δημοσίευσης αυτού,
 - ii. προκειμένου περί Α.Ε., το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την εκπροσώπηση της εταιρίας και το Φ.Ε.Κ. δημοσίευσης αυτού,
 - iii. προκειμένου περί Ο.Ε. και Ε.Ε., το καταστατικό σύστασης θεωρημένο από το οικείο Πρωτοδικείο.
- στ) Συμπληρωμένο το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης το οποίο είναι διαθέσιμο

στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>

Επισημαίνεται ότι ο αιτών την έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης δεν απαιτείται να διαθέτει την άδεια ΑΕΟΣ αλλά να πληροί τα συγκεκριμένα κριτήρια που απαιτούνται για την έκδοση της. Ως εκ τούτου, με την υποβολή της σχετικής αίτησης:

α) η αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια εξετάζει την πλήρωση των κριτηρίων (α), (β), (γ) και (ε) του άρθρου 39 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα και

β) το τελωνείο ελέγχου εξετάζει τον υπό παραχώρηση χώρο και συντάσσει έκθεση αυτοψίας, για τη διενέργεια της οποίας απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

i. σχεδιάγραμμα στο οποίο αποτυπώνεται ο εν λόγω χώρος,

ii. λοιπές άδειες και εγκρίσεις οι οποίες κατά περίπτωση, απαιτούνται από άλλες Δημόσιες Αρχές.

Εφόσον πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις, η αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια χορηγεί την έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης.

2.4 Επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν για πρώτη φορά και υποβάλλουν αίτηση για σύσταση Ελεύθερης Ζώνης ή έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης

Για τους οικονομικούς φορείς που δεν έχουν συμπληρώσει τρία έτη από την έναρξη της δραστηριότητάς τους, και αιτούνται την σύσταση Ελεύθερης Ζώνης ή την έγκριση τήρησης λογιστικής αποθήκης, κατά την αξιολόγηση των κριτηρίων, η αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια μπορεί να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και πληροφορίες που βρίσκονται στην κατοχή της, ενώ μπορεί εάν το κρίνει απαραίτητο να ζητήσει τη συνδρομή άλλων Διευθύνσεων, Υπηρεσιών, Περιφερειών ή Τελωνείων της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και ΕΦΚ ή/και τη συνδρομή άλλων Δημόσιων Αρχών. Επίσης στις περιπτώσεις αυτές οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές οφείλουν να διενεργούν αυστηρή παρακολούθηση των εν λόγω οικονομικών

φορέων κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους έκδοσης απόφασης έναρξης λειτουργίας της Ελεύθερης Ζώνης ή έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης.

2.5 Υποβολή αίτησης σύστασης Ελεύθερης Ζώνης ή έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης από κατόχους Άδειας ΑΕΟ5

Στην περίπτωση που ο αιτών είναι κάτοχος άδειας ΑΕΟΣ, δε χρειάζεται να υποβληθεί σε νέο έλεγχο των κριτηρίων που απαιτούνται για τη χορήγηση έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης ή απόφασης για την έναρξη λειτουργίας της Ελεύθερης Ζώνης δεδομένου ότι αυτά έχουν ήδη αξιολογηθεί. Εξυπακούεται ότι σε περίπτωση που έχει επέλθει κάποια ουσιώδης αλλαγή στον οικονομικό φορέα ή σε οποιοδήποτε στοιχείο μπορεί να έχει επίπτωση στη διατήρηση των κριτηρίων ή εφόσον έχει επέλθει εύλογο χρονικό διάστημα από την επαναξιολόγηση των κριτηρίων (τριετία) θα πρέπει να γίνει εκ νέου έλεγχος αυτών.

Στις ως άνω περιπτώσεις εξετάζονται οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις της Απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών.

2.6 Παρακολούθηση της τήρησης των κριτηρίων ΑΕΟ5 για τον φορέα διαχείρισης και τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις

Η παρακολούθηση της τήρησης των κριτηρίων ΑΕΟΣ διενεργείται από τις Τελωνειακές Περιφέρειες σε συνεχή βάση, μεταξύ άλλων μέσω παρακολούθησης των καθημερινών δραστηριοτήτων του φορέα και επισκέψεων στις εγκαταστάσεις του. Η παρακολούθηση στοχεύει στον έγκαιρο εντοπισμό οποιασδήποτε ένδειξης μη συμμόρφωσης και οδηγεί στην άμεση λήψη μέτρων σε περίπτωση εντοπισμού δυσκολιών ή μη συμμόρφωσης από τη μεριά του φορέα. Γενικά, ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος παρακολούθησης είναι η κατάρτιση ενός σχεδίου παρακολούθησης από την αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια το οποίο, εφόσον απαιτείται, θα προτείνει διορθωτικές ενέργειες. Από τη μεριά τους, οι φορείς διαχείρισης και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις οφείλουν να ενημερώνουν την

Τελωνειακή Περιφέρεια για οποιαδήποτε σημαντική μεταβολή στις δραστηριότητές τους ή για οποιοδήποτε στοιχείο μπορεί να έχει επίπτωση στη διατήρηση των κριτηρίων.

Επισημαίνεται ότι κρίνεται ιδιαίτερη σημαντική η παρακολούθηση των προϋποθέσεων και κριτηρίων που πρέπει να πληροί ο δικαιούχος της άδειας και ιδιαίτερα του κριτηρίου ιστορικού συμμόρφωσης ως προς τις τελωνειακές και φορολογικές παραβάσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23(5) του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα. Προς το σκοπό αυτό οι Τελωνειακές Περιφέρειες πρέπει να προγραμματίζουν τους ελέγχους τους για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης, προκειμένου να προβούν, εφόσον απαιτείται, στις προβλεπόμενες κατά περίπτωση ενέργειες (τροποποίηση/αναστολή/ακύρωση/ανάκληση).

Για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνεται παράβαση, θα πρέπει να αξιολογείται η σοβαρότητά της για τις περαιτέρω προβλεπόμενες ενέργειες. Στην περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης για τέλεση συναφούς με την οικονομική δραστηριότητα πράξης ή τέλεση σοβαρών ή επαναλαμβανόμενων παραβάσεων της φορολογικής ή τελωνειακής νομοθεσίας, θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια για τις δικές της περαιτέρω ενέργειες.

2.7 Συνεργασία φορέα διαχείρισης και εγκατεστημένων επιχειρήσεων με τις τελωνειακές αρχές

Επισημαίνεται ότι η σχέση μεταξύ τελωνειακών αρχών και φορέα διαχείρισης ή εγκατεστημένων επιχειρήσεων της Ελεύθερης Ζώνης πρέπει πάντα να βασίζεται στις αρχές της αμοιβαίας διαφάνειας, της ορθότητας, της αμεροληψίας και της υπευθυνότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι τελωνειακές αρχές αναμένουν από τους φορείς να ενεργούν σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία και να ενημερώνουν εγκαίρως σχετικά με οποιοσδήποτε δυσκολίες συμμόρφωσής τους. Από τη μεριά τους οι τελωνειακές αρχές προσφέρουν υποστήριξη για την επίτευξη αυτού του σκοπού και διασφαλίζουν την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια της άδειας AEOS ή της έγκρισης τήρησης λογιστικής

αποθήκης κατά περίπτωση, σε συνεργασία με τον φορέα, για την ομαλή και εύρωστη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μεταβολές Ελεύθερης Ζώνης και λογιστικών καταχωρήσεων

3.1 Κατασκευή ή μετατροπή ακινήτου εντός Ελεύθερης Ζώνης

Για την κατασκευή ή μετατροπή ακινήτου εντός Ελεύθερης Ζώνης υποβάλλεται από τον φορέα διαχείρισης σχετική αίτηση στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια μέσω του τελωνείου ελέγχου. Στην εν λόγω αίτηση περιλαμβάνονται ακριβείς πληροφορίες σχετικές με:

- τον χώρο όπου πρόκειται να ανεγερθεί το ακίνητο ή όπου βρίσκεται το υπό μετατροπή ακίνητο,

- τη χρήση του καθώς επίσης και

- το σχετικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των απαιτούμενων εργασιών Το τελωνείο ελέγχου διαβιβάζει την ως άνω αίτηση με σχετική εισήγησή του για την αναγκαιότητα ή μη του αιτήματος, στην αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια.

Εφόσον δεν προκύπτουν αιτιολογημένες αντιρρήσεις από την εισήγηση του τελωνείου ελέγχου, η αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, εγκρίνει εγγράφως την κατασκευή ή μετατροπή του ακινήτου κατά περίπτωση. Σε αντίθετη περίπτωση, η αίτηση απορρίπτεται παρέχοντας στον αιτούντα τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος ακρόασης. Επισημαίνεται ότι κατά τον χρόνο υλοποίησης των απαιτούμενων εργασιών, δεν επιτρέπεται η διενέργεια λοιπών δραστηριοτήτων σχετικών με τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης στον υπό διαμόρφωση χώρο. Ο χώρος αυτός οριοθετείται και είναι προσβάσιμος μόνο στα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται από τον φορέα για το σκοπό της κατασκευής ή της μετατροπής του ακινήτου κατά περίπτωση.

Με την ολοκλήρωση των εν λόγω εργασιών, εκδίδεται απόφαση του τελωνείου

ελέγχου για την έναρξη λειτουργίας του ακινήτου.

3.2. Μεταβολές της έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης

Οι αρμόδιες Τελωνειακές Περιφέρειες τροποποιούν, επανεξετάζουν αναστέλλουν, ακυρώνουν, ανακαλούν, τις εκδοθείσες εγκρίσεις τήρησης λογιστικής αποθήκης κατά τα οριζόμενα στην ενωσιακή νομοθεσία. Ειδικότερες οδηγίες ως προς τη διαδικασία αξιολόγησης, έκδοσης, καθώς και της παρακολούθησης αυτών παρέχονται με την αριθμ. [1121586 ΕΞ 2017/9.8.2017](#) Εγκύκλιο Διαταγή του Διοικητή της ΑΑΔΕ, «ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ- ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΚΡΟΑΣΗΣ» (ΑΔΑ:Ψ0ΣΕΗ-4ΛΘ).

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1 Ευθύνες του φορέα διαχείρισης και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων

Με την εν λόγω Απόφαση αποσαφηνίζονται και γίνονται διακριτοί οι ρόλοι τόσο του φορέα διαχείρισης όσο και του τελωνείου ελέγχου. Ειδικότερα, ο φορέας διαχείρισης έχει ευθύνη για τη συνολική διαχείριση της Ελεύθερης Ζώνης και θέτει στη διάθεση του τελωνείου οποιοδήποτε στοιχείο κριθεί αναγκαίο για τη διενέργεια ελέγχου.

Παράλληλα έχει την ευχέρεια να αναπτύξει ελεύθερα τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες απρόσκοπτα με ταυτόχρονη διαφύλαξη των συμφερόντων του Δημοσίου, με διακριτό το ρόλο του τελωνείου ελέγχου ως αρχή που εποπτεύει τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης.

Ειδικότερα, ο φορέας διαχείρισης και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις υποχρεούνται:

- Να τηρούν λογιστική αποθήκης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ενωσιακή νομοθεσία και με τον εγκεκριμένο από το τελωνείο ελέγχου τύπο.
 - Να τηρούν στο αρχείο τους τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα παράδοσης των εμπορευμάτων (π.χ διατακτική, φορτωτικά έγγραφα). Επιπλέον προβλέπεται η δυνατότητα τήρησης αυτών σε ηλεκτρονικό αρχείο κατόπιν έγκρισης του τελωνείου ελέγχου.
 - Ο φορέας διαχείρισης και οι εγκαταστημένες επιχειρήσεις υποχρεούνται στην τήρηση του αρχείου τους επί πέντε (5) τουλάχιστον έτη. Σε περίπτωση που ασκηθεί προσφυγή ή που έχει κινηθεί δικαστική διαδικασία, τα έγγραφα και οι πληροφορίες φυλάσσονται μέχρι να περατωθεί η διαδικασία της προσφυγής ή η δικαστική διαδικασία.
 - Να προβαίνουν άμεσα στη λήψη απαιτούμενων μέτρων ώστε τα εμπορεύματα να μη διαφεύγουν της τελωνειακής επιτήρησης και να συμμορφώνονται με οποιοδήποτε μέτρο ελέγχου κριθεί σκόπιμο από το τελωνείο ελέγχου για τη διασφάλιση της τελωνειακής νομοθεσίας.
 - Να συντάσσουν τις Βεβαιώσεις Τελωνειακού Χαρακτήρα για τα εμπορεύματα που έχουν εισέλθει άμεσα ή έμμεσα στην Ελεύθερη Ζώνη προς πιστοποίηση από το τελωνείο ελέγχου όπου αυτό απαιτείται.
 - Να παρέχουν πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα λογιστικής αποθήκης μέσω σχετικών αναφορών που θα μπορούν να δίνουν τη δυνατότητα χρήσης από το τελωνείο ελέγχου δυναμικών κριτηρίων αναζήτησης με στόχο την αποτελεσματική παρακολούθηση των εμπορευμάτων.
- Τα ως άνω κριτήρια καθορίζονται από το τελωνείο ελέγχου σε συνεργασία με την συγκεκριμένη επιχείρηση που τηρεί τη λογιστική αποθήκη ανάλογα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του και με στόχο την αποτελεσματική παρακολούθηση των εμπορευμάτων που παραμένουν για αποθήκευση, τη διεξαγωγή στοχευμένων αποτελεσματικών ελέγχων στα πλαίσια επιτήρησης του ειδικού καθεστώτος της Ελεύθερης Ζώνης καθώς επίσης και της τήρησης της τελωνειακής νομοθεσίας εν γένει.
- Το τελωνείο ελέγχου ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Δ/ση Δασμολογικών

Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών για τα ως άνω κριτήρια.

- Να παρέχουν πρόσβαση σε σχετική λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος στην οποία καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με την άμεση δέσμευση φορτίου που προτίθεται να προβεί το τελωνείο ελέγχου. Με αυτόν τον τρόπο καταργείται η χειρόγραφη διαδικασία ειδοποίησης του τελωνείου προς τον φορέα ή την εγκατεστημένη επιχείρηση για τη μη απελευθέρωση του εν λόγω φορτίου.

Η λειτουργία αυτή υλοποιείται κατόπιν συνεργασίας του τελωνείου ελέγχου και της συγκεκριμένης επιχείρησης ενημερώνοντας σχετικά και την αρμόδια Δ/ση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών.

- Να αποστέλλουν δεδομένα τελωνειακού ενδιαφέροντος προς τα πληροφοριακά συστήματα της Α.Α.Δ.Ε. για λόγους ανάλυσης κινδύνου σε περίπτωση που αυτό απαιτηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Στην παρούσα φάση έχουν ήδη συσταθεί στην Κεντρική Υπηρεσία ομάδες εργασίας οι οποίες μεταξύ άλλων θα προβούν στην καταγραφή διαδικασίας και ανάλυση απαιτήσεων για την επίτευξη διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων της ΑΑΔΕ με το πληροφοριακό σύστημα του φορέα διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Το είδος, η μορφή και ο τρόπος αποστολής των δεδομένων θα συμφωνηθούν στα πλαίσια των ως άνω ομάδων κατόπιν συνεργασίας των φορέων διαχείρισης, των εγκατεστημένων επιχειρήσεων και των αρμόδιων υπηρεσιών της ΑΑΔΕ.

- Να συνεργάζονται στενά με το τελωνείο ελέγχου και να θέτουν στη διάθεσή του άμεσα τα εμπορεύματα για τα οποία πρόκειται να διενεργηθεί φυσικός έλεγχος.

- Να διαθέτουν άδεια περιβαλλοντικών όρων για κάλυψη αναγκών καταστροφής εμπορευμάτων που πραγματοποιείται εντός Ελεύθερης Ζώνης.

- Να τηρούν τις δεσμεύσεις που απορρέουν από Διεθνείς Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί από τη χώρα μας.

- Να φέρουν την ευθύνη της ακρίβειας των στοιχείων που συμπληρώνονται στη Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα για τα ενωσιακά εμπορεύματα που έχουν εισέλθει έμμεσα στην Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό την έξοδο και την παράδοσή τους προς κατανάλωση στο εσωτερικό της χώρας.

Επιπλέον των ως άνω αναφερόμενων υποχρεώσεων, ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται:

- Να διαμορφώνει σταθερή περιφραξη, το ύψος και το είδος της οποίας καθορίζεται κατόπιν εισήγησης του τελωνείου ελέγχου, τον χώρο γύρω από την περιφραξη και τα σημεία εισόδου/εξόδου με τα οποία θα διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση και η αποτροπή της παράτυπης διαφυγής των εμπορευμάτων, κατά τα προαναφερθέντα (Μέρος Α', Κεφ.1.3).
- Να προβαίνει στην υλοποίηση των απαιτούμενων έργων υποδομής καθώς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης εμπορευμάτων.
- Να προβαίνει στην παραχώρηση κατάλληλων χώρων και στην υλοποίηση των απαιτούμενων έργων υποδομής, σε συνεργασία με το τελωνείο ελέγχου, για την εγκατάσταση και αποτελεσματική λειτουργία των μέσων ελέγχου της Τελωνειακής Υπηρεσίας.
- Να μεριμνά για τη διαμόρφωση και λειτουργία ειδικά εξοπλισμένων εγκαταστάσεων αποθήκευσης εμπορευμάτων που παρουσιάζουν κίνδυνο ή απαιτούν ειδικές συνθήκες αποθήκευσης (π.χ δημητριακά, κατεψυγμένα προϊόντα κλπ).
- Να λαμβάνει άμεσα τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση διαπίστωσης παραβίασης της περιφραξης ή οποιουδήποτε κινδύνου διαφυγής εμπορευμάτων και να συμμορφώνεται με τις υποδείξεις του τελωνείου ελέγχου.
- Να παρέχει στο τελωνείο ελέγχου σύμφωνα με τις υποδείξεις του, τους απαραίτητους χώρους, τα κατάλληλα μέσα και το απαιτούμενο προσωπικό για την άμεση και αποτελεσματική διενέργεια φυσικών ελέγχων.
- Να παρέχει τους απαραίτητους χώρους και διευκολύνσεις στο τελωνείο ελέγχου για την αποθήκευση εμπορευμάτων που έχουν εγκαταλειφθεί υπέρ του Δημοσίου/δεσμευθεί/κατασχεθεί έως την αποδέσμευσή τους ή την εκποίησή τους.
- Να διαθέτει συστήματα επιτήρησης του χώρου και των σημείων εισόδου / εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης σε εικοσιτετράωρη βάση.
- Να λαμβάνει έγκριση κατόπιν σχετικής αιτήσεως, από την αρμόδια Τελωνειακή Περιφέρεια για κάθε κατασκευή ή μετατροπή κτιρίου εντός Ελεύθερης Ζώνης.
- Να παρέχει στο τελωνείο ελέγχου σε πραγματικό χρόνο άμεση πρόσβαση σε

αναφορές του μηχανογραφικού συστήματος που έχουν σχέση με την επιτήρηση των σημείων εισόδου/εξόδου των πυλών της Ελεύθερης Ζώνης. Η ως άνω υποχρέωση ισχύει και για τις περιπτώσεις εγκατεστημένων επιχειρήσεων που έχουν την αποκλειστική διαχείριση των σημείων εισόδου/εξόδου αυτής.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ-ΕΛΕΓΧΟΣ-ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ- ΥΠΙΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΖΩΝΗΣ

1.1 Είσοδος εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη

Ανάλογα με τη θέση που βρίσκεται η Ελεύθερη Ζώνη και με τον τρόπο μεταφοράς των εμπορευμάτων, η είσοδος στην Ελεύθερη Ζώνη μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση.

1.1.1 Άμεση Είσοδος

Άμεση είναι η είσοδος στην Ελεύθερη Ζώνη όταν αυτή πραγματοποιείται από σημείο που δεν επικοινωνεί με το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, δηλαδή τα εμπορεύματα εισέρχονται θαλασσίως στην Ελεύθερη Ζώνη που βρίσκεται σε λιμένα, αεροπορικώς σε Ελεύθερη Ζώνη που λειτουργεί σε διεθνές αεροδρόμιο, σιδηροδρομικώς ή οδικώς σε Ελεύθερη Ζώνη που λειτουργεί σε σημείο που βρίσκεται επί των χερσαίων συνόρων με τρίτες χώρες. Για τα εμπορεύματα που εισέρχονται άμεσα δια θαλάσσης, ο φορέας διαχείρισης ή η εγκατεστημένη επιχείρηση αποστέλλει στο τελωνείο ελέγχου πριν από την άφιξη του πλοίου, σε ηλεκτρονικό αρχείο δηλωτικό. Επισημαίνεται ότι δεν πρόκειται για το δηλωτικό φορτίου που προβλέπεται στο [άρθρο 12](#) του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα

(Ν.2960/2001) αλλά πρόκειται στην ουσία για την ενημέρωση του τελωνείου για τα εισερχόμενα εμπορεύματα τα οποία εν συνεχεία καταχωρούνται στη λογιστική αποθήκης της εγκατεστημένης επιχείρησης ή του φορέα διαχείρισης. Η μορφή του ως άνω δηλωτικού καθορίζεται σε συνεργασία με το τελωνείο ελέγχου. Στην περίπτωση που προκύπτουν διαφορές κατά την παραλαβή των εμπορευμάτων, ο φορέας διαχείρισης ή η εγκατεστημένη επιχείρηση αποστέλλει στο τελωνείο ελέγχου είτε διορθωμένο δηλωτικό ή τις διαφορές πλέον ή έλαττον καθώς και τις τυχόν διορθώσεις επί των δηλωθέντων. Ο τρόπος με τον οποίο αποστέλλονται τα διορθωμένα δεδομένα, καθορίζεται επίσης σε συνεργασία με το τελωνείο ελέγχου. Τα ως άνω εμπορεύματα με την είσοδό τους, θεωρείται ότι έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης εκτός εάν συνοδεύονται από πιστοποιητικό απόδειξης ενωσιακού χαρακτήρα (L, κλπ). Τέλος, επισημαίνεται ότι το τελωνείο ελέγχου δεν υποχρεούται στην τήρηση αρχείου αντιγράφων εγγράφων μεταφοράς που συνοδεύουν τα φορτία. Για την τήρηση του σχετικού αρχείου υπόχρεος είναι ο φορέας διαχείρισης ή η εγκατεστημένη επιχείρηση κατά περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 παρ.7 της Απόφασης.

1.1.2 Έμμεση Είσοδος

Έμμεση είναι η είσοδος στην Ελεύθερη Ζώνη όταν αυτή πραγματοποιείται από σημείο που επικοινωνεί με το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης διότι η Ελεύθερη Ζώνη βρίσκεται στην ενδοχώρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.6 της Απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών, στην έμμεση είσοδο όλων των εισερχομένων εμπορευμάτων και με σκοπό τη συνολική παρακολούθηση των φορτίων εντός της Ελεύθερης Ζώνης, τηρούνται τα ακόλουθα:

- Καταχώρηση των προβλεπόμενων δεδομένων στην ηλεκτρονική εφαρμογή του φορέα διαχείρισης που υποχρεούται να υλοποιήσει για το τελωνείο όπως αναλύεται κατωτέρω (Μέρος Δ' Κεφ. 2.1)
- Παραλαβή από εγκατεστημένη επιχείρηση ή από τον φορέα διαχείρισης των εν

λόγω εμπορευμάτων και απόδοση Αριθμού Καταχώρησης Λογιστικής Αποθήκης (ΑΚΛΑ).

1.1.2.1 Είσοδος εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη κατά τη λήξη του καθεστώτος διαμετακόμισης

Στην περίπτωση κατά την οποία εμπορεύματα που τελούν υπό το καθεστώς διαμετακόμισης πρόκειται να εισέλθουν στην Ελεύθερη Ζώνη, τότε το καθεστώς της διαμετακόμισης λήγει στην πύλη εισόδου, και τα εν λόγω εμπορεύματα υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης. Ο τελωνειακός υπάλληλος οφείλει να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη λήξη και τον έλεγχο της λήξης του καθεστώτος διαμετακόμισης (καταχώρηση άφιξης και αποστολή σχετικού μηνύματος, διενέργεια ελέγχων, καταχώριση και αποστολή αποτελεσμάτων ελέγχων στο Ολοκληρωμένο Πληροφορικό Σύστημα Τελωνείων (ICISnet).

1.1.2.2 Είσοδος φορτίων στην Ελεύθερη Ζώνη υπό την κάλυψη του καθεστώτος εξαγωγής

Σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία, τα ενωσιακά εμπορεύματα είναι δυνατόν να εισέλθουν στην Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό την έξοδό τους από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Ως εκ τούτου στις περιπτώσεις που προς εξαγωγή φορτία εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην με αριθμ. πρωτ. [ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ 2016/26.4.2016](#) (ΑΔΑ:ΩΨΜ6Η-ΔΡΧ) Εγκύκλιο Διαταγή, «ΕΞΑΓΩΓΗ & ΕΞΟΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟ ΕΔΑΦΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜ.: [Δ19Α 5013811 ΕΞ 3.6.2014](#)».

1.1.2.3 Είσοδος προϊόντων ΕΦΚ στην Ελεύθερη Ζώνη υπό την κάλυψη e-ΔΕ

Στην περίπτωση εισόδου στην Ελεύθερη Ζώνη προϊόντων ΕΦΚ υπό την κάλυψη Ηλεκτρονικού Διοικητικού Εγγράφου (e-ΔΕ) με σκοπό την παραλαβή τους από φορολογική αποθήκη που έχει εγκατασταθεί εντός αυτής τηρούνται τα ακόλουθα:

- Παραλαβή των εν λόγω εμπορευμάτων και ΑΚΛΑ για τη λογιστική αποθήκης που υποχρεούται να τηρεί ο φορέας διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών
- Τήρηση ξεχωριστής λογιστικής αποθήκης σύμφωνα με τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την αρμόδια Δ/νση ΕΦΚ & ΦΠΑ.

1.1.2.4 Είσοδος εγχωρίων εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη για τα οποία εφαρμόζεται απαλλαγή ΦΠΑ βάσει της [ΠΟΛ 1026/2016](#) απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.

Επί του παρόντος και μέχρι την τροποποίηση της [ΠΟΛ.1026/2016](#) απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., όπου θα προβλέπονται διατάξεις για την ηλεκτρονικοποίηση των διαδικασιών έκδοσης του Δελτίου εισόδου, για την παράδοση (πώληση) αγαθών με προορισμό την Ελεύθερη Ζώνη και απαλλαγή ΦΠΑ, απαιτείται η έκδοση Δελτίου εισόδου κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην [ΠΟΛ.1026/2016](#) και καταχώρηση αυτού στο βιβλίο της πύλης εισόδου. Εγχώρια εμπορεύματα τα οποία εισέρχονται σε χώρο της Ελεύθερης Ζώνης δεν θεωρείται ότι υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης.

1.1.2.5 Είσοδος ενωσιακών εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη κατ' εφαρμογή του άρθρου 246 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα

Στην περίπτωση εισόδου στην Ελεύθερη Ζώνη ενωσιακών εμπορευμάτων τα οποία συνοδεύονται με τα σχετικά έγγραφα μεταφοράς με σκοπό την αποθήκευση, διακίνηση, χρησιμοποίηση, μεταποίηση ή κατανάλωσή τους κατά την παραμονή τους στην Ελεύθερη Ζώνη, τηρούνται οι διαδικασίες σχετικά με την καταχώριση δεδομένων στην ηλεκτρονική εφαρμογή του φορέα διαχείρισης και την απόδοση ΑΚΛΑ στα εμπορεύματα που παραλαμβάνονται από την εγκατεστημένη επιχείρηση

ή τον φορέα διαχείρισης κατά περίπτωση (Μέρος Δ', Κεφ.1.1.2.).

1.1.2.6 Είσοδος κενών μεταφορικών μέσων στην Ελεύθερη Ζώνη

Στην περίπτωση εισόδου στην Ελεύθερη Ζώνη κενών μεταφορικών μέσων με σκοπό την πλήρωσή τους με εμπορεύματα που βρίσκονται στην Ελεύθερη Ζώνη, το τελωνείο έχει άμεση πρόσβαση στα δεδομένα της εφαρμογής που τηρεί για την είσοδο των εν λόγω μεταφορικών μέσων ο φορέας διαχείρισης.

1.1.2.7 Είσοδος εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη κατά τη λήξη του καθεστώτος διαμετακόμισης με χρήση άδειας απλουστευμένων διαδικασιών στις σιδηροδρομικές μεταφορές

Ο τελωνειακός υπάλληλος οφείλει να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη λήξη του καθεστώτος διαμετακόμισης με χρήση άδειας απλουστεύσεων ενώ παράλληλα τηρούνται οι διαδικασίες σχετικές με την καταχώρηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή του φορέα διαχείρισης και την απόδοση αριθμού ΑΚΛΑ στα εμπορεύματα που θα παραληφθούν από την εγκατεστημένη επιχείρηση ή τον φορέα διαχείρισης κατά περίπτωση (Μέρος Δ', Κεφ. 1.1.2.).

1.1.2.8 Είσοδος εμπορευμάτων με Δελτία Παράδοσης Εφοδίων

Στην περίπτωση που εισέρχονται εμπορεύματα στην Ελεύθερη Ζώνη με Δελτία Παράδοσης Εφοδίων, τηρούνται οι διαδικασίες σχετικά με την καταχώριση δεδομένων στην ηλεκτρονική εφαρμογή του φορέα διαχείρισης και την απόδοση αριθμού ΑΚΛΑ στα εμπορεύματα που θα παραληφθούν από την εγκατεστημένη επιχείρηση ή τον φορέα διαχείρισης κατά περίπτωση (Μέρος Δ', Κεφ.1.1.2.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1 Ηλεκτρονική καταχώρηση δεδομένων στην πύλη εισόδου/εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης

Προκειμένου:

- α) να εκσυγχρονισθούν οι τελωνειακές διαδικασίες που τηρούνται στις Ελεύθερες Ζώνες και να ανταποκριθούν στις προκλήσεις/απαιτήσεις ενός συνεχούς εξελισσόμενου περιβάλλοντος εμπορευματικών συναλλαγών και
- β) να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διεξαγωγή ελέγχων για τα εμπορεύματα εντός Ελεύθερης Ζώνης, καθορίζεται στην Απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών, η υποχρέωση από τον φορέα διαχείρισης για άμεση πρόσβαση του τελωνείου ελέγχου σε ηλεκτρονική εφαρμογή στην οποία θα καταχωρούνται πληροφορίες για την είσοδο- έξοδο φορτίων προς/από την Ελεύθερη Ζώνη. Οι ως άνω πληροφορίες καθορίζονται στο άρθρο 11 παρ. 6 της εν λόγω Απόφασης και σχετίζονται με τις πληροφορίες που στην παρούσα φάση καταγράφονται στο χειρόγραφο βιβλίο που τηρείται στις πύλες εισόδου/εξόδου της Ελεύθερης Ζώνης. Ειδικότερα το τελωνείο ελέγχου θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο στα ακόλουθα:
 - α) στα στοιχεία των παραστατικών μεταφοράς των φορτίων (φορτωτικά έγγραφα, τιμολόγια, κλπ),
 - β) στους αριθμούς των εμπορευματοκιβωτίων,
 - γ) ενδεχομένως στους πίνακες φόρτωσης με τα σημεία και τους αριθμούς δεμάτων, στην περίπτωση που υπάρχουν φορτία πολλών αποστολών,
 - δ) στον αριθμό κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου,
 - ε) στον αριθμό αναφοράς του σχετικού τελωνειακού παραστατικού ή στον αριθμό της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα κατά περίπτωση για τα εμπορεύματα που εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη,
 - στ) στην ημερομηνία εισόδου/εξόδου του φορτίου προς/από την Ελεύθερη Ζώνη. Το τελωνείο ελέγχου μπορεί να ζητά την τήρηση επιπρόσθετων στοιχείων εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης και την

αποτελεσματική διενέργεια ελέγχων (π.χ το MRN του τελωνειακού παραστατικού στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί πριν την είσοδο του φορτίου στην Ελεύθερη Ζώνη, ο ARC του e-ΔΕ, κλπ).

Η υλοποίηση της εν λόγω εφαρμογής θα πραγματοποιηθεί κατόπιν συνεργασίας του τελωνείου ελέγχου και του φορέα διαχείρισης.

Προς περαιτέρω διευκόλυνση και αποσαφήνιση των δυνατοτήτων που μπορεί να παρέχει στο τελωνείο ελέγχου η ως άνω εφαρμογή, παρατίθενται κατωτέρω ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- > Χρήση δυναμικών κριτηρίων αναζήτησης προκειμένου το τελωνείο να πραγματοποιεί στοχευμένες έρευνες και να είναι σε θέση να διενεργεί ελέγχους διασταύρωσης με στόχο την αποτελεσματική παρακολούθηση των εμπορευμάτων
- > Καταχώρηση πληροφοριών οι οποίες ενδεχομένως δεν είναι διαθέσιμες από τον φορέα διαχείρισης
- > Δημιουργία αριθμού αναφοράς για κάθε είσοδο/έξοδο φορτίου η οποία αντικαθιστά τον α/α καταχώρησης του χειρόγραφου βιβλίου
- > Ενδεχομένως δημιουργία «ετικέτας» (label) η οποία τυπώνεται και επικολλάται στα συνοδευτικά έγγραφα του συγκεκριμένου φορτίου και περιλαμβάνει τον αριθμό αναφοράς, τα στοιχεία του τελωνείου ελέγχου και τον συγκεκριμένο κωδικό του τελωνειακού υπαλλήλου που θα του έχει δοθεί η σχετική πρόσβαση.

Επισημαίνεται ότι η υλοποίηση των ως άνω δυνατοτήτων εναπόκειται αποκλειστικά στην έγκριση του τελωνείου ελέγχου το οποίο ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Δ/ση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών. Με την υλοποίηση της ως άνω εφαρμογής, καταργείται το χειρόγραφο βιβλίο τήρησης των εισερχομένων /εξερχομένων εμπορευμάτων προς / από την Ελεύθερη Ζώνη.

Τέλος, πέραν των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι το τελωνείο ελέγχου μεριμνά για την απρόσκοπτη είσοδο των φορτίων στην Ελεύθερη Ζώνη με τους όρους και προϋποθέσεις της Απόφασης και σε περίπτωση που για συγκεκριμένο φορτίο ζητηθεί η προσκόμιση επιπρόσθετων στοιχείων πέραν των ανωτέρω για λόγους περαιτέρω διασφάλισης της τελωνειακής επιτήρησης, η προσκόμιση αυτών θα πραγματοποιείται μετά την είσοδο του εν λόγω φορτίου στην Ελεύθερη Ζώνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΤΙΩΝ - ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ

3.1 Παραλαβή των εισερχομένων φορτίων

Τα εμπορεύματα που εισέρχονται είτε άμεσα είτε έμμεσα, παραλαμβάνονται από τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις ή τον φορέα διαχείρισης κατά περίπτωση, καταχωρούνται στη λογιστική αποθήκης και αποδίδεται ο Αριθμός Καταχώρησης Λογιστικής Αποθήκης (ΑΚΛΑ). Επισημαίνεται ότι υποχρέωση απόδοσης ΑΚΛΑ υπάρχει για όλα τα εισερχόμενα εμπορεύματα ανεξαρτήτως τρόπου μεταφοράς και προορισμού τους ακόμη και στην περίπτωση άμεσης μεταφόρτωσής τους σε μεταφορικό μέσο με το οποίο εγκαταλείπουν το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης (transshipment).

Στην περίπτωση της άμεσης εισόδου μη ενωσιακών εμπορευμάτων, μετά την καταχώρησή τους στη λογιστική αποθήκης, η εγκατεστημένη επιχείρηση ή ο φορέας διαχείρισης ενημερώνει το τελωνείο ελέγχου με τα σχετικά έγγραφα μεταφοράς όπου αποτυπώνεται ο αριθμός ή οι αριθμοί καταχώρησης στη λογιστική αποθήκης (ΑΚΛΑ), μέχρι την υλοποίηση της άμεσης πρόσβασης του τελωνείου ελέγχου στη λογιστική αποθήκης των εγκατεστημένων επιχειρήσεων και του φορέα διαχείρισης κατά τα προαναφερθέντα (Μέρος Γ', Κεφ.1.1).

3.2 Τήρηση λογιστικής αποθήκης

Η λογιστική αποθήκης που τηρείται από τον φορέα διαχείρισης και τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις αφορά το σύνολο των εμπορευμάτων που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη ανεξαρτήτως του προορισμού τους, συμπεριλαμβανομένων και των εμπορευμάτων που διέρχονται χωρίς να μεσολαβεί αποθήκευση. Ως εκ τούτου η καταγραφή των εν λόγω εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται κατηγοριοποιημένα με

διακριτό τρόπο προκειμένου να καταστεί ευχερής ο τελωνειακός έλεγχος. Η λογιστική αποθήκης πρέπει να απεικονίζει ανά πάσα στιγμή την πραγματική κατάσταση των εμπορευμάτων και να περιλαμβάνει κάθε μεταβολή των στοιχείων ή της κατάστασης ή της συσκευασίας αυτών. Περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 178 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2446/15. Η λογιστική αποθήκης τηρείται ηλεκτρονικά και αποτελεί υποχρέωση τόσο του φορέα διαχείρισης όσο και των εγκατεστημένων επιχειρήσεων να δοθεί πρόσβαση στο τελωνείο ελέγχου το οποίο θα μπορεί να κάνει αναζητήσεις σε αυτήν σε πραγματικό χρόνο.

Ο Αριθμός Καταχώρησης Λογιστικής Αποθήκης (ΑΚΛΑ) που αποδίδεται, πιστώνεται με την έξοδο των εν λόγω εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και ειδικότερα με τον αριθμό του οικείου τελωνειακού παραστατικού, ή με τον αριθμό Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση διενέργειας συνήθων εργασιών οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβολή της φύσης ή της ποσότητας των εμπορευμάτων ή των συσκευασιών αυτών, πραγματοποιείται νέα λογιστική καταχώρηση (άρθρο 12 της Απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών).

Τα εισερχόμενα μη ενωσιακά εμπορεύματα παραλαμβάνονται με βάση τα έγγραφα μεταφοράς. Η καταχώρηση της λογιστικής αποθήκης πραγματοποιείται με βάση την πράξη παραλαβής. Όταν ο επιχειρηματίας δεν είναι βέβαιος για το περιεχόμενο των παραλαμβανομένων δεμάτων, πρέπει να γίνεται επαλήθευση αυτού και σύνταξη σχετικής πράξης επί του εγγράφου μεταφοράς. Ο επιχειρηματίας μπορεί να ζητά την παράσταση του τελωνειακού υπαλλήλου κατά την ως άνω επαλήθευση. Όταν τα εμπορεύματα είναι συσκευασμένα σε εμπορευματοκιβώτια επί των οποίων έχουν τεθεί σφραγίδες που φέρουν αριθμούς ή άλλα χαρακτηριστικά στοιχεία, τα οποία αναγράφονται επί των εγγράφων μεταφοράς, τεκμαίρεται ότι το περιεχόμενο συμφωνεί με τα αντίστοιχα έγγραφα μεταφοράς.

Διευκρινίζεται ότι όταν στο ίδιο έγγραφο μεταφοράς περιλαμβάνονται πολλά εμπορεύματα, η καταχώρηση στη λογιστική αποθήκης μπορεί να γίνεται είτε σε ένα αριθμό στο οποίο καταχωρούνται όλα τα εμπορεύματα κατά στίχο, είτε με

ξεχωριστό αριθμό για κάθε στίχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ

Κατά την παραμονή εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη, το τελωνείο ελέγχου μπορεί να ζητήσει τη λήψη κατάλληλων μέτρων από το φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση για την εξακρίβωση της ταυτότητας και τη διάκριση των εμπορευμάτων που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης από τα λοιπά εμπορεύματα που υπάγονται σε άλλα τελωνειακά καθεστώτα ή διαδικασίες. (πχ διακριτοί χώροι ενωσιακών με μη ενωσιακά εμπορεύματα).

Ειδικότερα, τα εμπορεύματα που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη, μπορούν να υπαχθούν στα ακόλουθα:

4.1 Συνήθεις εργασίες

Είναι δυνατή, χωρίς παροχή σχετικής έγκρισης από το τελωνείο ελέγχου, η διενέργεια των συνήθων εργασιών του Παραρτήματος 71-03 του Καν. (ΕΕ) 2446/15 επί των εμπορευμάτων που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης. Απαιτείται η λήψη σχετικής έγκρισης από το τελωνείο ελέγχου για τη διενέργεια συνήθων εργασιών που συνεπάγονται τη μεταβολή του κωδικού Συνδυασμένης Ονοματολογίας των εμπορευμάτων, για τα οποία ο διασαφιστής δύναται να ζητήσει τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία με βάση την αρχική δασμολογική κατάταξη. Υπενθυμίζεται ότι στην περίπτωση διενέργειας συνήθων εργασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβολή της φύσης ή της ποσότητας των εμπορευμάτων ή των συσκευασιών αυτών, πραγματοποιείται νέα λογιστική καταχώρηση.

4.2 Υπαγωγή εμπορευμάτων στο καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας

Όπως προαναφέρθηκε, είναι δυνατή η υπαγωγή των μη ενωσιακών εμπορευμάτων

μεταξύ άλλων και στο καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας. Σε αυτήν την περίπτωση τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις που ισχύουν για το εν λόγω καθεστώς.

Υπενθυμίζεται ότι έχει προβλεφθεί η δυνατότητα αποστολής της άδειας παράδοσης στον φορέα διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης στην αριθ. πρωτ. [ΔΤΔ Α 5021516 ΕΞ 2015/30.9.2015](#) Εγκύκλιο Διαταγή « Έκδοση της Άδειας παράδοσης και βεβαίωση - είσπραξη των οικονομικών επιβαρύνσεων και εξόδων (ΔΕΤΕ) στο νέο περιβάλλον των ηλεκτρονικών πληρωμών» (ΑΔΑ: 6ΨΜ7Η-Ο58) και ειδικότερα στην περίπτωση (4) αυτής («Συνήθης διαδικασία εισαγωγής- παραλαβή από Ελεύθερη Ζώνη»).

Το MRN της Άδειας Παράδοσης καταχωρείται στη λογιστική αποθήκης που τηρεί μηχανογραφικά ο φορέας και συσχετίζεται με τον αριθμό ΑΚΛΑ που έχει ήδη δοθεί για το συγκεκριμένο φορτίο.

4.3 Υπαγωγή εμπορευμάτων στα ειδικά καθεστώτα της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, προσωρινής εισαγωγής και ειδικού προορισμού

Κατά την παραμονή μη ενωσιακών εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη είναι δυνατή η υπαγωγή τους στα ειδικά καθεστώτα της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, προσωρινής εισαγωγής και ειδικού προορισμού με τους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται από την ενωσιακή νομοθεσία καθώς επίσης και από τις σχετικές οδηγίες που έχουν δοθεί από την αρμόδια Διεύθυνση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών για τη χρήση των ως άνω καθεστώτων.

Τα MRN των σχετικών τελωνειακών διασαφήσεων καταχωρούνται στη λογιστική αποθήκης που τηρείται και συσχετίζονται με τους αντίστοιχους αριθμούς ΑΚΛΑ.

Παροχή εγγύησης: Για την υπαγωγή εμπορευμάτων στα ειδικά καθεστώτα της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, προσωρινής εισαγωγής και ειδικού προορισμού, ενώ αυτά παραμένουν στους αποθηκευτικούς χώρους της Ελεύθερης Ζώνης, απαιτείται η παροχή σύμφωνα με τα σχετικά οριζόμενα για την υπαγωγή εμπορευμάτων στα συγκεκριμένα ειδικά καθεστώτα, εγγύησης.

Οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές, στα πλαίσια χορήγησης της άδειας για την υπαγωγή

των εν λόγω εμπορευμάτων στα προαναφερόμενα ειδικά καθεστάτα, θα πρέπει να εξετάζουν τη δυνατότητα που παρέχεται από την ενωσιακή νομοθεσία για τη χορήγηση άδειας συνολικής εγγύησης με το πλεονέκτημα της μείωσης του ποσού της παρεχόμενης συνολικής εγγύησης σε σχέση με το καθορισθέν ποσό αναφοράς της ή της απαλλαγής από την υποχρέωση παροχής (σύστασης) εγγύησης (guarantee waiver - πλεονέκτημα της μείωσης του ποσού της παρεχόμενης συνολικής εγγύησης σε ποσοστό 100% σε σχέση με το καθορισθέν ποσό αναφοράς), με την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που αποτυπώνονται στις σχετικές διατάξεις του άρθρου 84 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2446/15 και εφόσον ζητηθεί σχετικά από τον αιτούντα την χορήγηση άδειας συνολικής εγγύησης, (σχετ. η αριθμ. ΔΤΔ Δ 1055219 ΕΞ 2017/5-4-2017 ΕΔΥΟ «Οδηγίες για την έκδοση άδειας συνολικής εγγύησης στα πλαίσια εφαρμογής του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα Καν. 952/2013 (ΕνΤΚ/UCC)»), λαμβάνοντας περαιτέρω υπόψη ότι τα εμπορεύματα που υπάγονται στα προαναφερόμενα ειδικά καθεστάτα, παραμένουν σε χώρους τελωνειακά επιτηρούμενους με τους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Κεφ. 1.3 (Μέρος Α') της παρούσας, καθώς επίσης και το γεγονός ότι τόσο ο φορέας διαχείρισης της Ελεύθερης Ζώνης, όσο και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις στον αποθηκευτικό χώρο αυτής, πληρούν τα κριτήρια ΑΕΟ ως προς την ασφάλεια και προστασία (ΑΕΟΣ).

4.4 Αποθήκευση προϊόντων ΕΦΚ σε φορολογική αποθήκη εντός Ελεύθερης Ζώνης

Αναφορικά με τις διαδικασίες διακίνησης και αποθήκευσης προϊόντων ΕΦΚ υπό καθεστώς αναστολής των φορολογικών επιβαρύνσεων, ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στις ενωσιακές (Οδηγία 2008/118/ΕΚ) και εθνικές (τρίτο μέρος του ν. [2960/2001](#)) διατάξεις, τις σχετικές κανονιστικές πράξεις ([ΔΕΦΚΦ 1116601 ΕΞ 2017/31.7.2017](#) ΑΥΟ & [ΔΕΦΚΦ 1116596 ΕΞ 2017/02-08-2017](#) Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ) και τις εγκύκλιες διαταγές, με τις οποίες έχουν παρασχεθεί σχετικές οδηγίες.

4.5 Καταστροφή εμπορευμάτων

Τα μη ενωσιακά εμπορεύματα που βρίσκονται εντός Ελεύθερης Ζώνης μπορούν κατά την παραμονή τους σε αυτή να καταστρέφονται χωρίς οι απαιτούμενες διαδικασίες να συνεπάγονται έξοδα για το Δημόσιο. Στις επιμέρους αποφάσεις με τις οποίες χορηγείται έγκριση για τήρηση λογιστικής αποθήκης στις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται εντός Ελεύθερης Ζώνης, ορίζεται η διαδικασία καταστροφής εμπορευμάτων εντός του χώρου της Ελεύθερης Ζώνης κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου.

Ειδικότερα, αν ζητείται από τον ενδιαφερόμενο η καταστροφή των εμπορευμάτων μέσα στον χώρο της Ελεύθερης Ζώνης, υποβάλλεται αίτηση για καταστροφή στο τελωνείο ελέγχου. Στην αίτηση αναφέρεται η περιγραφή και η ποσότητα των εμπορευμάτων, ο αριθμός ΑΚΛΑ της λογιστικής αποθήκης, ο τρόπος καταστροφής μέσα στην Ελεύθερη Ζώνη, καθώς και η ημερομηνία και η ώρα πραγματοποίησης της καταστροφής.

Η αίτηση υποβάλλεται τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την αναγραφόμενη στην αίτηση ημερομηνία καταστροφής. Το τελωνείο αποδέχεται την αίτηση και ορίζει, αν το κρίνει σκόπιμο, έναν ή περισσότερους υπαλλήλους για να παραστούν στην καταστροφή. Η επιχείρηση συντάσσει το πρωτόκολλο καταστροφής το οποίο υπογράφεται από τον εκπρόσωπό της και από τον/ τους υπαλλήλους που ενδεχομένως παρέστησαν στην καταστροφή. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου παραδίδεται στο τελωνείο και συσχετίζεται με την αίτηση για καταστροφή.

Σε περίπτωση που προκύπτουν θραύσματα, απορρίμματα ή άλλα κατάλοιπα από την καταστροφή και τα οποία συνεχίζουν να παραμένουν στην Ε.Ζ., το πρωτόκολλο καταστροφής καταχωρίζεται εκ νέου στη λογιστική αποθήκης.

Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη ότι για ορισμένους τύπους εμπορευμάτων δεν δύναται να πραγματοποιηθεί η καταστροφή τους εντός της Ελεύθερης Ζώνης αλλά απαιτείται η μεταφορά τους σε ειδικές εγκαταστάσεις εκτός αυτής (π.χ υγειονομική ταφή ή κομποστοποίηση αλλοιωμένων φρούτων, χώροι υγειονομικής ταφής απορριμμάτων, πιστοποιημένες εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων κλπ), για τα εμπορεύματα αυτά ακολουθείται η προαναφερόμενη διαδικασία με την τήρηση των

εξής επιπλέον προϋποθέσεων:

- Εφόσον απαιτείται και ανάλογα με το είδος των εμπορευμάτων προς καταστροφή, προηγούμενη ενημέρωση άλλων εμπλεκόμενων Αρχών για τον τόπο και τρόπο καταστροφής εκτός της Ελεύθερης Ζώνης και λήψη έγκρισης από αυτές για την αιτηθείσα καταστροφή (π.χ. ενημέρωση Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για καταστροφή γεώμηλων).
- Ενημέρωση από τον φορέα διαχείρισης της εγκατάστασης όπου θα διενεργηθεί η καταστροφή των εμπορευμάτων αναφορικά με την ημερομηνία πραγματοποίησής της.
- Υποχρεωτικός ορισμός υπαλλήλων από τον Προϊστάμενο του τελωνείου ελέγχου προκειμένου να συσταθεί η Επιτροπή του [άρθρου 37](#) του ν. [2960/2001](#), κατά τα οριζόμενα στην αριθμ. Τ.2622/179/A0019/12-6-2002 ΑΥΟ «Καταστροφή Εμπορευμάτων-Επιτροπή άρθρου 37 παρ.1 του ν.2960/01» (ΦΕΚ 797/Β/2002), η οποία θα παραστεί στην καταστροφή.
- Μέτρηση ή ζύγιση των εμπορευμάτων, παρουσία της Επιτροπής, πριν από τη φόρτωση αυτών στο μεταφορικό μέσο.
- Σφράγιση από την Επιτροπή και σύνταξη σχετικού πρωτοκόλλου.
- Μεταφορά του φορτίου στον τόπο καταστροφής, με την επίβλεψη της ορισθείσας Επιτροπής.
- Αποσφράγιση και καταμέτρηση του περιεχομένου του φορτίου από την Επιτροπή στον τόπο της καταστροφής.
- Πραγματοποίηση της καταστροφής.
- Σύνταξη Πρωτοκόλλου Καταστροφής στο οποίο επισυνάπτεται βεβαίωση καταστροφής ή οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό έγγραφο εκδίδεται από τον φορέα διαχείρισης της εγκατάστασης όπου πραγματοποιήθηκε η καταστροφή.
- Με το Πρωτόκολλο Καταστροφής πιστώνεται ο σχετικός Αριθμός Λογιστικής Καταχώρησης (ΑΚΛΑ) στη λογιστική αποθήκης της εν λόγω επιχείρησης.

4.6 Εγκατάλειψη υπέρ του Δημοσίου

Η εγκατάλειψη εμπορευμάτων υπέρ του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 199 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα και το άρθρο 37 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. [2960/2001](#)), γίνεται κατόπιν αιτήσεως στο τελωνείο ελέγχου, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός ΑΚΛΑ, η περιγραφή των δεμάτων και εμπορευμάτων καθώς και η ποσότητα αυτών.

4.7 Άσκηση δραστηριοτήτων

Είναι δυνατή, κατόπιν έγκρισης, η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών, εκτός εκείνων που απαγορεύονται ή περιορίζονται από τις τελωνειακές αρχές λόγω της φύσης των εμπορευμάτων ή για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης ή των απαιτήσεων ασφάλειας και προστασίας (πχ αποθήκευση έργων τέχνης).

4.8 Φορολογική μεταχείριση, από πλευράς ΦΠΑ, εμπορευμάτων εντός Ελεύθερης Ζώνης

Βάσει του [άρθρου 25](#) του Ν. [2859/2000](#) «Κώδικας ΦΠΑ» και της [ΠΟΛ.1026/2016](#), οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται εντός Ελεύθερης Ζώνης καθώς και οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στους χώρους αυτούς και συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αγαθών απαλλάσσονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με την ως άνω απόφαση.

4.9 Αποθήκευση ενωσιακών εμπορευμάτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 246 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα

Ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν να εισέρχονται με τα σχετικά συνοδευτικά τους έγγραφα, αποθηκεύονται, διακινούνται, χρησιμοποιούνται, μεταποιούνται ή να καταναλώνονται μέσα στην Ελεύθερη Ζώνη. Τα ως άνω εμπορεύματα καταχωρίζονται στη λογιστική αποθήκης της επιχείρησης που τα παραλαμβάνει και

στα οποία αποδίδεται Αριθμός Λογιστικής Καταχώρησης (ΑΚΛΑ).

4.10 Εφοδιασμοί

Για όσες περιπτώσεις εφοδιασμού προβλέπονται διατυπώσεις εξαγωγής / επανεξαγωγής σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, και όσον αφορά στη διαδικασία εισόδου, παραμονής και εξόδου τους από την Ελεύθερη Ζώνη ισχύουν τα οριζόμενα στις αντίστοιχες διαδικασίες εξαγωγής/επανεξαγωγής εμπορευμάτων (αριθμ. [ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ 2016/26.4.2016](#) Εγκύκλιος Διαταγή -Κεφ.5).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΞΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ

Τα μη ενωσιακά καθώς και τα ενωσιακά εμπορεύματα τα οποία έχουν εναποτεθεί στην Ελεύθερη Ζώνη, εξέρχονται από αυτή συνοδευόμενα από τα προβλεπόμενα τελωνειακά παραστατικά ή την εκδοθείσα Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα κατά περίπτωση. Στα ως άνω τελωνειακά παραστατικά υπάρχει ως συνημμένη η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα όπου αναγράφεται ο Αριθμός Λογιστικής Καταχώρησης (ΑΚΛΑ) που έχει πιστωθεί. Ειδικότερα:

5.1 Εκκαθάριση του ειδικού καθεστώτος της Ελεύθερης Ζώνης

Το ειδικό καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης εκκαθαρίζεται σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία με την υπαγωγή των εμπορευμάτων σε άλλο τελωνειακό καθεστώς, την έξοδό τους από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, την καταστροφή ή εγκατάλειψή τους υπέρ του Δημοσίου.

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς του οικείου τελωνειακού παραστατικού το οποίο είναι διαθέσιμο ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.2 Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα

Δεδομένου ότι στην Ελεύθερη Ζώνη είναι δυνατή η είσοδος τόσο ενωσιακών όσο και μη ενωσιακών εμπορευμάτων και λαμβάνοντας υπόψη:

- την ενωσιακή νομοθεσία σύμφωνα με την οποία δεν προβλέπεται πλέον η χρήση της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα ως ένα από τα έγγραφα με τα οποία πιστοποιείται ο τελωνειακός χαρακτήρας των εμπορευμάτων,
- την αναγκαιότητα για αποτελεσματική παρακολούθηση των φορτίων που βρίσκονται στην Ελεύθερη Ζώνη, καθώς επίσης και
- τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων ως προς την παρακολούθηση της διακίνησης των εμπορευμάτων τους,

καθιερώνονται οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στη Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα σε εθνικό επίπεδο με την Απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών (Παράρτημα της Απόφασης).

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την ως άνω Απόφαση, σκοπός της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα είναι:

α) είτε η διάκριση και πιστοποίηση των εμπορευμάτων κατά την έξοδό τους από την Ελεύθερη Ζώνη σε ενωσιακά και μη ενωσιακά (άρθρο 2, σημείο (12), άρθρο 8 παρ.1 σημείο (δ), άρθρο 9 παρ.1 σημείο (γ), άρθρο 13 παρ.1 α' εδάφιο της Απόφασης) β) είτε, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται η πιστοποίηση του τελωνειακού χαρακτήρα, η διευκόλυνση των τελωνειακών αρχών για τη διενέργεια των προβλεπόμενων ελέγχων που αφορούν στην έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη (άρθρο 8 παρ.2, άρθρο 9 παρ.1 σημείο (δ), άρθρο 13 παρ.1 β'εδάφιο της Απόφασης). Οι περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται πιστοποίηση του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων, είναι οι ακόλουθες:

- i) όταν ενωσιακά εμπορεύματα κατ' εφαρμογή του άρθρου 246 του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα εισέρχονται έμμεσα και εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη με σκοπό τη διακίνησή τους στο εσωτερικό της χώρας
- ii) όταν ενωσιακά εμπορεύματα εξέρχονται οδικώς σε άλλο κ-μ, χωρίς διέλευση από

έδαφος τρίτης χώρας

iii) όταν ενωσιακά εμπορεύματα έχουν σκοπό την έξοδό τους από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης και για τα οποία τηρούνται είτε διατυπώσεις εξαγωγής είτε τηρείται η διαδικασία εξόδου για σκοπούς ασφάλειας και προστασίας (διασάφηση εξαγωγής, EXS)

iv) όταν διακινούνται προϊόντα υπό καθεστώς αναστολής ΕΦΚ & ΦΠΑ

v) όταν εξέρχονται εγχώρια εμπορεύματα τα οποία έχουν εισέλθει στην Ελεύθερη Ζώνη με απαλλαγή ΦΠΑ κατ' εφαρμογή της [ΠΟΛ.1026/2016](#) απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (εκτός των περιπτώσεων που εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη θαλασσίως με προορισμό άλλο κ-μ της ΕΕ).

Στις ως άνω περιπτώσεις (i, ii, iii, iv, v), οι πληροφορίες που σχετίζονται με τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων (πεδίο 3: «Τελωνειακός Χαρακτήρας των Εμπορευμάτων», δηλ. ενωσιακά/μη ενωσιακά) δεν συμπληρώνονται στην εκδοθείσα Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα.

Κατά συνέπεια, γι' αυτές τις περιπτώσεις συντάσσεται Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα (κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 13 της εν λόγω Απόφασης), χωρίς τη συμπλήρωση του πεδίου 3 αυτής, η οποία εν προκειμένω χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως άδεια εξόδου για σκοπούς ελέγχου των εμπορευμάτων που εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη (σημείο (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 της Απόφασης) και όχι για σκοπούς πιστοποίησης του τελωνειακού χαρακτήρα τους.

Επισημαίνεται ότι στις εν λόγω περιπτώσεις το βάρος της ευθύνης της ακρίβειας των πληροφοριών που εμπεριέχονται στις εκδοθείσες Βεβαιώσεις Τελωνειακού Χαρακτήρα μεταφέρεται στον εκδότη τους (φορέας διαχείρισης ή εγκατεστημένη επιχείρηση κατά περίπτωση), ενώ το τελωνείο διενεργεί εκ των υστέρων δειγματοληπτικούς ελέγχους για την επαλήθευση της ακρίβειας των ως άνω Βεβαιώσεων.

5.2.1 Πότε εκδίδεται Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα

Επειδή όπως προαναφέρθηκε, οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στη Βεβαίωση

Τελωνειακού Χαρακτήρα βοηθούν στη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης και στην καλύτερη παρακολούθηση των εμπορευμάτων, η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα εκδίδεται για όλα τα εμπορεύματα (ενωσιακά ή μη), ανεξαρτήτως του τρόπου μεταφοράς τους και ανεξαρτήτως του προορισμού τους, από το πρόσωπο που τηρεί τη λογιστική αποθήκης για τα συγκεκριμένα εμπορεύματα και αποδίδει αριθμό ΑΚΛΑ (φορέας διαχείρισης ή η εγκατεστημένη επιχείρηση κατά περίπτωση). Η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα εκδίδεται κατά την έξοδο των εν λόγω εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη.

Στην περίπτωση των μη ενωσιακών εμπορευμάτων, η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα αποτελεί συνημμένο της διασάφησης με κωδικό: "1893", "Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα για σκοπούς ΕΖ" ή της δήλωσης διαμετακόμισης και ο έλεγχος αυτής διενεργείται σύμφωνα με τους όρους και τους κανόνες του συστήματος της Ανάλυσης Κινδύνου που διέπουν το παραστατικό. Στις περιπτώσεις υποβολής Συνοπτικής Διασάφησης Εξόδου (EXS) ή κατάθεσης Γνωστοποίησης Επανεξαγωγής, η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα αποτελεί συνημμένο της EXS (θέση 44-κωδικός 1893) και της Γνωστοποίησης Επανεξαγωγής όπου αναγράφεται ο α/α καταχώρησης της Βεβαίωσης.

Στην περίπτωση των ενωσιακών εμπορευμάτων, ισχύουν τα προαναφερόμενα στο Κεφ. 5.2.

5.2.2 Δικαιολογητικά έγγραφα για τη Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται και αποτελούν συνημμένα της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα, είναι:

- Έγγραφα Μεταφοράς
- Διατακτική
- Τιμολόγιο
- Πιστοποιητικά απόδειξης ενωσιακού χαρακτήρα (T2L, κλπ) εφόσον απαιτούνται.

5.2.3 Τρόποι υποβολής της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα

Μέχρι την υλοποίηση των απαιτούμενων μηχανογραφικών προσαρμογών στο ICISnet προκειμένου η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα να υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση κατά περίπτωση, η Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα εκδίδεται και:

- α) είτε προσκομίζεται και κατατίθεται στο τελωνείο ελέγχου με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος της Απόφασης για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών,
- β) είτε οι σχετικές πληροφορίες που εμπεριέχονται στη Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα του ως άνω Παραρτήματος, είναι διαθέσιμες σε ειδική εφαρμογή ή ιστοσελίδα που έχει κατασκευάσει ο φορέας διαχείρισης, και το τελωνείο ελέγχου:
- έχει άμεση πρόσβαση στις ως άνω πληροφορίες,
 - έχει τη δυνατότητα διενέργειας έρευνας με επιλογή κατάλληλων κριτηρίων,
 - έχει τη δυνατότητα επεξεργασίας των εν λόγω Βεβαιώσεων μέσα από την ως άνω εφαρμογή/ιστοσελίδα,
 - έχει τη δυνατότητα αποδοχής ή απόρριψής τους κατά περίπτωση.

5.3 Έξοδος μη ενωσιακών εμπορευμάτων με κατεύθυνση το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

Στην περίπτωση που μη ενωσιακά εμπορεύματα πρόκειται να εξέλθουν από την Ελεύθερη Ζώνη με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, πρέπει να υπαχθούν σε κάποιο τελωνειακό καθεστώς (π.χ. Εξωτερική Διαμετακόμιση T1, υπαγωγή σε ειδικό καθεστώς πλην της Ελεύθερης Ζώνης με ταυτόχρονη χρήση ενιαίας άδειας, κλπ).

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς του τελωνειακού παραστατικού το οποίο είναι διαθέσιμο ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.4 Έξοδος μη ενωσιακών / ενωσιακών εμπορευμάτων με κατεύθυνση την έξοδο τους από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

Στην περίπτωση που μη ενωσιακά / ενωσιακά εμπορεύματα πρόκειται να εξέλθουν από την Ελεύθερη Ζώνη με κατεύθυνση την έξοδό τους από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης θα πρέπει να έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διατυπώσεις για την έξοδο των εν λόγω εμπορευμάτων σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία. Ειδικότερα για τις εν λόγω διακινήσεις, εφαρμογή έχουν κατά περίπτωση τα οριζόμενα στις αριθμ. πρωτ. [ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ 2016/26.4.2016](#) (ΑΔΑ: ΩΨΜ6Η-ΔΡΧ) Εγκύκλιο Διαταγή «ΕΞΑΓΩΓΗ & ΕΞΟΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟ ΕΔΑΦΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜ.: [Δ19Α 5013811 ΕΞ 3.6.2014](#)» και [ΔΤΔ Α 1106275 ΕΞ 2017/5.7.2017](#) (ΑΔΑ:ΨΓ9ΥΗ-3ΥΣ) «Οδηγίες για την έξοδο των εμπορευμάτων από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, την υποβολή Συνοπτικής Διασάφησης Εξόδου (EXS) για σκοπούς ασφάλειας και προστασίας και την κατάθεση Γνωστοποίησης Επανεξαγωγής στο πλαίσιο του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα».

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς του τελωνειακού παραστατικού το οποίο είναι διαθέσιμο ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.5 Έξοδος ενωσιακών εμπορευμάτων με κατεύθυνση το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

Στην περίπτωση που ενωσιακά εμπορεύματα πρόκειται να εξέλθουν από την Ελεύθερη Ζώνη με κατεύθυνση το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης και όχι το εσωτερικό της χώρας, εκδίδεται Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα από τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση κατά τα οριζόμενα στο κεφ. 5.2 της παρούσας. Στις περιπτώσεις που απαιτείται η πιστοποίηση του ενωσιακού

χαρακτήρα (πχ εμπορεύματα που εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη θαλασσίως), ως απαραίτητο δικαιολογητικό έγγραφο προσκομίζεται ένα από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία πιστοποιητικά απόδειξης ενωσιακού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 199 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2447/15. Σε περίπτωση που τα ενωσιακά εμπορεύματα πρόκειται να μεταφερθούν με την κάλυψη Δελτίου TIR ή ΑΤΑ, είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 207 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2447/15.

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα ή τον αριθμό του Δελτίου TIR ή ΑΤΑ κατά περίπτωση, ο οποίος είναι διαθέσιμος ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.6 Έξοδος ενωσιακών εμπορευμάτων με κατεύθυνση το εσωτερικό της χώρας

Στην περίπτωση που ενωσιακά εμπορεύματα πρόκειται να εξέλθουν από την Ελεύθερη Ζώνη με κατεύθυνση το εσωτερικό της χώρας, εκδίδεται Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα από τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση κατά περίπτωση η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως άδεια εξόδου κατά τα οριζόμενα στο Κεφ. 5.2 της παρούσας.

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς της Βεβαίωσης Τελωνειακού Χαρακτήρα, ο οποίος είναι διαθέσιμος ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.7 Έξοδος ενωσιακών υποκειμένων σε ΕΦΚ εμπορευμάτων με καθεστώς αναστολής ΕΦΚ & ΦΠΑ με κατεύθυνση το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς του οικείου παραστατικού κατά περίπτωση, ο οποίος είναι διαθέσιμος ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1

του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.8 Έξοδος κενών μεταφορικών μέσων από την Ελεύθερη Ζώνη

Στην περίπτωση που κενά μεταφορικά μέσα πρόκειται να εξέλθουν από την Ελεύθερη Ζώνη, το τελωνείο έχει άμεση πρόσβαση στα δεδομένα της εφαρμογής που τηρεί για την έξοδο των εν λόγω μεταφορικών μέσων ο φορέας διαχείρισης.

5.9 Έξοδος εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και υπαγωγή στο καθεστώς διαμετακόμισης με χρήση άδειας απλουστευμένων διαδικασιών στις σιδηροδρομικές μεταφορές

Στην περίπτωση που εξέρχονται εμπορεύματα από την Ελεύθερη Ζώνη και υπάγονται στο καθεστώς διαμετακόμισης με χρήση άδειας απλουστευμένων διαδικασιών στις σιδηροδρομικές μεταφορές, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία.

Τα ως άνω εμπορεύματα εξέρχονται με τον αριθμό αναφοράς της εν λόγω φορτωτικής, η οποία είναι διαθέσιμη ή καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα του φορέα διαχείρισης κατά τα αναφερόμενα στο Κεφ. 2.1 του Μέρους Δ' της παρούσας.

5.10 Έξοδος εγχωρίων εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη για τα οποία εφαρμόζεται η [ΠΟΛ.1026/2016](#) απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε.

Επί του παρόντος και μέχρι την τροποποίηση της [ΠΟΛ.1026/2016](#) απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., όπου θα καθιερώνεται η άδεια εξόδου ως πρόσθετο δικαιολογητικό για την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη με σχετική αναφορά στο Δελτίο εισόδου και αντίστοιχη πίστωση της λογιστικής αποθήκης, οι προορισμοί που μπορούν να λάβουν τα εγχώρια εμπορεύματα που έχουν εισέλθει με απαλλαγή ΦΠΑ στην Ελεύθερη Ζώνη καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά προβλέπονται στο άρθρο 6 της [ΠΟΛ.1026/2016](#). Στη Βεβαίωση Τελωνειακού Χαρακτήρα που εκδίδεται,

αναγράφεται και ο αριθμός του Δελτίου Εισόδου εγχωρίων εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ/ΚΥΡΩΣΕΙΣ

6.1 Έλεγχος στην Ελεύθερη Ζώνη

Το τελωνείο ελέγχου πλέον έχει την αρμοδιότητα να οργανώνει και να διενεργεί τον έλεγχο λογιστικής αποθήκης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ανάλογα με τον όγκο των λογιστικών καταχωρήσεων σε συνδυασμό με αντίστοιχους φυσικούς ελέγχους για την επιβεβαίωση της ύπαρξης και της κατάστασης των αποθηκευμένων εμπορευμάτων καθώς επίσης και την διαπίστωση της κατάστασης του αποθηκευμένου χώρου. Για τη διενέργεια του ελέγχου ορίζεται συνεργείο υπαλλήλων με απόφαση του Προϊσταμένου του τελωνείου.

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου συντάσσεται άμεσα έκθεση με τα αποτελέσματα η οποία υπογράφεται από τους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο και τον Προϊστάμενο του τελωνείου. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στο Τμήμα Ειδικών Καθεστώτων της Δ/σης Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών.

Οι φυσικοί έλεγχοι διενεργούνται και από τα τμήματα Δίωξης του τελωνείου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, με βάση τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους για τα εμπορεύματα από τα σχετικά έγγραφα μεταφοράς, κλπ.

Ο φορέας διαχείρισης και οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις παρέχουν στο τελωνείο ελέγχου τις απαιτούμενες πληροφορίες για σκοπούς τοπικής ανάλυσης κινδύνου.

Το τελωνείο ελέγχου ανάλογα με τα ευρήματα των διενεργούμενων ελέγχων εισηγείται την τροποποίηση, αναστολή, ανάκληση ή ακύρωση της έγκρισης τήρησης λογιστικής αποθήκης.

Επιπλέον με την Απόφαση για την ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών, καθιερώνεται δεύτερο επίπεδο ελέγχου τήρησης της λογιστικής αποθήκης από την

ΕΛΥΤ ανά τριετία. Ο έλεγχος αυτός είναι δειγματοληπτικός για τη διαπίστωση της ορθής τήρησης των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών όσο και της τελωνειακής νομοθεσίας εν γένει. Το τελωνείο ελέγχου συνδράμει τις κατά τόπο αρμόδιες Τελωνειακές Ελεγκτικές Αρχές θέτοντας στη διάθεσή τους εφόσον τους ζητηθούν τα στοιχεία των ελέγχων που έχουν διενεργήσει καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία δεν είναι δυνατόν να παρασχεθούν από τον φορέα διαχείρισης ή την εγκατεστημένη επιχείρηση.

6.2 Κυρώσεις

Κάθε παρέκκλιση από τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπουν τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης θεωρείται ως τελωνειακή παράβαση, η οποία, υπό την επιφύλαξη των περί λαθρεμπορίας διατάξεων, αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα. Ειδικότερα για τον κολασμό των ανωτέρω παραβάσεων, συντάσσεται το κατά το [άρθρο 142 παρ.4](#) του Ν.[2960/2001](#) Πρωτόκολλο Τελωνειακής Παράβασης και επιβάλλονται υπό την επιφύλαξη των περί λαθρεμπορίας διατάξεων οι κυρώσεις της [παρ.2 του άρθρου 147](#) του Ν.[2960/2001](#).

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Τμήμα Μηχανικών Βιομηχανικής
Σχεδίασης και Παραγωγής

&

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ**

Τμήμα Ναυτιλίας και
Επιχειρηματικών Υπηρεσιών

